

BOGOMIL RAINOV

INSPECTORUL ȘI NOAPTEA

CUPRINS

Această carte este eCAR	7
De ce pot descărca legal această carte de pe internet?	8
Capitolul 1	12
Capitolul 2	13

INSPECTORUL ȘI NOAPTEA

COLECȚIA ENIGMA 1973 (NUMĂRUL 40)

BOGOMIL RAINOV

editare și digitizare de

CAT GRAUR

...

EDIȚIE ECAR 2024

ACEASTĂ CARTE ESTE ECAR

O copie de lectură anticipată, cunoscută și sub denumirile de copie de revizuire avansată, ediție anticipată pentru cititor sau copie electronică avansată (ARC sau ARE), este o versiune gratuită a unei cărți noi sau a unei noi ediții, oferită de editor librarilor, bibliotecarilor, jurnaliștilor și altor profesioniști din domeniu înainte de distribuirea către public. Textul acestei ediții poate suferi modificări față de varianta finală, deoarece editorii iau în considerare comentariile cititorilor sau corectarea eventualelor erori identificate în manuscris. În plus, dacă un cititor influent sau un jurnalist oferă o opinie despre copie, aceasta poate fi inclusă în versiunea finală a cărții.

PENTRU RAPORTAREA EVENTUALELOR GREȘELI SAU întrebări, ne puteți contacta la adresa de email furnizată.

Clubul cărții digitale
dr.akoepp@gmail.com

DE CE POT DESCĂRCA LEGAL ACEASTĂ CARTE DE PE INTERNET?

Concluzia: Avînd în vedere toate acestea înseamnă că este legal să realizez o copie a operei protejate pentru uzul meu sau al familiei și prietenilor apropiați și /sau „să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten” îndeplinind condițiile legii. La fel de legal pot descărca de pe internet o copie digitală a unei cărți pe care o am în formă fizică, pe hîrtie deoarece „cînd deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet” ești în drepturile tale și nu încalci legea dreptului de autor.

PE LARG:

Poziția oficială a **Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală, EUIPO**, exprimată prin **Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală**.

. . .

ÎNTREBĂRI FRECVENTE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR (cu aplicare la cărțile digitale, digitizate)

ÎNTREBĂRILE AU FOST COMPILATE DE REPREZENTANȚII intereselor consumatorilor. Experții naționali în domeniul drepturilor de autor din cele 27 de state membre ale UE au oferit răspunsuri conform propriei jurisdicții. Observatorul European coordonează aceste activități în cadrul grupurilor de lucru.

.....

**7. Am voie să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten?*

LEGEA DREPTULUI DE AUTOR PERMITE UTILIZATORILOR autorizați ai unei opere să realizeze o copie a acesteia pentru uzul lor sau al familiei și prietenilor apropiați, dar numai dacă sînt îndeplinite anumite condiții: opera copiată trebuie să fi fost făcută publică, copia privată nu trebuie să afecteze utilizarea normală a operei copiate și reproducerea nu trebuie să prejudicieze titularul dreptului.

**8. Am voie să descarc o operă protejată prin dreptul de autor de pe Internet și contează ce tehnologie este utilizată sau dacă descarc doar părți ale operei?*

ESTE FOARTE POSIBIL CA DESCĂRCAREA UNEI OPERE protejate prin dreptul de autor de pe Internet, indiferent de tehnologia folosită, să încalce drepturile de autor asupra

operei respective. Concluzia este aceeași și dacă doar părți ale operei ar fi descărcate (mai puțin în cazul în care părțile descărcate nu ar reprezenta ceva protejat prin dreptul de autor). Pentru a nu încălca drepturile de autor ar trebui ori să ai autorizarea titularului de drepturi pentru a face descărcarea, ori să fie aplicabilă una dintre limitările dreptului de autor (de exemplu în situația în care descărcarea ar putea fi calificată drept copie privată). Această situație ar fi aplicabilă atunci când deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet. Pentru a nu încălca drepturile de autor trebuie însă să te asiguri că atunci când descarci nu permiți, în același timp, și încărcarea operei de către alții.

[HTTPS://TINYURL.COM/CCDROCOPY](https://tinyurl.com/ccdrocopy)

Traducere de Nicolae Mărgeanu și Laura Baz-Fotiade.

Editura Univers, București – 1973

Din 1969, Editura Univers a început să publice o colecție de literatură polițistă sub numele „**Enigma**”, cuprinzând atât autori români, cât și străini. Colecția nu a avut numerotare, iar primul roman publicat a fost „Bruta” de Guy des Cars. Primele cărți au apărut sub sigla Editura pentru Literatură Universală, transformată mai apoi în Editura Univers.

CAPITOLUL I

E^{nigma}

În românește de

Editura Univers
București – 1973

CAPITOLUL 2

Dacă vă spune cineva că profesiunea de inspector criminalist e prin definiție romantică, trimiteți-l la mine; ori, și mai bine, trimiteți-l la dracu!

Șapte și jumătate dimineața. Aștept să sune telefonul și, ca să treacă timpul, studiez peisajul pe care mi-l oferă fereastra: dimineață obscură de decembrie, lămpile de pe stradă, licărind ca prin ceață, șuvoaiele de ploaie, pe care vântul le aruncă în geam și, suprapunându-se peste toate acestea, propria mea fizionomie. Ce să zic, o mutră plină de farmec, pe un fundal și mai fermecător!

Stau și aștept să sune telefonul, dar nu din cale-afară de nerăbdător, întrucât tot ce mă așteaptă este o mică întâlnire intimă cu un cadavru. În general, clienții mei sunt morții și n-am decît neplăceri de pe urma lor. Partea proastă este că între o întâlnire de acest fel și alta n-apuci să faci și tu un lucru cît de cît folositor. De pildă, să te duci și tu să te tunzi, ca omul, să schimbi becul ăsta, care te orbește cu cei patruzeci de wați ai lui, ori barem să dai jos de pe perete poza cîinelui grănicer cu zîmbet viclean și blană violetă.

Telefonul se încapățînează să nu sune. Părăsesc priveliștea îmbietoare pe care mi-o dezvăluie fereastra și încep să mă

plimb prin birou, printre cele patru mese de lucru la care nu stă nimeni. În biroul acesta lucrăm patru inspectori, dar mie mi se întâmplă rar să dau ochii cu ceilalți trei, ca și lor cu mine, de altfel, fiindcă mai tot timpul suntem pe teren, în misiune. În schimb sunt veșnic prezente mesele acestea la care nu stă nimeni și care, învăluite în lumina mai mult decât blândă a becului mai sus pomenit, conferă încăperii un aer de confort, fără egal. Într-atât de în largul tău te simți în ea, că îți vine să ridici capul aidoma cîinelui grănicer de pe perete și să urli din străfundul bojocilor.

Izbutesc să înfrîng această pornire atavică și mă mulțumesc să-mi împing pălăria mai spre ceafă, ceea ce în limbajul meu secret înseamnă; capul sus, amice, și privește înainte, vulturește!

Și uite-așa, tot încercînd să privesc înainte, vulturește, mă trezesc fluierînd ușor. Melodia pe care o fredonez invariabil de ani și ani de zile nu e niciun twist, niciun rock, ci un tango mai demodat chiar și decît balonzaidul, pe care cu onoare îl port. Fluier așa, în neștire, agitînd două degete pe tăblia mesei în tactul străvechii melodii și, încet-încet, cele două degete ale mele încetează să mai fie degete. Și se metamorfozează în doi omuleți – ea și eu – care se rotesc pe birou; de altfel, nici biroul nu mai e birou, ci ringul de dans al unei grădini de vară, unde și-a avut începutul o anume poveste...

Ring de dans... Termenul e destul de elocvent în ce privește seriozitatea întâmplării la care mă refer, ținînd seama de faptul că, în materie de dans, eu sunt la fel de agil ca și cadavrul căruia urmează să-i fac o vizită în dimineața aceasta. Povestea s-a petrecut pe malul mării... Exact ca în Paul și Virginia, cu deosebirea că cei doi eroi contemporani erau cazați într-o casă de odihnă. Difuzorul restaurantului nu transmitea decît una și aceeași melodie. Cu siguranță că era

ultima placă încă neștearsă de atîta folosire. Aceeași melodie hîrîia la difuzor și în seara cînd am făcut cunoștință cu fata. Ceilalți de la masă au profitat de muzică și s-au dus să danseze. Noi doi am rămas însă la masă. Ce situație idioată – tu, care ai condus atîtea și atîtea interogatorii, să nu poți încropi o conversație mai de Doamne-ajută! E adevărat că nici fata nu-mi prea venea în ajutor. Abia după ce a înțeles care mi-e profesiunea, a rostit cu jumătate de glas: „Trebuie să fie groaznic să privești tot timpul numai latura obscură a vieții...” Pînă în momentul acela nu-mi trecuse prin minte că eu privesc numai latura obscură a vieții. Dar fata era învățătoare și, fără doar și poate, mai versată în asemenea treburile. Difuzorul a tăcut, ca apoi să reia aceeași melodie. „Nu vrei să dansăm?” mi-a propus fata. „Aș vrea, dar nu mă pricep”, i-am răspuns. „Nu-i nimic, hai să încercăm...” Dedesubtul nostru, vuia marea...

În sfîrșit, sună telefonul, iar eu, încă sub impresia idilicei scene, ridic receptorul și bolborosesc mecanic:

— E gata? Cobor îndată.

După care, îmi trag la loc pălăria pe frunte, îndesînd-o bine. Acest gest, în limbajul meu secret, poate avea cele mai diverse semnificații, dar în cazul de față, una singură: „Acum, la lucru – gata cu reveria!” Din mers, smulg balonzaidul din cuier și tot din mers îl și îmbrac, în timp ce cobor scările, iar tangoul meu se încăpățînează să-mi răsune în urechi, după cum refuză să mi se șteargă din minte evoluția mea de atunci de pe ringul de dans. Tot ce fac, fac absolut mecanic, în virtutea obișnuinței. Cu alte cuvinte, melodia asta a mea mă împiedică să acționez omenește, lucid și operativ, preschimbîndu-mă într-un automat care își salută din cap colegii adunați în curte, se așază pe canapeaua din spate a mașinii de serviciu ce așteaptă cu motorul în funcțiune, care se lasă pe spătar, atît cît îi îngăduie spațiul strîmt, își tuflește

pălăria peste față, în așa fel ca să se izoleze de acele elemente banale și dezagreabile cu care debutează o zi de lucru, și ca să mai poată contempla cu ochii minții, măcar încă vreo câteva minute, pe cei doi omuleți rotindu-se în noapte pe ringul de dans.

Motorul zbîrnie la a-ntîia și pornim.

Cu ochii întredeschiși în umbra pe care o lasă peste ei borul pălăriei, zadarnic îmi dau ghes să mă dezmeticesc; tot așa rămîn, toropit și pe jumătate tolănit pe banchetă, căci și fără să deschid ochii știu prea bine ce aş putea vedea: spinarea șoferului și a locotenentului de la secția tehnico-științifică, cele două fișii de lumină galbenă a farurilor, care izbutesc cu greu să desprindă din ceață șirul cenușiu al fațadelor de clădiri, înecate în semiobscuritatea zorilor.

Mașina lunecă așa o vreme, apoi se oprește. Și fără să mă uit, știu că am ajuns la locuința medicului legist. Și fără să mă uit, știu că, în clipa aceea, el și nu altcineva deschide portiera mașinii și se instalează gîfîind pe banchetă lîngă mine.

— Ce zici de vremea asta?...

Întrebarea, precum se vede, mie îmi este adresată. Cu un gest leneș, plasez pălăria la locul ei obișnuit pe țeastă și-l învăluu într-o privire absentă, pe acel virtuos al autopsiilor.

— Profesia ta nu-ți dă prea multă strălucire, și nici virtute, observ eu malițios, pe cînd mașina pornește din nou.

— Nu sunt de acord, băiețăș! De strălucire și virtute are nevoie oricine. Și, se-nțelege, de o gustare zdravănă de dimineată. Eu mi-am pus burta la cale. Înainte de a ieși, am grijă să fac plinul. Mai ales pe o vreme ca asta.

Reflecțiile acestea privitoare la însemnatul rol al micului dejun în viața unui om nu sunt deloc noi pentru mine. Le ascult distrat și, la fel de distrat, scot din buzunar pachetul de țigări. Imprudență fatală, căci îndată se și face auzită cunoscuta replică:

— Dă-mi și mie una...

— Parcă te lăsaseși de fumat?

— Tocmai de aia! mă lămurește Paganini al autopsiilor, scotocind în pachet fără jenă, în căutarea țigării celei mai bune și mai moi.

Oftez resemnat și întind spre el chibritul aprins.

— Ce baftă pe mine: ori de câte ori lucrez cu tine, te gălesc în perioada când te lași de fumat. Abstenența asta a ta mă costă cam scump.

Paganini trage în piept un fum și îmi propune cu mărinimie:

— Lasă-te tu de fumat!

— Mersi! Viața, nu știu cum dracu, e și așa făcută numai din renunțări. Într-o vreme, de pildă, a trebuit să renunț la medicină.

— Am mai auzit povestea asta, mormăie doctorul. Nu te oprește nimeni să încerci încă o dată.

— Stai, că nu cunoști urmarea!

— Și anume?

— Am avut multe de suferit, sărăcia a fost aceea care m-a împiedicat să devin medic... Da, am avut multe de suferit...

Aici, fac intenționat o pauză, ca să provoc întrebarea:

— Ei, și mai departe?

— Mai departe, nimic... spun. Te-am cunoscut pe tine și am tras concluzia că n-am pierdut nimic.

— Mă așteptam să spui ceva de genul acesta, observă medicul legist și în glasul său nu e nici urmă de iritare.

Tocmai lucrul acesta mă și face să țin la el – o dată măcar n-am izbutit să-l scot din sărite! Îi zic și „Paganini al disecției” și „moșule”, cu toate că nu-i decît cu opt ani mai mare ca mine, îi mai zic și „cioclu emerit”, dar nimic nu-l scoate din dispoziția sa senină.

— Adevărul e, moșulică, spun eu împăciuitor, că tu meriți

un oarecare respect. E drept că nu consulți decît cadavre, dar ai cel puțin satisfacția că nu le-ai adus tu în starea asta, cum obișnuiesc să facă atîția dintre confrății tăi...

Sunt gata să-i mai aduc și alte asemenea elogii, dar mașina se oprește și șoferul întoarce capul spre noi.

— Aici e numărul 27, tovarășe maior. Mă uit pe geam și deslușesc vag o poartă înaltă de fier împodobită cu flori ruginite de fontă și o serie de alte abțibilduri de pe timpuri.

— Bagă mașina în curte, spun. Nu-i nevoie să oferim cartierului un spectacol gratuit.

Mașina alunecă pe alee, străjuită în dreapta, de coroanele golașe și ude ale unor copaci înalți. În stînga, silueta neagră a unei vechi case boierești. Ferestre înalte și triste. Tencuiala căzută. Umezeală și melancolie. Fără să mai vorbim de chiria piperată. Schițez în minte, din obișnuință, elementele topografice. Amplasarea ferestrelor. Un mezanin. O grădină de iarnă, legată de una dintre încăperi. Ceva mai departe – intrarea, în fața căreia oprim.

Coborîm din mașina, urcăm cîteva trepte și ne pomenim într-un hol vast și întunecos. Una din acele încăperi tradiționale, care simbolizau în trecut luxul burghez și menite îndeosebi să te facă să te împiedici de mobilele plasate alandala în semiobscuritate. În cazul de față, din fericire, mobila lipsește. Singurul lucru pe care îl observ în penumbră este silueta unui milițian proțăpit în fața uneia dintre uși. Flerul profesional mă determină să mă îndrept către ușa aceea.

Și iată-ne în cameră, pe care de aici încolo o vom numi „locul crimei”. Un loc al crimei îndeajuns de spațios, cu toate că senzația de spațiu e în bună măsură anulată de belșugul de mobilă, desperecheată și inutilă, cu care e înțesat: două garderoburi, unul cît toate zilele, cu oglinzi, celălalt fără, un scrin prevăzut cu placă de marmură, mai multe măsuțe pe

care cu mare greutate ai putea așeza vreun obiect, deoarece și așa, fără nimic pe ele, abia își păstrează echilibrul, o uriașă vază japoneză falsă, o toaletă cu oglindă rotundă îngălbenită de timp, foteluri și taburete, doi ficuși de o parte și de alta a ușii care dă spre grădina de iarnă și o groază de alte calabalâcuri, pe care mă abțin să le mai enumăr, ca să nu fiu acuzat de naturalism.

Din această aglomerare de mobilă de familie se desprind câteva piese care, în mod cert, vor avea pretenția să dețină un oarecare rol în povestirea de față. O masă grea lustruită. Pe ea, o cutie de bomboane, o sticlă de coniac, golită pe jumătate, două cești rămase nebăute, una – aproape plină, cealaltă – aproape goală. În dreptul mesei, niște scaune, tot două și ele.

În celălalt colț al camerei, un pat dublu masiv. Deasupra patului, pe perete, într-o ramă mare, fotografia unui bărbat impunător. Pe pat e lungit însuși originalul.

Observ că bărbatul e într-o poziție destul de chinuită. Mai ales dacă ne gândim că va trebui să rămână în poziția asta pînă la sfîrșitul veacurilor, sau, ca să nu exagerăm, pînă la totală putrefacție. Nu-mi place nici expresia feței, care nu mai păstrează nimic din zîmbetul plin de siguranță din fotografie. Fie vorba între noi, nici acel zîmbet fotogenic nu prea îmi place, căci trădează o fire impertinentă și sfidătoare. Dacă adăugăm zîmbetul acesta la celelalte date ale situației concrete, putem conchide că locatarul acelei camere a fost în trecut un om mulțumit, în general, de soarta sa.

În timp ce studiez topografia încăperii, nu uit să trag din vreme în vreme cu ochiul la manevrele pe care le executa prietenul meu – medicul-legist. Precauție deloc inutilă, dovadă că atunci cînd Paganini al nostru se apleacă deasupra cadavrului, ferm decis să-i stabilească diagnosticul, eu abia prind momentul să strig:

— Doctore, fără palpare, te rog!

— Îmi cunosc meseria, băiețăș, bolborosește virtuozul și își retrace în grabă mâinile.

— Nici nu mă îndoiesc... Ultima dată am găsit pe cuțitul criminalului atâtea amprente de-ale tale, încît dacă aș fi vrut să scurtez cercetările, puteam foarte liniștit și te arestez pe tine!

În spatele meu sclipește blitzul aparatului de fotografiat. Apoi al doilea fulger, al treilea. Locotenentul își cunoaște meseria, ca și toți ceilalți de altfel. Acesta e începutul cercetării, începutul unei noi anchete. Începutul unei noi zile de muncă.

Altcîndva detectivii geniali dintr-o singură ochire de vultur stabileau totul, inclusiv diminutivul criminalului. Pe cînd nouă ne este dat să ne mișcăm cu pași de broască țestoasă. Fotografii de ansamblu. Fotografii nodale. Fotografii de detaliu și, apoi, descrierea. Cercetare dinamică. Cercetare statică. Și iar descriere. Amprente. Și iar descriere. Pînă se alcătuiește un album întreg de fotografii de familie și un vraf de documente din care lipsește tocmai elementul principal: crimă sau sinucidere.

— Crimă sau sinucidere? repet, cu glas tare de data asta.

— Asta o s-o stabilești tu, bombăne medicul legist.

— Cînd a murit? întreb, uitîndu-mă la ceasul deșteptător de pe noptieră.

Ceasul deșteptător își vede de treabă cu țăcănitul lui de tinichea; numai ceasurile din romane se opresc exact la ora și secunda fatală.

— Cînd a murit? repetă medicul scărpinîndu-se după ceafă și adaugă: Pe la miezul nopții.

— Cauza?

— Simt un miros de migdale amare, observă Paganini.

— Asta-mi aduce aminte de copilărie.

— Iar mie, de cianură de potasiu, ridică din umeri medicul.

— Altceva?

— Altceva, mai târziu. Deocamdată trece sinucidere. Dacă apare între timp criminalul și își recunoaște fapta, o să corectăm procesul-verbal... Dar la fel de bine poți să procedezi și invers: caută criminalul și dacă nu-l descoperi, treci sinucidere.

Aici, prietenul meu își întrerupe brusc sfaturile înțelepte și, în chip vădit străfulgerat de o idee genială, se apropie de masă și întinde mîna spre paharul aproape gol.

— Doctore, vă rog! intră în panică locotenentul.

Paganini își retrace mîna, apoi se apleacă și adulmecă cu precauție paharul.

— Așa cum mi-am închipuit: miros de migdale amare și de coniac.

— Ce fel de coniac? „Pliska” sau „Extra”?

— Gustă! îmi propune cu mărinimie doctorul. La coniacuri te pricepi mai bine decît mine.

Se uită la mine cu o mină plictisită, ba chiar scîrbită: ce rost are să-mi storc creierii, cînd lucrurile sunt atît de evidente!

— Totul e cît se poate de clar, numai un mizantrop ca tine poate să admită că e vorba de o crimă.

— Chiar așa! încuviințez eu dînd din cap. Numai că, vezi, există și un al doilea pahar. Și cînd doi inși beau, iar pe locul unde a avut loc libația rămîne un singur cadavru, parcă îți vine totuși să te întrebi cine a fost cel de al doilea petrecăreț, al cărui organism e atît de rezistent la cianură!

Cu aceste cuvinte, îi întorc spatele lui Paganini, lăsîndu-l să adulmece în tihnă paharele, și ies în hol.

— Cine mai locuiește aici? îl întreb pe milițianul care stă de pază în poziția de drepti, în semiobscuritate.

— Camera din stînga este a avocatului Dimov, cea din dreapta a familiei Baev.

— Aștia sunt toți locatarii?

— A, nu! Jos, la subsol, mai sunt și alții...

— Trebuie să văd acest subsol. Subsolurile au întotdeauna o biografie a lor, suspectă. Uși secrete. Intrări subterane. Aceste elemente le veți întîlni în orice roman.

Cobor pe scară și mă pomenesc într-un coridor îngust, văruiat de curînd și luminat cam la fel de viu ca și biroul meu de la miliție. Din coridor dau trei uși. Bat la cea dintîi și ea se deschide imediat. Atît de repede, încît am impresia că femeia care a apărut în prag a stat cu urechea lipită de ușă. Îi arăt cu un gest neglijent legitimația.

— Ah, da, tovarășe șef, poftiți, vă rog! Eu sunt Katia, tovarășa Katia, desigur că vi s-a vorbit despre mine. Am vrut să vin sus, să vă ofer serviciile mele, dar am primit dispoziție să aștept aici...

Intru în cameră și învăluu într-o privire rapidă întreaga atmosferă. Și aici e aceeași înghesuială ca și în odaia mortului, cu singura deosebire că mobilierul e de calitate mai proastă, iar pe un perete, în locul portretului, e atîrnată o tapiserie jerpelită. Tapiseria înfățișează un leu superb ce se strecoară printre niște ardei verzi gigantici – în viziunea artistului, vegetația luxuriantă a pădurilor virgine.

În timp ce admir silueta nobilei fiare, vocea hodorogită din spatele meu nu contenește o clipă:

— Doamne, ce îngrozitor, nu-i așa? Măcar că răposatul Marinov nu prea era el ușă de biserică. Oricum, așa, pe neașteptate!... Vreau să văd ce ochi o să holbeze prietena mea Mara, care stă în vecini și care mereu zicea: Marinov ăsta n-are de gînd să îmbătrînească și el ca toți oamenii?... Că, vezi bine, toți îmbătrînim, unii mai repede, alții mai încet, pe cînd lui Marinov, răposatului adică, tot i se mai aprindeau călcîiele

după fetișcane și, în loc să îmbătrânească, parcă întinerea mereu, așa că...

— Stați, încetișor! o opresc eu, întorcându-mă brusc. Hai s-o luăm metodic, pe rînd. Problema întâi, a doua... și așa mai departe.

O clipă, femeia mă privește uluită, cu gura deschisă larg și cu ochii holbați. Pesemne că aude pentru întâia oară în viața ei că se poate vorbi și așa, după un plan de probleme – punctul unu, doi, trei... Apoi cedează:

— Cum vreți dumneavoastră, tovarășe șef. Cum socotiți că-i mai bine. Că eu și Marei îi spun, cînd vine la mine și...

Iat-o că iar s-a pornit!

— Stați! strig eu, ca să curm cascada de vorbe. Mai întâi, de cînd îl cunoașteți pe Marinov?

— De cînd îl cunosc? Păi, cum să mai țin minte de cînd îl cunosc? De vreo treizeci de ani și mai bine... Eram o fetișcană cînd am intrat în casa asta, dar pe atunci nu era așa de golașă ca astăzi, ci era o casă de oameni avuți, cu canapele de pluș și covoare groase, cu plafoanele cu ștucatură și un parchet – să-l lingi cu limba, nu alta, că doar eu eram aceea care făceam curățenie aici, eu și Mara, prietena mea...

— Cu ce se ocupa Marinov?

— Păi, să vedeți, avea o meserie bunicică, dar și duduca, răposata, îi adusese ca zestre parale frumușele.

— Cu ce se ocupa? repet eu răbdător întrebarea.

— Era detectiv. Dar din ăia particulari, care pe timpuri erau angajați să urmărească pe cuconițe și domnișoare, care cu care umblă și chestii dintr-astea, numai că treburile de dîrvală le făcea plevușca, alde Dimov și alții de teapa lui, în vreme ce domnul Marinov numai stătea în cabinet și dădea ordine – te duci, acolo ș-acolo, tu faci cutare și cutare... Că și pe noi ne strunea, de ne mergeau fulgii, ar fi trebuit să ai șase

mîini ca să-i intri în voie! De cîte ori nu i-am spus eu Marei că, după capul meu...

Problema unu, doi, trei? Pînă să zici unu, femeia asta a ajuns la o sută unu. Își varsă vorbăria într-o adevărată cascadă, care e cronică vie a cartierului. Deschide gura ei cît o șură și îți povestește cu lux de amănunte cum și ce a fost pe timpuri, cum și ce a fost în anii mai aproape de noi, de pildă cum a fost înghesuit Marinov de legile noi, de i-a primit în locuința lui pe fostul său agent Dimov și pe fostul său contabil Baev, numai să nu-i fie băgați oameni străini în casa, și care a fost rolul celor două nedespărțite prietene Katia și Mara, în tărășenia asta...

Își revarsă cascada de vorbe și puțin îi pasă că pe tine te interesează cu totul altceva – chestiuni concrete și precise: cine, pe cine, cum, cînd și de ce... în toată vorbăria ei, care durează de nu știu cînd, pînă acum n-a fost prezent decît bărbatul chircit pe pat în odaia de sus.

— Din ce trăia Marinov? reușesc s-o întreb în scurtul răstimp cînd se oprește să-și tragă răsuflarea.

— Păi, fratele lui îi trimitea regulat dolari din străinătate, așa că nu era cazul să-i fi plîns de milă... Unde mai pui că nu de mult a luat pe vila care a vîndut-o mai bine de zece miișoare și bag mîna în foc că nici nu s-a atins de ei, fiindcă...

— Stați! și ridic mîna. Dacă-i așa, atunci, după părerea dumneavoastră, de ce s-a sinucis?

— De ce?

Fața Katiei împrumută brusc o expresie enigmatică. Se apleacă confidențial spre mine și, cu o voce șoptită, dar care poate fi auzită pînă în centrul orașului, îmi bolborosește la ureche:

— Dacă tot mi-ați cerut părerea, aflați că nu-i vorba de sinucidere, ci de crimă...

La rîndul meu, mă aplec plin de recunoștința spre ea și, la fel de șoptit, la fel de confidențial, o întreb:

— Dumneata ai făcut-o?

— Cum, eu?

— Dar cine?

— Baev, cine altul! Tot cartierul știe că nevasta lui Baev se ținea cu Marinov, ca să capete de la el tot felul de boarfe din pachet și altele de soiul ăsta, lucru pentru care Baev și Marinov nu se puteau suferi și... chiar adineauri mă gîndeam să vă spun, dar, de! m-am luat cu altele: azi în zori, Baev, pare-se, a cotrobăit în odaia lui Marinov.

— Adică, cum: „pare-se”?

— Păi, știți, că noi două, eu și cu femeia care vine pentru plata luminii, am descoperit cadavrul. Femeia cu lumina pornește să cutreiere străzile de pe la șapte dimineața și trece de la o casă la alta, așa că Marinov îmi lăsa întotdeauna mie banii, ca să nu-l trezească pe el: numai că de data asta a uitat să mi-i lase, așa că eu și femeia aceea am urcat sus și i-am bătut la ușă, și fiindcă nu ne-a răspuns, am apăsat pe clanța ușii, care era descuiată. Am aprins lumina și atunci l-am zărit, prin geamul grădinii de iarnă, pe Baev, din spate, care tocmai căuta să se facă nevăzut. Pot să jur că era spatele lui Baev, i-am văzut foarte bine, la lumina lămpii, pardesiul în carouri, așa că degeaba a căutat el s-o șteargă de-acolo...

— Prin urmare, Baev, și nu altcineva?

— Baev, sunt sigură că el e. Cu toate că, dacă tot m-ați întrebat, s-ar putea să fie și Dimov.

— Dimov? De ce?

— Păi, da, Dimov. Nici ăștia doi, Marinov și Dimov, nu se puteau suferi, cu toate că jucau table cîteodată, dar totdeauna ieșea cu ceartă, fiindcă Marinov își închipuia că și azi îi mai poate da ordine lui Dimov, de parcă Dimov ar mai fi fost și astăzi sluga lui și nu cogeamitea avocatul...

— Au jucat cumva table și azi-noapte?

Femeia amuțește. Fața ei ia o expresie de șiretenie, și răspunde prudentă:

— N-am auzit nimic.

— Camera dumitale e exact sub camera lui Marinov. Îmi închipui că auzi ce se întâmplă sus?

— Aud numai când e gălăgie mare.

— Dar azi noapte ce-ai auzit?

— Nimic.

— Voci, pași, altceva de felul ăsta?

— Pînă ce-am adormit n-am auzit nimic, absolut nimic.

Eu, știți, mă culc devreme.

— Cine mai locuiește aici jos?

— Păi, o mulțime de lume... Uitați aici, după perdea, doarme Jana, nepoată-mea. În cele două cămăruțe de dincolo, locuiesc inginerul Slavov și doctorul Kolev, niște băieți de treabă, liniștiți și muncitori...

— Stați! și ridic din nou mîna. Unde-i nepoata dumitale? Poate a auzit ea ceva.

— A, n-a auzit nimic, vă garantez eu, azi noapte nici n-a fost acasă. A dormit pe la prietene. Iar Slavov și Kolev sunt la serviciu. La ceasul ăsta toți sunt la serviciu. Numai Baeva s-ar putea să fie acasă. Femei ca ea n-au altă treabă decît să-și facă unghiile și să bage zîzanie între oameni...

Tot e bine, îmi zic. Să începem cu Baeva. Femeia fatală, cea care bagă zîzanie între oameni.

Părăsesc această cascadă vorbitoare cu un sentiment de profundă ușurare, deși ea continua să trîncănească în spatele meu. Număr din nou treptele, în direcția opusă însă, și din nou nimeresc în holul cufundat în semiobscuritate. Bat la prima ușă.

A bate pe la uși, fie vorba între noi, este una din ocupațiile

mele cele mai frecvente, deși nu cea mai îndrăgită. Dacă aş număra ușile la care am bătut în viața mea, sunt sigur că i-aș întrece pe toți factorii poștali din orice raion al capitalei, luați la un loc. Unii dintre colegii mei sunt chiar de părere că exagerez în privința asta și că, privită chestiunea sub aspectul operativității, a convoca oamenii în cabinetul tău pentru a le cere informații și a bate orașul în lung și-n lat în calitate de inspector ar fi chipurile la fel de eficient. Dar în această problemă eu rămân ferm la părerea mea, indiferent de urmările nefaste asupra bugetului personal și îndeosebi asupra paragrafului numit: „Încălțăminte și repararea de încălțăminte” pe care le are un asemenea punct de vedere, și anume că cutare persoană transplantată în cabinetul meu niciodată nu-mi va destăinui prin cuvinte și prin expresia feței atâtea date cîte aş putea obține de la ea în mediul ei familiar, la ea acasă. În afară de asta, ce rost are să irosești timpul oamenilor, cînd tu tocmai pentru asta ești plătit, să ți-l irosești pe-al tău cu folos? Dar să lăsăm digresiunile, fiindcă la ele recurg de obicei autorii lacomi de onorarii mai substanțiale.

Și cum spuneam, iată-mă bătînd la ușa familiei Baev. Ușa se deschide numaidecît. Am impresia că în casa asta toată lumea pîndește pe după uși. În fața mea se află Dora Baeva, femeia fatală. În linii mari și abstracție făcînd de surplusul de fard, o damă bine. Rujul și rimelurile – treacă-meargă. Dar pleoapele albastre!... La urma urmei, de ce nu s-o fi purtînd încă și nasul verde?

— Tovarășul e de la miliție, nu-i așa? rostește tărăgănat Baeva, scutindu-mă astfel de îndatorirea de a-mi exhiba legitimația. De fapt, vă așteptam. După cum vedeți, stau și aștept să puneți capăt arestului...

Femeia fatală e într-adevăr echipată de plecare. E îmbrăcată într-un elegant costum bleumarin cu nasturi

imitînd monezile antice. Șic, plus o boare de „Chanel” sau de altceva din import.

— Nu e vorba de niciun arest, spun eu cu naivitate, pătrunzînd în încăpere. O simplă formalitate. Și, ceea ce e important, sută la sută în avantajul dumneavoastră: pierdeți zece minute acum, ca să nu pierdeți mîine două ore deplasîndu-vă pînă la secția de miliție.

Dora apreciază larghețea și schițează un zîmbet candid.

— Sunteți foarte amabil. Pofțiți!

Ceea ce și fac. Camera nu e prea mare și e aranjată într-o manieră... dar hai, să nu fiu grosolan și să nu spun că e de prost gust! Un dormitor nou din furnir roșu și alb, un șifonier uriaș care ocupă o jumătate din spațiu. Tot felul de fețe de masă și milieuri din mătase artificială de toate culorile curcubeului, plus alte mărunțișuri care se potrivesc cu cadrul ca nucă în perete. Pe masă, o fotografie într-o ramă din nuielușe de bambus. În fotografie un om în vîrstă, cu obrajii rotofei și care parcă tocmai umflă un balon.

— Tatăl dumneavoastră? zic, arătînd cu indiferență către fotografie. Semănați.

— A, nu, soțul meu, bolborosește încurcată Dora.

— Ah, mariajele astea cu diferențe mari de vîrstă!... Mă rog, dacă nu-i un secret, de ce v-ați căsătorit? Ca să intrați în posesia acestui șifonier uriaș, ori ca să obțineți buletin de Sofia?

— Nu sunteți prea amabil, își strînge buzele tînăra femeie. M-am înșelat. Pesemne că sunt foarte naivă. Mereu mă înșel.

— Cum, mereu? La Baev vă referiți?

Ea tace o clipă. Apoi, zîmbetul îi revine.

— Îmi permiteți să aprind o țigară?

— Tocmai mă gîndeam să vă rog același lucru... intervin eu galant și scot pachetul cu un gest amabil. Orice s-ar spune, între a trata cu o țigară o femeie frumoasă și a permite unui

medic legist să ți-o aleagă pe cea mai moale din pachet, e totuși o diferență!

Dora ține țigara între degete cu un gest studiat după jurnalul de mode, suflă fumul printre buzele ei fardate, ridică un picior și îl plasează peste celălalt.

— Cum v-ați dat seama că buletinul a fost motivul?

— Pur și simplu am ghicit, spun eu cu modestie, și cu același aer modest, îmi las ochii pe genunchii ei dezgoliți.

— Sunteți un bărbat periculos.

— Spuneți asta convinsă fiind că dumneavoastră sunteți periculoasă, îi zîmbesc eu, cîntărind încă o dată din priviri picioarele. Hai să ne întoarcem la realitate! Care erau relațiile dintre soțul dumneavoastră și Marinov?

— Nu prea strălucite. Dar nici chiar proaste.

— Unii martori sunt de altă părere.

— Oamenii exagerează întotdeauna. Mai ales acei din categoria bîrfitoarei de Katia.

— După dumneavoastră, care este motivul pentru care aceste relații nu erau prea... bune?

— N-aș putea să spun. Trebuie să fi fost vreo veche neînțelegere. Se cunoșteau de foarte mulți ani.

— Soțul dumneavoastră a lucrat cîndva la Marinov, nu-i așa?

— Mi se pare că da.

— Nu vi se pare că Marinov manifesta oarecare simpatie pentru dumneavoastră?

— Credeți că puține sunt femeile pentru care manifesta Marinov simpatie? zîmbește Baeva cu condescendență. În unele ocazii a flirtat și cu mine... Bineînțeles, lucrul ăsta nu prea îi era pe plac soțului meu, dar din asemenea fleacuri, vă dați seama, nu se pot isca animozități.

— Animozități, spuneți...

— Poate că nu m-am exprimat corect. Deși această

nenorocire nu mă afectează personal, știți, asemenea lucruri te indispun...

— Înțeleg. Acum, duceți-vă, plimbați-vă, aerisiți-vă un pic, și după ce o să vă mai adunați gândurile, stăm de vorbă din nou.

— Cu plăcere, zîmbește ea obosită. Cu toate că nu văd ce aş putea să vă comunic în plus.

— Pentru moment, nici eu nu văd, dar mai știi!... spun dînd din cap în semn de rămas bun și dau să plec. Dar, înainte de a ajunge la ușă, întorc brusc capul.

— Vă amintiți, pe la ce oră a venit soțul dumneavoastră acasă azi-noapte?

— N-aș putea să vă spun cu exactitate... răspunde Dora, nițel iritată. În orice caz, destul de tîrziu.

— Ce înțelegeți prin „destul de tîrziu”?

— Cam pe la trei, poate chiar pe la patru.

— În mod obișnuit vine atît de tîrziu?

— Se mai întîmplă din timp în timp.

— De la un păhărel, de la o belotă? Sau din altă parte?

— Nu știu. Nu-l întreb niciodată. În privința asta, avem convențiile noastre.

— Și respectă și el aceste convenții?

— Nu înțeleg aluzia, mormăie femeia fatală. Dar după mutra ei supărată, îmi dau seama că a înțeles chiar prea bine.

O las să-și recapete buna dispoziție și plec. Holul cufundat în semiobscuritate e gol. Milițianul a plecat, ancheta s-a terminat, cadavrul a fost dus, casa își poate relua viața ei obișnuită. Deci, aici nu mai e nimic de făcut.

Afară, după cum era și de așteptat, continuă să plouă. Îmi îndes pălăria pînă aproape de nas și mă înfund în ceața. Ce să spun! E o vreme, mamă-Doamne! – vorba doctorului. Pe o vreme ca asta, cel mai dificil de stabilit este dacă se crapă de ziuă sau se lasă seara. Dar pentru asta există ceasornice. Ar fi

interesant de aflat cît va mai merge ceasul lui Marinov. Din observațiile mele mai vechi rezultă că sinucigașii nu prea au obiceiul să întoarcă ceasul deșteptător înainte de a-și clăți măruntaiele cu cianură de potasiu. Apoi, mai e ceva – obiectele, fie ele ceasuri sau altele, sunt mai cinstite decît unii oameni în indicațiile pe care le dau. Pardon, tovarășă Baeva, n-am vrut să te jignesc! Dumneata ai tănuțit ce-ai putut. Soțul dumitale, atît cît îi va sta în puteri, va face același lucru. Ceilalți, la rîndul lor, vă vor urma exemplul. Chestia e că unii oameni ascund unele lucruri, alții altele; inversînd treaba, constatăm că tocmai prin asta fiecare divulgă altceva. Nu știu dacă mă înțelegeți.

Pășesc înainte cufundat în gînduri de felul acesta și aproape că nu iau în seamă cele ce se petrec în jurul meu.

Precizarea aceasta mă scutește de obligația de a descrie cu lux de amănunte străzile orașului meu natal, particularitățile ceței, de genul culoare, miros, temperatură, trecătorii – sex, vîrstă, caracteristici de umblet. Ca să n-o mai lungesc: iată-mă ajuns la ținta, labirintul de coridoare și curți interioare al Casei de Comerț.

De ce îi spune casei ăsteia „de comerț” și nu „a avocaților”, din moment ce, din timpuri imemorabile, e ocupată numai și numai de birouri de avocați, rămîne o taină neelucidată nici chiar de secția de criminalistică a miliției. În sfîrșit, de comerț, a avocaților, vorba e că are un aspect respingător rar întîlnit!

Culoarea galbenă, cu care e împropătată în fiecare an, nu izbutește în niciun fel să acopere amprenta grea a anilor. Pe zidurile abia vopsite, reapar cu stăruință petele de funingine și de igrasie acumulate în decurs de decenii și decenii, îndărătul ferestruicilor sumbre și înguste ai senzația că nu s-a risipit nimic din atmosfera pestilențială a afacerilor puse acolo la cale de-a lungul vremii. Dughenile de la parter nu seamănă

cîtuși de puțin cu niște birouri, ci mai degrabă cu niște vizuini. Curțile înguste te fac să te simți prăvălit în niscaiva puțuri sumbre, pe care le acoperă capacul de zinc al cerului ploios.

Și cu toate acestea „casa” e prevăzută cu o comoditate de neprețuit: tăblițele emailate ce atîrnă, în rînduri lungi, la toate intrările. Ghidîndu-te după aceste tăblițe, poți găsi cu mare ușurință persoana din branșa avocaturii pe care o cauți, cu condiția să ai la dispoziție un ceas-două libere.

Mă cufund în lecturarea acelor nume necunoscute, pînă ce îl descopăr pe cel care îmi trebuie. Dimov, despre care e vorba, își are dugheana-birou undeva nu departe de intrarea principală. Înăuntru – patru birouri și două persoane. Șansele ca unul din ei să fie Dimov sunt de cincizeci dintr-o sută.

— Tovarășul Dimov?

Bărbatul de lîngă ușă, foarte concentrat la mașina de scris – o adevărată capodoperă într-o asemenea cancelarie – ridică nemulțumit capul:

— Ce doriți?

Am în fața mea un fante îmbătrînit, ale cărui eforturi de a-și ascunde vîrsta bat la ochi numaidecît.

— O mică informație, spun eu cu un zîmbet cuceritor.

Zîmbetul nu are efectul scontat.

— Mai exact?

— Aș prefera între patru ochi, insist, aruncînd o privire scurtă spre bărbatul celălalt, din fundul vizuinii.

Tovarășul Dimov, în chip vădit plictisit, se decide în cele din urmă să iasă din birou. Ieșim în curte.

— Nu știu dacă e locul cel mai potrivit, remarc, arătînd din ochi spre oamenii care se perindă întruna prin fața noastră.

— De ce nu? îmi replică îmbufnat Dimov. Am înțeles că e vorba de o mică informație.

— Fie, cum vreți. Vecinul dumitale, Marinov, a fost găsit mort azi-dimineață.

— Cum? Ce spuneiți?!

Dimov a făcut o mutră lungă.

— Otrăvit.

— Adică cum, otrăvit? Cine l-a otrăvit?

Mirarea sa pare sinceră. Dacă nu cumva am de-a face cu un talent actoricesc deosebit.

— Mi-ai luat vorbă din gură, spun eu.

Replica a produs un oarecare efect. Pentru o clipă, Dimov pare încurcat. Apoi, fața lui își recapătă expresia obișnuită, obraznică.

— N-ați nimerit la adresa potrivită.

— Dumneata ai fost funcționar la Marinov, iar mai târziu prietenul lui, trec eu direct la fapte.

— Da' de unde, ce funcționar! Am lucrat pentru el o perioadă scurtă ca să câștig un ban, fiindcă, tovarășe – și aici glasul lui împrumută un accent voit grav – pe vremuri, un om ca mine, ca să-și facă studiile, era nevoit să muncească. Da, da! Nu ca alții, rîzgîiați de mici, feciori de bani gata, cei săraci, cum eram și eu, trebuia să muncim.

— Mă bucur că am de-a face cu un om cu o origine socială sănătoasă.

— Și n-am fost cîtuși de puțin prieten cu Marinov, în afară de cazul că socotiți că dacă faci din cînd în cînd o tablă cu cineva, ești neapărat și prieten cu omul respectiv.

— E clar, dau eu din cap. Se pare că am fost indus în eroare. Totuși, dacă aveți unele date despre el, mai ales din ultimul timp, ele ar putea fi utile anchetei...

— N-am niciun fel de date, mă întrerupe Dimov. Și, în general, nu înțeleg de ce v-ați adresat mie. După cîte știu, moartea prin otrăvire nu e specialitatea avocaților, ci a

medicilor. Duceți-vă la doctorul Kolev. Marinov era pacientul lui Kolev. Întrebați-l pe el...

— Bună idee! Nu văd de ce n-aș face și asta. Numai că, nu știu de ce, eu îmi pusesem mari speranțe în dumneata...

— Degeaba! V-am spus: n-ați nimerit la adresa potrivită.

— Fie, în cazul ăsta...

Dau din umeri resemnat și Dimov este gata s-o ia din loc, când îi pun o întrebare inopinată:

— Vă puteți aminti cum v-ați petrecut timpul aseară?

El tresare și ridică privirea, dar răspunde imediat:

— Astă-noapte n-am fost în Sofia.

— Dar unde?

— La Iambol. În legătură cu un proces. M-am întors azi dimineață cu trenul de cinci și patruzeci.

— Bravo! fac. O călătorie cum nu se poate mai oportună!

Dimov, îmi dau seama, e gata să-mi dea o replică în termeni nu foarte amabili, așa că, pentru a preveni culpa denumită „ultraaj adus reprezentanților legii”, îi întorc spatele și iată-mă din nou în locul meu predilect, adică în mijlocul ceții.

Dacă ar fi să tragem linie și să recapitulăm, aș spune că, deși în principiu n-am nimic împotriva avocaților, cel interogat adineauri de mine era departe de a-mi fi devenit simpatic. Dar dacă mă gândesc bine, ce costum grozav avea! Cel puțin să-i fi cerut adresa croitorului. Ar fi cît de cît un punct luminos în toată această anchetă tenebroasă...

Vecinul celor doi, doctorul Kolev. Fie, să dăm ochii și cu acest Kolev. Nu e mai puțin adevărat că, în asemenea împrejurări, oamenii aruncă vina, ca pe o minge, unul asupra altuia. Mai pe șleau spus, se joacă cu tine. Nici măcar nu-și dau seama că există și jocuri periculoase. Dintr-un loc află ceva, dintr-altul altceva, și uite-așa, mingea începe să crească

aidoma unui bulgăre de zăpadă care se rostogolește și care poate provoca o avalanșă. Nu știu dacă mă înțelegeți.

Ploaia aproape că s-a potolit. Dar eu știu din experiență că tocmai această ploaie care „aproape” nu plouă este cea mai periculoasă, fiindcă așa cum stă, ca atârnată în văzduh, înghite totul și pe toți, inclusiv pe cetățenii pașnici aflați la cheremul ei și, în general, e atât de zdravăn statornicită, de parcă n-ar mai exista pe lume și zile frumoase. O astfel de ploaie, care aproape nu plouă, într-o jumătate de oră te murează într-atîta încît crești în greutate mult mai cu spor, decît dacă ai petrece trei serii consecutive la odihnă în stațiunea Boroveț.

Exact lucrul ăsta se întîmplă și cu mine, în drum spre policlinică. Din fericire, în policlinică e cald, dar aici mă așteaptă o nouă încercare. Secția pe care trebuie s-o vizitez nu e chiar cea mai nimerită pentru cei de sexul meu. Sunt nevoit să dau la o parte, cu un zîmbet amabil și stingherit, femeile care așteaptă, să aștept și eu pînă ce iese pacienta dinăuntru, ca să pot pătrunde în sfîrșit în cabinetul ginecologului.

Bărbatul în halat alb mă studiază cu sprîncenele puțin ridicate, și abia după ce înțelege, văzîndu-mi legitimația, că nu vin la control, își recapătă expresia sa obișnuită. O expresie, aș spune, nu de foarte bună dispoziție, dar în niciun caz atît de acră ca a avocatului.

În timp ce doctorul Kolev își spală mîinile, îmi omor timpul studiindu-l. Nu, categoric, nu e un om de tipul lui Dimov. Acela e o fire ascunsă, căruia îi place totuși să-și trăiască din plin viața, cu siguranță, însă, un ticălos. Cel din fața mea e uscățiv și încruntat, poate chiar nițel mizantrop, dar pasionat de munca lui, chiar pedant. Într-atît de pedant, încît își va mai freca cel puțin două ore mîinile sub robinet.

Tocmai atunci Kolev, parcă anume ca să mă dezmință, își retrage mîinile de sub robinet, ia prosopul și se șterge

îndelung, întoarce privirea spre mine și schițează un zîmbet. Un zîmbet palid, și toate supozițiile mele se năruie ca un castel din cărți de joc. Fața lui uscățivă devine dintr-o dată blajină, comprehensivă și cîtuși de puțin încruntată. Un chip plin de omenie și obosit. Veți spune că zîmbetele mint.

Așa este, dar nu și acesta, care e spontan și neprefăcut.

— De ce nu stați jos? întrebă doctorul agățînd prosopul de cuier.

— Nu văd niciun obiect pe care m-aș putea așeza în afară de masa ginecologică...

Pe fața uscățivă flutură un nou zîmbet abia perceptibil.

— De ce neapărat pe masa ginecologică? Luați loc în fotoliul meu...

Nu refuz. După o oră de mers prin ploaie, ar fi și peste puterile mele. Mă instalez în fotoliu și, ca să-mi compun o mină cît mai cuviincioasă, împing pălăria pe creștetul capului. Kolev se așază pe un colț al biroului, scoate un pachet de țigări și îl întinde spre mine.

— Luați din ale mele, zic. Tratația dumneavoastră ar putea fi interpretată drept o tentativă de mituire.

— Iar tratația dumneavoastră, în cazul de față, exercitare de presiune asupra martorului, mi-o întoarce el, luînd totuși țigara.

Cu omul acesta mă pot înțelege. Din păcate, oamenii cu care m-aș putea înțelege sunt de obicei foarte prost informați în legătură cu crimele pe care le anchetez.

— E vorba de Marinov, încep eu. A fost găsit mort.

Doctorul pare că reflectează o clipă asupra cuvintelor mele. După care, dă cărțile pe față:

— Știam.

— De la cine?

— Are vreo importanță de la cine? întrebă el, dar

îndărătul acestor cuvinte deslușesc reproșul: „În felul acesta îmi plătești sinceritatea?”

— S-ar putea să aibă importanță, cum s-ar putea să n-aibă.

— Mi-a comunicat Baeva.

— De ce tocmai duminică? Și de ce tocmai ea?

— Mie, pentru că sunt medicul ei. Tocmai ea, pentru că ea e singura mea pacientă în casa aceea.

— De unde se poate trage concluzia că Marinov n-a fost pacientul dumneavoastră.

— Evident, mai ales dacă ținem seama de specialitatea mea...

— Un medic poate da sfaturi de ordin medical și în afara specialității sale...

— O, dacă aveți în vedere mărunțișuri de genul unei gripe sau al unei amigdalite, Marinov, recunosc, venea destul de des să-mi bată la ușă... Din moment ce ești medic, ești obligat să acorzi asistență oricui.

— Minunat principiu!

— Scurp pe acest principiu, bodogăne Kolev, încurcat. Scurp pe el, când e vorba de un om de teapa lui Marinov.

— Scurpați? Atunci, cum rămîne cu regulile de igienă? „Scurpatul este interzis”. Tocmai unui medic să-i amintesc această prescripție?

— Așadar, după dumneavoastră, în numele acestui principiu aș fi obligat să-i ofer serviciile mele lui Marinov? Își ridică Kolev sprîncenele în unghi drept, morfolind capătul țigării.

— Bineînțeles, răspund eu fără ezitare.

— Dar știți ce fel de servicii îmi cerea să-i fac?

— Exact asta și vreau să aflu.

— Chiuretaje... asta îmi cerea. Chiuretaje, pentru prietenele lui. Vasăzică, scurpatul este interzis, iar avorturile permise, Inspectore, unde ajungem dacă o luăm așa?

Kolev zîmbește, de astă dată mai puțin amical, stingînd și fărîmițînd în scrumieră chiștocul umezit.

— Am greșit, îmi cer scuze, bolborosesc eu la rîndul meu. Dar el n-a suferit niciodată de o boală serioasă?

— Era sănătos tun. Dacă lăsăm deoparte faptul că, moralmente, era complet putred, putem spune că era sănătos tun.

— În ce sens putred? Afemeiat? Sau la ce vă referiți?

— În adevăratul sens al cuvîntului, putred. Afemeiat... Afemeiat e foarte puțin spus. Un om care corupea totul în jurul lui. Pe vecini îi transformase în slugile sale. Nu știu prin ce mijloace, dar îi transformase într-un fel de servitori. Și pe Baev, și pe Dimov, și pe bătrîna aceea, Katia. Se distra cu Baeva și, în același timp, flirta cu Jana, studentă. Pînă și pe mine a încercat să mă cumpere. Ca să nu mai vorbim de tranzacțiile de valută, de coruperea și batjocorirea de minore, de cîte și mai cîte!

— Spuneți că se distra cu Baeva? N-aș vrea să intru în amănunte intime, dar fiindcă sunteți ginecolog poate cunoașteți unele lucruri în plus în privința asta?

Kolev zîmbește din nou.

— Relațiile dintre bărbat și femeie le-am studiat numai ca un capitol al fiziologiei. N-am manifestat și nu manifest interes pentru cazurile concrete. Și, în general, nu sunt un om curios.

— La fel ca și mine. De aceea ne și înțelegem atît de bine. E însă evident că, cunoașteți un număr considerabil de lucruri despre răposatul Marinov.

— Suficient de multe cît să-mi fi făcut o părere clară despre individ. Dar ceea ce v-am spus e aproape tot ceea ce știu, fiindcă n-am întreprins o anchetă specială. Eu, după cum vedeți, sunt plătit pentru altceva. Iar alături, dacă ați observat, mai așteaptă destule paciente.

— Am înțeles aluzia și plec imediat. Doar o ultimă întrebare, în chip de concluzie.

Rostind aceste cuvinte, dau și mai pe ceafă pălăria, ca să-mi subliniez și mai bine aerul degajat și să câștig și mai mult simpatia interlocutorului, aprind o țigară nouă și mă fac și mai comod în fotoliu, spunându-mi mecanic că – iată, ce altceva aș mai putea visa, decît să zăbovesc cît mai mult în cabinetul doctorului, unde e cald și bine și îmi pot odihni ciolanele murate?...

Kolev s-a ridicat între timp de pe colțul biroului, dar așteaptă răbdător.

— E vorba de Dora. Mie mi se pare totuși că ea este cea care se distrează cu ceilalți. Pe cînd dumneavoastră spuneți că Marinov o utiliza drept distracție.

— Într-adevăr. Dar totodată v-am spus că nu știu nimic în plus. În orice caz, în locul dumneavoastră, n-aș judeca lucrurile după aparențe.

— Dumneavoastră în locul meu și eu în locul dumneavoastră... Dumnezeu știe cîte prostii am comite! Așa încît ar fi preferabil ca, în loc să inversăm rolurile, să dăm dovadă de mai multă sinceritate. Nu știu ce pasăre mi-a ciripit la ureche că Baeva v-a încredințat mult mai multe lucruri decît mi-ați adus mie la cunoștință.

Kolev se încruntă din nou, fața i se face aproape rea:

— Ascultă, inspectore! Am spus adineauri că scuipe pe principii, ceea ce nu înseamnă că scuipe pe orice fel de principii. Dacă Dora, așa cum susții, mi-a încredințat într-adevăr ceva, vreo chestiune personală, aș fi un mizerabil, dacă l-aș trîmbița în dreapta și în stînga. Cu atît mai mult, cu cît sunt absolut convins că ea nu are niciun amestec în moartea lui Marinov. Dora nu e decît o ființă nefericită, iar eu am încercat s-o ajut în mod cu totul dezinteresat, țin să subliniez ultimul cuvînt. Și dacă n-am reușit, e numai din cauză că am

avut de-a face cu o ființă realmente nenorocită, căreia împrejurările i-au sucit capul.

— Explicația dumitale mi se pare nu mai puțin sucită. Sau mai știi, nu mă pot ridica eu la nivelul terminologiei dumitale!... Sunt convins că va urma o izbucnire. Și nu mă înșel. Kolev ridică în sus mîna costelivă cu degetele rășchirate, de parcă ar solicita mărturia divinității însăși și se lansează într-un adevărat torent verbal:

— Cum e posibil să nu înțelegi niște lucruri atît de simple?! Cum poți să consideri drept seducătoare o biată victimă? O fetiță candidă... care a fugit de la niște părinți îmbîcsiți de prejudecăți mic-burgheze... dintr-o familie unde singura perspectiva ce i se oferea era de a sluji o viață întreagă ca bucătăreasă și fată în casă... Care a venit la Sofia să urmeze o facultate... dar a căzut la examenul de admitere... Care s-a lăsat amăgită de promisiunile lui Baev, un tontălău îndrăgostit... Abia se dezmeticește și iat-o încîlcită în plasa de minciuni a celui alt erotoman... încîlcită pînă într-atîta, că deși i se oferă posibilitatea de a urma un curs pentru surori de caritate, preferă să se lase ademenită de promisiunile mincinoase ale lui Marinov și dă cu piciorul unei profesii sigure și onorabile...

Și Kolev continuă să peroreze în același spirit, trunchiind frazele în accesul său de mînie și gesticulînd cu mîna sa costelivă, de parcă mi-ar arunca în obraz fiecare frîntură de frază. Cînd, în cele din urmă, termină, eu mormăi împăciuitor:

— Bine, bine... examenul medical s-a terminat! Puteți să vă îmbrăcați... și părăsesc cabinetul în viteză, spre a preîntîmpina o nouă izbucnire istericoasă.

Afară, situația e neschimbată – „aproape” nu plouă. Ceea ce mă obligă să iau tramvaiul, deși urăsc transportul electric. Cînd mergi pe jos, merg și gîndurile laolaltă cu tine, de cum te

vîri la înghesuială, parcă și gîndurile se înghesuie unul într-altul – își pierd avîntul, se orientează către preocupări meschine, mic-burgheze. De pildă, că s-a făcut ora prînzului. Și, în consecință, ar fi momentul să iei masa. E adevărat că unii confrăți ai doctorului Kolev sunt de părere că hrana fierbinte este profund dăunătoare stomacului, dar tare aș vrea să-i văd pe deștepții aștia cum s-ar mai strîmba dacă li s-ar servi ciorba sleită și varza cu carne de oaie rece de tot – plăcere de care eu am extrem de des parte pe lumea asta.

Cobor în fața Palatului Justiției, trec încă o dată pe lîngă Casa de Comerț, de data asta doar în tranzit, și mă strecor pe poarta Casei de Economii exact în momentul cînd un slujbaș se pregătea s-o încuie. Sala e goală, dacă punem la socoteală funcționarele care ies de după ghișee, grăbite să se ducă să ia masa de prînz. Pe mine însă mă interesează un singur ghișeu, cel burdușit de bancnote, deasupra căruia atîrna o tăbliță „Casa”. Îndărătul unei despărțituri din marmură, stă pe scaun bărbatul din fotografia pe care am văzut-o la familia Baev, voinic, mătăhălos, cu o față binișor îmbătrînită, cu niște obraji de parcă ar umfla un balon. Dacă ne-am ghida după expresia ei, am zice că tipul face parte din categoria oamenilor a căror unică desfătare este lectura necroloagelor proaspăt afișate pe străzi.

Mă postez cu modestie în fața ghișeului, dar omul e mult prea scufundat în socotelile sale, ca să-mi acorde atenție. Cînd ridică în sfîrșit capul, nici măcar nu mă onorează cu o privire.

— Casa e închisă, mormăie fîlcosul și își ațintește privirea pe geam, de parcă eu acolo aș fi pe pervaz.

— Cu atît mai bine, dau eu din cap.

— A! Vasăzică sunteți și spiritual!...

De astă dată Baev îmi aruncă o privire morocănoasă.

— Am spus: casa este închisă. Degeaba mai așteptați.

— Cît privește casa, am înțeles. Dar e vorba de dumneata. Ce mai faci?

Și îi lipesc legitimația de sticla ghișeului.

Fălcosul este vizibil încurcat, dar tot atât de vizibil este și că se străduiește să-și mascheze starea de spirit.

— Cu asta puteați să începeți, mîrîie el cu aceeași voce funcționarească, dar parcă ceva mai îndulcită. Despre ce e vorba?

— Despre prietenul și vecinul dumitale Marinov. Omul e mort.

— Cum, mort? întrebă Baev holbînd ochii.

— Așa, bine. În mod definitiv și irevocabil. La drept vorbind, în singurul mod posibil. De altfel, știu bine că ai aflat dinainte trista veste.

— Habar n-am avut.

— Ciudat...

— Ce e, mă rog, ciudat?

— Ciudat! Fiindcă dumneata ai fost primul care l-ai văzut pe Marinov mort...

Fălcosul se ridică în picioare de partea cealaltă a ghișeului.

— ...Problema este dacă ești ultimul care l-a văzut viu.

Casierul s-a aplecat spre mine. Ochii săi bulbucați se uită spre mine răvășiți.

— Stați puțin... Eu nu știu nimic...

— Lasă-te de iordane, Baev! Jocul ăsta e prea complicat pentru dumneata. Mai bine spune-mi ce-ai căutat azi de dimineață, devreme, în odaia mortului.

— Azi de dimineață, devreme?... În odaia mortului?...

— Da. Și lasă baltă trucul ăsta cu repetatul fiecărei întrebări, pe care-l folosesc elevii din cursul inferior, cei abonați la nota doi, cînd vor să cîștige timp. Ai fost văzut. Există martori. Așa că trebuie să vorbești.

Omul simte totuși nevoia unei pauze, ca să poată cîntări situația. După care falcile solide se pun în mișcare.

— N-am intrat în cameră. Mă duceam la serviciu și am văzut că ușa care dă în grădina de iarnă e deschisă... La fel și ușa de la cameră... Chiar m-am mirat că Marinov le-a lăsat vraște pe o vreme urîță ca asta... Am tras cu ochiul... L-am văzut: dormea. Am închis ușile și am plecat... Asta a fost tot.

— Dormea într-o poziție destul de incomodă.

Casierul și-a recăpătat în oarecare măsură siguranța de sine. Este destul de satisfăcut de povestea pe care a inventat-o.

— N-am dat atenție poziției.

Fără să-l pierd din ochi, scot o țigară și o aprind.

— După cum n-ai dat probabil atenție nici manifestărilor de simpatie ale decedatului față de soția dumitale.

Baev mă fulgeră cu privirea, apoi iarăși lasă ochii în jos. Pe fața lui flutură un zîmbet care se vrea disprețuitor:

— Minciuni și bîrfe. Marinov era afemeiat, asta o știe o lume întreagă, dar nu întrecea măsura. Simpatie... Dacă-i vorba de simpatie, o manifestă mult mai degrabă față de aia, studentă.

— Dar se spune că și pe soția dumitale o copleșea cu atenții?

— Prostii! Cîte un mic cadou, acolo...

— De exemplu?

— Nu mai țin minte. Cîte o pereche de ciorapi, ori un combinezon...

— Nu ți se pare, observ eu malițios, că aceste articole de galanterie sunt niște cadouri destul de intime? Cînd cineva te îmbracă într-un combinezon, nu e exclus ca într-o zi să-și exprime dorința de a te și dezbrăca de el...

— Pe mine nu m-a îmbrăcat în combinezon, mă întrerupe Baev, furios.

— În privința asta te cred fără ezitare! Admit chiar că dumneata în combinezon ai arăta în așa hal, încît cine te-ar vedea, nu ar dori să te dezbrace, ci din contră, s-ar grăbi să te acopere cu o pătură... Dar noi vorbeam de soția dumitale.

— Lăsați-mi nevasta în pace! mîrîie de data asta foarte supărat casierul. Ați întrecut orice măsură!

— Îmi dau și eu seama, dar sunt cazuri, cînd n-ai încotro. De exemplu, după ce ți s-a servit o poveste de genul celei pe care mi-ai servit-o, fără rușine, adineauri: am tras cu ochiul, am închis ușile ca să nu răcească și m-am retras în vîrful picioarelor... Sau, vorba lui Cezar: am venit, am văzut, am plecat la serviciu...

Baev se pare că abia acum a înțeles că povestea inventată de el nu ține. Tremurînd de enervare, se apleacă din nou peste ghișeu:

— V-am spus adevărul adevărat... Dacă vreți să insinuați că aș avea ceva comun cu moartea lui Marinov...

— Păi, stai! îl liniștesc eu. N-am ajuns încă acolo! Spune-mi mai bine, unde te aflai în momentul cînd s-a produs moartea?

Casierul deschide gura să răspundă, cînd, deodată, întrevede cursa care i se întinde.

— Nu știu la ce moment vă referiți, mormăie el.

— Atunci, spune-mi așa, în general, unde ai fost azi noapte.

— Cu niște prieteni... Adică cu un prieten.

— Numele și adresa persoanei?

— Ivan Kostov, strada Svetla, numărul 4.

— Unde lucrează?

— E pensionar.

— Telefonul?

— N-are telefon.

Mă aplec peste ghișeul lui, proptindu-mi amîndouă

palmele pe placa de marmură. Ochiul întunecat al celuilalt, înconjurat de un alb-gălbui murdar, sunt la o palmă de ai mei.

— Atunci cum o să-i comunic ce să-mi spună mie? Strada Svetla e destul de departe de aici, nu-i așa? Sau poate ai și luat legătura cu el? Când ai vorbit cu el? Înainte de a veni la serviciu? Apropo, la ce oră ai venit la serviciu?

Seria de întrebări este într-adevăr exagerat de lungă pentru un om ca Baev, care anevoie formulează răspunsurile chiar la întrebările adresate una după alta. Singurele care-l ajută să-și organizeze apărarea sunt interjecțiile, crîmpeiele de vorbe inofensive, fără însemnătate, și mai ales răspunsurile repetate:

— Nu... doar v-am spus... cu un prieten... Ce să-i comunic? Eu... Nu... ca de obicei...

Nu fac niciun efort să-l ascult. Nici să-l antrenez în minciună. Important e să-l fac să înțeleagă singur că din minciunile lui străvezii s-a ales praful. Dacă mă gîndesc bine, nici asta n-are cine știe ce importanță.

Ciorba și carnea de berbec cu varză au corespuns întru totul așteptărilor. Sleite de-a binelea. Îmi dreg gustul rămas în gură cu o țigară și urc în birou. Aprind lumina și mă uit cu melancolie la becul chior. Dincolo de geam semiîntunericul după-amiezii de iarnă e pe cale să se preschimbe în întuneric beznă.

Ploaia care a mai adunat puteri izbește în fereastră, la fel ca de dimineață. O bucată de vreme, rămîn în contemplarea veselei imagini a chipului meu reflectat pe veselul fond al vremii de afară. Numai că de dimineață și pînă acum, au avut loc niște evenimente mărunte, drept care pun mîna pe telefon.

Dau un telefon ici, un telefon colo, și încet-încet, simt cum se înfiripă în mine un sentiment de siguranță, încercat de orice șofer, cînd urechea îi percepe că motorul merge cum

scria la carte. Mașina s-a pus în funcțiune. La tot felul de servicii și în diverse colțuri ale orașului, culegerea datelor a început, la celălalt capăt al firului se perindă oameni pe care îi cunosc bine și pe care mă pot bizui.

— ...Ei, da, și despre trecut și despre prezent... cât privește viitorul, nu mă interesează... Ce glumă?... Nu glumesc defel! Și despre ceilalți doi, tot ce se știe despre ei... Și mai repejor, bine?

Pe vremuri, marii pionieri ai disciplinei noastre se aruncau cu mâinile goale în vîltoarea criminalisticii. Luptă corp la corp. Intuiție. Urechea la broasca ușii și mîna pe trăgaci. De pumnii aplicați direct la bărbie nici nu mai vorbesc. Pe cînd acum – birocrație sadea. Ai nevoie de unele informații – te adresezi departamentului respectiv. Așa e cum vă spuneam; dacă se găsește careva să spună că profesia de inspector criminalist e prin definiție romantică, dați-l pe mîna mea!

Și becul ăsta chior, cu cei patruzeci de wați ai lui!... Din vreme în vreme, cînd mă uit la el, mă apucă amocul. Nu, nu se mai poate! Trebuie să dau chiar acum ordin să-l schimbe!

Însuflețit de această lăudabilă intenție, mă ridic de pe scaun și mă îndrept spre ușă. Dar în aceeași clipă, ușa se deschide și în prag se ivește locotenentul.

— Sunteți chemat de tovarășul colonel.

— Chiar mă pregăteam să mă duc la el. Ai aranjat ceva cu cianură de potasiu?

— Aranjat. Mîine voi avea lista tuturor persoanelor care au primit cianură, cu repartitie, în ultimul an.

În timp ce străbat coridorul, mă gîndesc că atunci cînd te cheamă șeful la el, n-o face neapărat cu intenția să-ți ofere trandafiri. De fapt, o dată s-a întîmplat și minunea asta. Intru – și ce să vezi – pe biroul șefului un buchet de trandafiri! În realitate era un corp delict. Candidul criminal își ascunsese

revolverul printre flori. Dar, mă rog, de ce trandafiri? Gladiolele sunt mai ieftine. Chestiune de gust...

— Ei, ce noutăți? zice șeful, indicându-mi fotoliul chiar de lângă birou.

E formula sa invariabilă. Ca întrebare, lipsită de sens. Un fel de bună-ziua, fiindcă orice noutate i-a ajuns dinainte la urechi.

Îi prezint totuși, în două cuvinte, faptele. Apoi mă apuc să-i expun câteva variante.

Colonelul mă ascultă cu atenție, de parcă pentru prima dată ar auzi cum e condusă asemenea acțiune.

Eu, în locul lui, precis că aș fi mormăit: „Dă-i drumul, dar pe scurt.” El însă ascultă cu luare-aminte și, ca de fiecare dată, am sentimentul că pîndește partea slabă a versiunii mele.

— ...În general, spun, greutatea în cazul de față nu constă în descoperirea mobilului, ci în stabilirea celui care a operat. Pînă acum există patru făptași posibili ai crimei, iar pînă diseară numărul lor s-ar putea ridica la șase. Omul ăsta numai de dușmani n-a dus lipsă.

Șeful dă din cap și împinge către mine cutia de lemn plină cu țigări. El nu fumează, ceea ce nu-l împiedică să-și aducă aminte, deși cu întârziere, că sunt și fumători pe lume.

— Exact ca în cazul acela de falsă sinucidere de la Ruse, observă șeful.

— Întocmai, confirm eu, trăgînd lacom în piept primul fum.

— Absolut la fel, numai că oarecum diferit, rîde șeful, mulțumit că m-a prins cu ceva.

— Deosebiri există întotdeauna, spun, chiar și între gemeni.

— Da, dar aici mi se pare că e ceva mai mult. Sunt sigur că observi și tu deosebirile. Pînă în momentul de față, evident, ai suficiente motive să bănuiești o persoană sau alta, dar ești

încă departe de a avea certitudini. Să admitem că Marinov a fost otrăvit. În acest caz, criminalul ar fi putut foarte ușor să însceneze o sinucidere, luînd pur și simplu cu el cel de-al doilea pahar. Pe de altă parte, povestea e veche! Se poate întîmpla și invers: sinucigașul, din anumite rațiuni personale, urmînd să-l inducă în eroare pe anchetator, să-l facă să creadă că n-a fost sinucidere, scoate frumos din bufet un al doilea pahar... O posibilitate minimală, totuși o posibilitate.

— Nu mi se pare plauzibilă.

— Nici mie, ridică din umeri șeful. Dar ai înțeles desigur de ce îți sugerez aceste lucruri.

Cu riscul de a apărea nu prea inteligent, îmi țin gura.

Șeful se ridică încet dîndărătul biroului. E un bărbat înalt, nițel adus din spate, doar cu puțin mai în vîrstă decît mine, cu toate că pe epoletul imaginar poartă două stelute în plus. „O singură stea” ar spune cineva mai grăbit, deoarece pînă la următoarea mea avansare nu mai am de așteptat decît cîteva luni. Dar cum pe mine personal diferența de stelute nu m-a deranjat niciodată, eu spun „două”. Una, zic eu, i se cuvine pentru răbdarea cu care ascultă și încearcă să pătrundă în esența problemei, iar a doua – pentru priceperea cu care coordonează diversele noastre anchete, ocupîndu-se concomitent de toate.

Șeful face cîteva pași prin încăpere, părăind că își caută cuvintele. Lucru cu totul neobișnuit pentru el. Apoi se reazemă cu spatele de fereastră și ațintește asupra mea privirea aceea, rezervată exclusiv discuțiilor în afara orelor de serviciu.

— Frățioare, chestia e că unii dintre noi, fiindcă ani de-a rîndul au scormonit în gunoi și fiindcă și astăzi sunt nevoiți s-o facă, s-au deprins să caute peste tot mîrșăvia cea mai neagră posibilă, chiar și atunci și acolo unde nu există... Într-un cuvînt, au devenit exagerat de bănuitori; e și ăsta un fel de

deformare profesională. Bineînțeles, nu e vorba numai de o problemă moral-psihologică. Chestiunea are și o latură strict operativă: o susceptibilitate excesivă, nu numai că nu este necesară, cum își închipuie unii, ci din contră, poate genera foarte ușor eroarea, în ultimă instanță, și te împiedică să întrevezi rezolvarea justă a unui caz.

Continui să tac. Nu pentru că nu înțeleg și nici pentru că n-aș fi de acord, ci pur și simplu fiindcă mă străduiesc să apreciez în ce măsură observația este valabilă și pentru mine.

— Așa e? întreabă șeful, privindu-mă cu ochii săi calmi și spălăciți.

— Așa e... Dar mărturisesc că, în momentul acesta, nu sunt capabil să-mi dau seama în ce măsură sunt eu însumi deformat, sau nu...

El zîmbește.

— Ia-o nu ca un fapt, ci ca o posibilitate.

Apoi chipul său își reia expresia oficială.

— Nu știu de ce, am impresia că în cazul de față te-ai oprit cam devreme la o anume variantă. Se-nțelege că soluția nu se găsește în buzunarul meu și admit că s-ar putea ca în final să ai dreptate. Dar eu aș zice să acționezi fără idei preconcepute.

Cînd mă întorc la mine, îl găsesc acolo pe medicul legist, instalat cît se poate de confortabil la biroul meu.

— A, ai binevoit să-ți faci apariția, spun eu pe un ton acru, fiindcă sunt încă sub impresia discuției avute cu colonelul.

Paganini al autopsiilor își freacă mâinile în semn că-i este frig, fără să ia cîtuși de puțin în seamă proasta mea dispoziție. Omul ăsta are un talent deosebit de a nu da atenție laturii neplăcute a vieții.

— E cam frig la tine, flăcăule! Am înghețat. Ce-ar fi să ne încălzim cu cîte o țigară?

Oftez din rărunchi și arunc pe masă pachetul cu țigări, al doilea pe ziua de azi.

— Pacienților tai le e și mai frig și nimeni nu le oferă țigări. Ei hai, dă-i drumul, spune, cu ce noutăți ai venit?

Amicul nu se zorește cu răspunsul. Scotocește fără rușine prin pachet, ca să-și găsească o țigară mai moale, o freacă între degete, cere din privire un chibrit, aprinde fără grabă și, abia după ce trage vreo trei fumuri, binevoiește să observe:

— Deocamdată n-am stabilit nimic definitiv. După cum am spus de la început, moartea a survenit cam pe la miezul nopții. Analiza otrăvii încă nu e terminată, dar nici ea nu va face decît să confirme constatarea mea: cianură de potasiu. Amintirea ta din copilărie... Altceva: autopsia a stabilit consumul sistematic și abundent de alcool.

— Lucrul ăsta îl știam și fără autopsie.

— Și încă ceva, dar nici aceasta nu e o noutate pentru genialul inspector căruia nimic nu-i scapă: cancer la plămîni.

— În sfîrșit ceva pozitiv.

— Într-atît de pozitiv, încît rezolvă problema dintr-un foc și pune capăt anchetei, conchide Paganini și, umflîndu-se în pene, se înfundă și mai adînc în fotoliu.

— Îi pune capăt... Dacă spui tu... mormăi eu, privindu-l distrat.

— Nu văd ce-ai putea face altceva mai inteligent. Omul era bolnav de cancer, s-a convins de asta și a înghițit cianură de potasiu ca să evite durerile crizelor, Cazuri de-astea au fost destule.

— Dar al doilea pahar? Îl uiți mereu!

— Dacă te obsedează chiar atît de mult, dă-l tu pe gît și pune punct. Al doilea pahar... L-o fi vizitat, înainte de asta, vreun prieten și s-au cinstit și ei, ca oamenii.

— Cine a hotărît să se sinucidă, n-are chef de musafiri și de tratație, spun eu nu atît pentru Paganini, cît pentru mine.

În aceeași clipă, medicul legist, străfulgerat de o idee, se ridică și începe să peroreze triumfător:

— Stai! Am prins firul: prietenul acela era medic. S-au întâlnit să bea un păhărel, dar în timpul vizitei, ăla, Marinov, l-a tras cu dibăcie de limbă și a aflat adevăratul diagnostic. Apoi, îndată ce medicul a plecat, bolnavul, deprimat, a înghițit cianură de potasiu.

— Ai să mă aduci la sapă de lemn, tu cu variantele tale, mormăi eu obosit. Ai să-mi iei locul.

— Nu-ți fie teamă, mă liniștește Paganini. Un loc atît de rece n-am jinduit niciodată. Și, ca să nu te plîngi, poftim, îți cedez versiunea mea pe gratis!

— Dă-mi tu mie certificatul de autopsie, iar varianta țin-o pentru tine. Sau nu! Stai!

De data asta sunt eu străfulgerat de o idee. Mă aplec peste birou și-l înșfac pe Paganini de umăr.

— Măi, drace împielit! Cum s-a putut naște în capul tău găunos toată povestea asta? E clar! Tu ești medicul cu care a băut Marinov!...

Între timp, cum se spune și în procesele-verbale, s-a terminat și ziua de lucru. Părăsesc direcția miliției, ceea ce nu înseamnă că trebuie să trageți concluzia pripită că și ziua mea de lucru a luat sfîrșit. Eu și cu cei de o seamă cu mine constituim excepțiile... Noi, ca să zic așa, lucrăm în acord. Cîtă vreme nu-l avem pe criminal în batistă, nici vorbă de odihnă!

Merg prin ploaie, cuprins de melancolie. Melancolia mi-o provoacă gîndul la casa bătrînească. Dar nu mă refer la cea în care m-am născut, o, nu! – în trecut fie spus, nici n-o mai țin minte – ci la cealaltă, cea în care a trăit Marinov. Cînd intru în curte, întunericul s-a lăsat de-a binelea. Un vînt puternic apleacă spre pămînt crengile castanilor, dar acest detaliu de atmosferă îl percep mai degrabă cu urechea decît cu privirea.

Becul de deasupra intrării e aprins. Katia, în mînă cu sacoșa de piață, tocmai iese pe ușă.

— A tovarășul șef... strigă femeia-cascadă, de parcă apariția mea ar fi însemnat împlinirea celor mai frumoase visuri ale ei. După cum vedeți, mă duceam să tîrguiesc cîte ceva.

— Tîrguiți, nu vă deranjați. Voiam doar s-o văd pe nepoțica dumneavoastră. Să îndeplinesc o simplă formalitate.

— Îmi spunea mie ceva c-o să treceți pe la noi, de asta i-am și spus să nu plece – s-ar putea să te caute șeful, i-am zis, e un om grozav de cumsecade, tovarășul care conduce ancheta, dar ai cu cine te-nțelege? Tinerii de astăzi nu stau pe acasă nici să-i pici cu ceară! Și-a făcut manichiura, s-a fițit, cît s-a fițit în fața oglinzii, și ia-o de unde nu-i! Nu de puține ori, cînd stau de vorbă cu Mara, îi spun: Maro, draga mea, să știi, că ăștia de astăzi...

— Scuzați-mă că vă întrerup, dar nu vă amintiți pe la ce oră a venit aseară acasă tovarășul Dimov?

Ochii femeii se fac mici și, ca să zic așa, ai dracului. Ea se apleacă confidențial la urechea mea:

— Tovarășul Dimov cică ar fi fost azi-noapte la Iambol. La toți ne-a spus așa. Dar asta să i-o spună lui mutu! Cine-i acasă și cine nu e, asta o știu eu, mai bine ca oricine, fiindcă toți, cînd se întorc acasă, trebuie să treacă prin dreptul ferestruicii mele, așa că le văd picioarele, iar azi-noapte am văzut picioarele lui Dimov trecînd prin fața gemulețului meu; era destul de tîrzior...

— Înainte sau după miezul nopții?

— A! Înainte, absolut sigur, fiindcă ceva mai tîrziu, după ce i-am văzut picioarele prin gemuleț, m-am sculat să beau apă și ceasul nu era încă unsprezece și jumătate...

— Se pare că nu aveți un somn prea liniștit.

— Păi, la anii mei, tovarășe șef, somnul așa e – ba dormi, ba nu dormi, nici tu nu mai știi!

— Dar spuneți-mi, n-ați auzit nimic deasupra, adică în odaia lui Marinov?

Femeia se uită lung la mine, de parcă ar căuta să-și dea seama dacă n-a trăncănit cumva ce nu trebuie, după care spune șovăind, ținându-și buzele groase:

— Nu, absolut nimic. Dacă aș fi auzit, v-aș spune, de ce nu?

— Bine, bine, o liniștesc eu. Tovarășii Kolev și Slavov s-or fi întors acasă?

— Doctorul e acasă, tovarășul Slavov e și el, iar de mine, dacă mai aveți nevoie, mă întorc într-o clipită, numai de n-aș întâlni-o pe Mara, știți, prietena mea. E o femeie foarte de treabă, tovarășe șef, dar și o limbută fără pereche... aici. Eu n-aș zice că-s chiar tăcută din fire, mă știu eu, dar Mara, prietena mea, chiar că le întrece pe toate cumetrele, numai că trebuie s-o înțelegeți și pe ea, că doar știți cum era pe vremuri, toată ziua alergătură și roboteală, de-ți simțeau picioarele frînte de atîta tevatură și cînd să rămîi și tu să mai răsufli – ce, parcă venea cineva să te ducă la cinema ori la cofetărie, cum fac bărbații de astăzi? Pe dracu! Altă distracție n-aveai decît să ieși pînă în uliță, să sporovăiești și tu cu vecinele, că doar nu te costă niciun ban...

Cobor treptele spre subsol și mă gîndesc la ultimele cuvinte ale cumetrei; îmi aduc aminte de mahalagioaicele de pe vremuri, stînd pe scăunele în fața porților, și trebuie să convin că viața unei femei nu era prea veselă, dat fiind că singura ei plăcere era sporovăiala, care, vorba ei, nu costa niciun ban. Se înțelege că asta nu constituie o scuză pentru o femeie pe care o vezi că te minte de la obraz.

Becul de la subsol abia licărește. Îndărătul ușii lui Kolev se aude o voce de bărbat și una de femeie. Discuția pare

interesantă, dar cum am fost întotdeauna de părere că a trage cu urechea e un lucru nedemn, bat la ușa cu fermitate. Ușa se întredeschide, făcând loc capului doctorului. După expresia feței, înțeleg că numai de oaspeți nu-i arde.

— Tot eu... îl informez în mod inutil. Scuzați, dar ce să-i faci: meseria-i meserie.

— Vă înțeleg, dă din cap, rece, Kolev. Și meseria mea e la fel: muncă nenormată. Din păcate, în momentul acesta nu sunt singur. Știți, am o rubedenie în vizită...

— Voiam să precizăm un mic amănunt, dar dacă-i așa, să lăsăm pentru mine, spun eu, împăcat cu situația.

Doctorul stă la îndoială – să intre în casă ori să iasă – apoi face un pas înainte și trage ușa în urma lui.

— Dacă e vorba numai de un minut... Mă tem însă ca nu cumva să repeți vizita exhaustivă de dimineață.

— Nicio grijă! De data asta n-am să mă dezbrac.

Scot țigările. Aprindem fiecare câte una.

— Ei? îmi dă ghes Kolev, nițel nerăbdător.

— Dacă nu mă înșel, mi-ai spus azi-dimineață că răposatul era un om zdravăn ca piatră sau ceva în genul ăsta.

— Într-adevăr, era perfect sănătos.

— Numai că ai omis să-mi spui că blocul duminical de granit avea cancer.

— Cancer?

Kolev pare surprins, dar nu din cale-afară.

— Ei, da, cancer! Probabil că dumneata ești adeptul unui curent în medicină care consideră cancerul o simplă indispoziție trecătoare a organismului... Cu toate astea, s-ar fi cuvenit să amintești și acest amănunt.

— Cum aș fi putut aminti un amănunt care nu-mi era cunoscut?

— Presupun totuși că Marinov a discutat cu dumneata

despre cancer, așa, în general, ori chiar despre cazul său particular?

— Niciodată!

Glasul îi este categoric. Expresia feței sale uscățive de asemenea.

— Și nici nițică otravă nu ți-a cerut niciodată? Să zicem, cianură de potasiu? Sau altceva?

— De unde și pînă unde! Așa cum ți-am mai spus, el otrăvea mediul ambiant fără să se slujească de preparate speciale.

— Am înțeles. Dar în cazul de față e vorbă nu de mediul ambiant, ci chiar de el...

La aceste cuvinte, ușa dindărătul lui Koley se deschide brusc. În prag apare rubedenia, o fată zveltă cu o mutrișoară drăguță, dar și nemulțumită, ca să fiu exact. Îmi aruncă o privire în treacăt și spune:

— A, aveai musafiri. Mă întrebam unde ai dispărut.

— Tovarășul este inspector de miliție, o lămurește Koley, nu prea încîntat de apariția ei.

Apoi, amintindu-și de codul manierelor elegante, mormăie:

— Faceți cunoștință...

Ne dăm mîna.

— Dumneavoastră tot în ginecologie activați? o întreb.

— În domeniul biologiei, dacă acest lucru poate să intereseze miliția, zîmbește ea.

— În domeniul biologiei? Pînă nu demult o femeie frumoasă devenea în mod automat artistă de cinema, iar acum, ca să vezi, lucrează în biologie. Unde am ajuns, Dumnezeuule!

— Nimic nu e ireparabil, zîmbește din nou femeia. Dacă găsiți ceva potrivit pentru mine în cinematografie, puteți să mă anunțați oricînd.

Dă ușor din cap și dispare din nou după ușă, urmărită de privirea insistentă a lui Kolev. Omul ăsta pesemne că e foc de gelos.

— Simpatică colegă... fac eu, galant. Pe deasupra, și rudă... Nu prea seamănă cu dumneata, dar e simpatică, orice s-ar zice!

— Gîndurile dumitale am impresia că au luat-o razna, s-au abătut de la preocupările de serviciu, observă doctorul.

— Ce să-i faci! „Cherchez la femme”, cum spun franțujii, cînd se apucă să debiteze banalități. Dar să ne întoarcem la ale noastre: ce alt medic mai consulta Marinov?

— Din cîte știu, niciunul. Nu era el omul care să arunce banii pe doctori. În plus nu avea nici motive...

— În afară de cancer.

— Ți-am mai spus: nu cred că știa că are cancer. În orice caz, mie nu mi-a împărtășit o asemenea temere.

— Prin urmare, ipoteza sinuciderii cade... mormăi eu, chipurile pentru mine.

— Ce-ai spus?

— Nimic. Pur și simplu, gîndesc cu glas tare. Ca în romane. Ori ca la balamuc. Tu îți pui întrebarea și tot tu îți răspunzi.

— În cazul ăsta, se pare că am devenit al treilea colocutor. Și inutil pe deasupra.

— Întocmai! Exact! Dau eu din cap. Du-te la rubedenia dumitale. Rudele nu prea își poartă ele de grijă una alteia, dar folosesc și ele la ceva...

Spunînd aceasta, fac stînga împrejur și mă îndrept spre camera lui Slavov. Ciocănitul meu în ușă nu produce niciun efect. Apăs pe clanță și ușa se deschide. În încăpere nu e nimeni, dar într-o nișă acoperită cu o perdea de nylon se distinge clipocitul unui duș în funcțiune.

— E cineva aici? întreb, deși e evident că există.

— Numai o clipă, se aude de după perdea o voce înăbușită. Așteptați-mă în cameră.

În fața ochilor mei se află un pat, pe care e așternută o cuvertură de o curățenie ireproșabilă. Mă așez și aștept. Patul e moale și îmi iau permisiunea să mă întind pe el, să dau pălăria mai pe frunte, în scopul asigurării unei odihne mai plăcute, și să aprind și o țigară.

Camera nu e luxoasă, dar e intimă. Gazda se pare că a avut ambiția să-mi demonstreze că și un celibatar e un om. Niscaiva planuri modeste urzesc și eu relativ la camera mea. Le amîn deocamdată, în așteptarea rezolvării unei mici probleme personale. Care problemă, cred că am amintit lucrul ăsta, și-a avut începutul pe un ring de dans.

Dau capul pe spate, și în timp ce fumez în această poziție, cu ochii la nișa în care se află dușul, îmi dau seama mai mult sau mai puțin conștient că zgomotul dușului se preschimbă pe nesimțite în vuietul mării și în sunetele unui tango nițel cam demodat.

Marea vuieste acolo jos, în întuneric, iar eu dansez cu ea pe terasă și, ca să-i abat atenția de la jalnicul meu stil coregrafic, o întrețin despre tot felul de fleacuri. În cele din urmă, mi se face rușine și îi propun să ne întoarcem la masa noastră. „Vezi, nu sunt în stare s-o scot la capăt nici măcar cu un tango.” „Dar nici nu dansezi chiar atât de prost, spune ea cu mărinimie, în timp ce ne reluăm locurile la masă. În toate e nevoie de puțină deprindere.” „Ei bine, eu nu am deprinderea necesară. Nici pentru dans, nici pentru odihnă, mormăi eu cu oarecare jenă, sentiment care îmi e altfel aproape necunoscut. Se pare că, la mine, coloana vertebrală s-a cam strîmbat în procesul muncii. De pildă, mă uit la șervețelul ăsta nevinovat și îmi aduc aminte de șervețelul cu care un sadic din Burggs a înfundat gura nevastă-sii înainte de a o înjunghia. Sau, iată, sticla asta banală – eu văd o altă sticlă,

exact ca asta, dar în care vinul a fost amestecat cu piatră vînată. Sau furculița asta... Dumitale cu siguranță că nici prin cap nu-ți trece că o furculiță poate servi și la altceva decît la consumarea fripturii de vițel din farfurie. Ei bine, acum un an la Pleven..." „Ești îngrozitor! mă întrerupse ea. Sau ești pur și simplu obosit." „A, nu, mă simt foarte bine. Dar adevărul e că mi s-a cam strîmbat șira spinării". „Dar trebuie că ai și dumneata viața dumitale personală!" „Ar trebui, zic eu. Teoretic, ar trebui. Dar mă tem că n-am." Apoi ne ridicăm ca să ne plimbăm, și difuzorul ne trimite de departe melodia sa în surdină, iar marea vuiește în întuneric...

Ca să ne întoarcem la realitate, se cuvine să facem un salt considerabil, de la plaja nocturnă la camera de celibatar a inspectorului... Un pat răvășit... Volumele de medicină legală pe dușumea... Șifonierul cu ceva lenjerie curată și foarte multă murdară și cu... atenție, atenție!... un obiect vestimentar absolut nou: uniforma, pe care inspectorul n-a îmbrăcat-o niciodată și pe care nu se știe dacă o va îmbrăca vreodată, dacă renunțăm să luăm în considerare acea ultimă împrejurare, oficială și oarecum tristă, cînd cei apropiați, în semn de mulțumire că ai manifestat atîta solitudine față de nu se mai știe cîte cadavre necunoscute, se îngrijesc să-l ferchezuiască... pe al tău.

Gîndul scurtimii vieții noastre mă determină să aprind o nouă țigară. Mă ridic de pe patul cel atît de ospitalier și pornesc să mă plimb prin cameră, ceea ce îmi dă putința să apreciez mai concret atmosfera în care mă aflu. O încăpere, precum se știe, este oglinda celui care o locuiește. Numai că trebuie să ai priceperea de a descifra cu exactitate imaginile reflectate. Trebuie să fi trecut prin sute de camere, ca să poți dintr-o ochire să pătrunzi, din combinația de obiecte moarte, caracterul și aspectul exterior al omului respectiv, înainte de a-l fi văzut la față. În cazul nostru, Gheorghe Slavov. Patul e

scurt – înseamnă că e scund de statură. La chiuvetă e rînduit un set întreg de obiecte de toaletă – grijuliu deci, în ceea ce privește aspectul și ținuta. Dintre obiectele de toaletă lipsește pieptănul – cu siguranță că e chel. Peste tot e o ordine meticuloasă – fără doar și poate, un celibatar în vîrstă, cu tabieturi de fată bătrînă...

Perdeaua se dă deoparte și din nișă își face apariția un bărbat înalt, cu un păr negru des, înfășurat într-un prosop alb ca zăpada.

— Tovarășul Slavov? Scuzați-mă că am venit la o oră nepotrivită, dar era necesar să vă văd.

— Nu face nimic, dă din cap cu amabilitate bărbatul înfășurat în prosop. Cu ce vă pot fi de folos?

— Bănuți desigur despre ce e vorba: am venit în legătură cu cazul Marinov. Sunt de la miliție.

— Care caz?

— După cîte se vede, nu prea sunteți la curent. Marinov a fost găsit, azi-dimineață, otrăvit în camera sa.

Slavov bolborosește cîteva cuvinte pe care nu le înțeleg. Care nu par a fi de compasiune.

— Nu vă văd deloc mișcat.

— Deloc, recunoaște inginerul.

— Ba chiar dimpotrivă...

— Da, chiar dimpotrivă, cade el de acord și chiar cu plăcere. Vedeți ceva straniu în asta?

— În profesia mea nimic nu e straniu, în afară de necunoscut. Iar în cazul pe care-l anchetez sunt o sumedenie de necunoscute.

— Nu știu cu ce aș putea să vă fiu de folos. Nu sunt defel la curent cu cele întîmplate.

— Nu vă faceți griji în privința asta: niciunul dintre locatari nu e la curent. Ce mă interesează pe mine sunt niște lucruri cu totul banale, cunoscute cu siguranță de toți.

— Dacă-i așa, de ce vă adresați tocmai mie? Kolev e și el acasă, așa cred.

— Da, dar el e ocupat în clipa asta. Cu biologia, bănuiesc. A primit vizita unei specialiste în această disciplină, care presupun că îl inițiază în studiul evoluției speciilor...

— A, Evtimova... Aluziile dumneavoastră sunt deplasate. E logodnica lui.

— Eu am auzit că i-ar fi rudă. În sfârșit! Ce-mi pasă mie? Atunci, să ne ocupăm de ceilalți vecini ai dumneavoastră și, dacă îmi permiteți, să luăm loc.

— Scuzați-mă, aproape că roșește Slavov. Ar fi trebuit să vă propun eu asta...

Ne așezăm și eu mă întorc la problema care mă interesează, dar inginerul Slavov nu face decât să repete:

— Nu sunt la curent cu cele întâmplate. Nu am legături cu vecinii.

— Cu absolut nimeni? insist eu.

— Aproape cu nimeni, precizează Slavov.

— „Aproape” sună ceva mai încurajator. Cum se numește excepția? Dora sau Jana?

— Întrebarea dumneavoastră e destul de neprotocolară, zîmbește inginerul.

— Atunci, s-o luăm prietenește! Dora sau Jana?

— Jana. Dar asta, mai demult. Acum nici nu ne mai cunoaștem.

— E regretabil că rupeți în felul acesta contactul cu lumea... Pariez că v-ați certat din cauza lui Marinov.

— Cauzele sunt cu totul altele. Marinov n-are nicio legătură cu ruptura dintre noi. E vorba pur și simplu de o prietenie desfăcută datorită unor divergențe de vederi și de gusturi.

Vorbind, ia de pe masă scrumieră și mi-o întinde, de teamă ca nu cumva să scap pe jos scrumul.

— Bine, bine, fac eu. N-am de gînd să intru în amănunte intime. Veți fi totuși de acord că pentru mine important e să știu dacă Marinov a întreținut unele legături cu Jana sau nu.

— În ultima vreme, Marinov îi cam trăgea clopotele Janei, dar nu cred că a avut succes.

— Ce vă face să credeți lucrul ăsta?

— Ce mă face?... Faptul că totuși o cunosc oarecum pe Jana. Fata asta poate că nu procedează întotdeauna rațional, dar după cheful ei, totdeauna. Iar ca o fată ca ea să accepte avansurile unui bătrîn ca Marinov... vă dați seama și dumneavoastră...

— Dar tanti Katia ce atitudine avea în legătură cu această problemă? întreb eu, stingînd țigara și aprinzînd alta.

— Nu știu. Vă rog să mă înțelegeți: doresc sincer să vă fiu de folos, dar viața oamenilor din casa asta chiar că nu m-a interesat niciodată.

— Bine. Să lăsăm asta. Cine a fost aseară în camera lui Marinov?

— N-am idee.

— Totuși, trebuie să fi auzit cel puțin pași, spun eu, ridicînd privirea spre tavan. Camera dumatăle și aceea a Katiei se află exact sub locuința lui Marinov. Ce fel de pași au fost, de bărbat sau de femeie?

Slavov a ridicat și el ochii pentru o clipă spre tavan. Apoi și-i îndreaptă repede în altă direcție.

— N-am fost atent. Întrebați-o pe Katia. Ea are o ureche mai versată pentru astfel de treburi.

— Mersi pentru idee. Fără doar și poate că îmi va fi de mare folos. Dar, deocamdată, întrebarea ți-am adresat-o dumatăle. Fiindcă veni vorba, ce-ai făcut în timpul respectiv?

— Adică, în care timp?

— De exemplu, între orele zece și miezul nopții?

Slavov dă din umeri și arată masa din colț, încărcată de planșe.

— Am lucrat. Apoi m-am culcat.

— La ce oră te-ai culcat?

— Nu-mi amintesc exact.

Văd că omul e din ce în ce mai stingherit din pricina încăpățînării sale. Trebuie să-l ajut.

— Nu se poate să nu-ți amintești. Ești un om ordonat, Slavov. E suficient să arunc o privire prin cameră, ca să constat cît ești de ordonat în toate. Pariez că te culci la oră fixă, că te scoli la oră fixă. Pariez că astă-noapte n-ai avut urechile înfundate cu vată. De ce mă minți?

Fața lui Slavov capătă o expresie suferindă.

— Dumneavoastră de ce vreți să vă dau răspunsuri precise despre niște lucruri de care nu sunt sigur? Știți foarte bine că o afirmație făcută la întîmplare poate ușor să nenorocească un om nevinovat.

— O ai în vedere pe Jana?

— N-o am deloc în vedere pe Jana, răspunde repede Slavov. Jana e incapabilă de o asemenea faptă.

— Atunci revizuiește-ți memoria și răspunde cinstit la întrebările mele.

— V-am spus doar: nu-mi amintesc exact. M-am culcat probabil pe la douăsprezece, fiindcă de obicei mă culc pe la ora asta, cu toate că nu mă uit la ceas, cum credeți dumneavoastră. Cu o jumătate de oră sau cu o oră mai înainte, într-adevăr s-au auzit sus niște pași, dar nu le-am dat atenție și nu pot spune ce fel de pași erau sau cîte persoane au fost. Eu, după cum vedeți, lucrez, iar cînd lucrez, sunt absorbit de lucru.

— Bine, fie și așa. Voi fi nevoit s-o întreb pe Jana. Poată că ea a auzit ceva mai mult decît dumneata.

— Nu cred, zîmbește sceptic Slavov. Ea face parte dintre acei oameni care se află acasă după miezul nopții numai cînd au gripă.

— Vrei să spui că n-are rost s-o mai aștept nici în seara asta?

— Evident! La ora asta, mai mult ca sigur, își omoară timpul la „Varșovia” sau la „Berlin”, iar omorîrea timpului, după cîte am auzit, e o treabă de durată.

— Scuză-mă, la dumneata totdeauna e așa de aranjat în cameră? îmi scapă întrebarea, fără nicio legătură cu discuția.

— Cum, „așa”?

— Așa... fiecare lucru la locul lui. Cu alte cuvinte: niciodată nu ți s-a întîmplat să-ți cauți papucii?

Slavov mă privește încurcat:

— De ce să-i caut, cînd știu unde sunt?...

— Exact asta am și vrut să aud. Întrebarea a fost cu totul neoficială. Spor la lucru! Și – cît pe ce să uit! – sper că ți-a priit baia!...

„Varșovia” sau „Berlin”? „Varșovia” s-a dovedit a fi mai aproape. La fel ca și pe hartă. Așa că intru acolo. Localul, după cum era și de așteptat la ora asta, e foarte însuflețit. Lume mondenă. Îndeosebi semiminori. Un buchet de fetițe superbe. Printre ele, cel puțin zece Brigitte Bardot. Instinctul îmi șoptește că obiectul căutărilor mele nu e de crezut să se afle aici, printre amatoarele de înghețată. Străbat salonul în sunetele muzicii. Nu e melodia mea, dar cu atît mai bine. Nu e vreme de reverie, de întoarcere în trecut. La treabă, băiete!

Cobor scara, arunc o privire în bar, apoi în încăperea învecinată. O caut pe Jana. Cel mai practic ar fi să-mi atîrn de gît o placardă cu această lozincă. Nu e simplu să cauți o fată, despre care nu știi decît că are părul șaten bogat, rujul de pe buze roz deschis și palton bej... Cînd vezi în jur două duzini

de fete cu părul exact cum ți-a fost descris și dintre ele o duzină cu rujul roz deschis și, iarăși, cel puțin o jumătate de duzină cu palton bej – ce altceva poți să faci decît să te adresezi intuiției? Sau chelneriței.

Chelnerița trece la doi pași de mine. Îi pun întrebarea cuvenită și ea îmi arată din ochi masa din colț. Deci asta este Jana. Unde mai pui că e și singură.

Mă apropii și trag un scaun.

— Masa e ocupată, rostește sec fata.

— Văd. Dar mă împac cu situația.

Mă așez și caut o poziție cît mai comodă.

— Am să chem chelnerița, mă previne Jana.

— Grozavă idee! Pe umezeala de afară un coniac o să-mi prindă bine. Dar întâi să stăm de vorbă.

— Nu stau de vorbă cu necunoscuți.

— Nu-i nimic, facem cunoștință și poate că ne și plăcem.

Eu sunt de la miliție.

Fata tresare și mă privește, dar imediat face o mutră indiferentă. Dacă e să intru în amănunte se impune să precizez că e destul de atrăgătoare. Nu o Venus din Millo. Cel mult o reproducere format de buzunar. Dar fata are ceva gingaș, nu știu cum, cu fața ei ușor palidă, cu năsul cîrn înălțat capricios în sus, cu buzele pline conturate capricios și ele. Ochii nu-i descriu, fiindcă în acest moment cele două ferestre ale sufletului fetei nu sunt decît întredeschise.

— V-am căutat în legătură cu Marinov, încep eu pe un ton cît mai elegant posibil. Cu siguranță că ați aflat că i s-a întîmplat o neplăcere.

— Am auzit că ar fi murit.

— Exact. Și fiindcă și eu, la rîndul meu, am auzit că între voi doi a existat o apropiere, nu știu, poate numai de ordin sufletesc, mi-am permis să...

Las fraza neterminată fiindcă în clipa aceea a apărut chelnerița, fenomen foarte rar în localurile de genul acesta.

— Ce doriți să serviți? o întreb pe Jana.

— Nimic.

— Totuși...

— O cafea, cedează ea agasată.

— O cafea și un coniac.

Apoi revin la tema mea:

— Cum vă spuneam, aflînd de existența acestei apropieri, mi-am permis să vă răpesc puțin din timpul dumneavoastră...

— Vă răpiți din propriul dumneavoastră timp, observă Jana, îmbufnată în continuare. V-ați ostenit zadarnic. Niciun fel de apropiere, nici sufletească, nici de altă natură, n-a existat între mine și Marinov.

— E un fapt notoriu că Marinov a aspirat, ca să zic așa, la dumneata, îndrăznesc eu să-i amintesc faptele.

— Și eu aspir la o sumedenie de lucruri, dar aspirațiile sunt una, iar realitatea este altceva. E adevărat că Marinov voia să se căsătorească cu mine, dar, după cum știți și dumneavoastră, pentru treaba asta sunt necesare două persoane.

— Și totuși, dacă un om practic, cum era răposatul, nutrea asemenea speranțe, înseamnă că se baza pe ceva.

— Se baza pe mătușa mea. I-am și spus într-o zi: „Din moment ce te-ai înțeles cu mătușă-mea, însoară-te cu ea și plimbă ursul din fața mea!”

— Vai! Vai! Așa se vorbește cu un om în vîrstă?...

— M-am obișnuit să spun ce gîndesc.

— Asta rămîne de văzut.

De masa noastră se apropie o pereche. Ăștia nu mai sunt semiminori. Sunt minori sadea, cel puțin fata. Dar asta nu-i împiedică să se comporte cu dezinvoltură unor oameni de

lume. Băiatului îi atârna în colțul gurii o țigară aprinsă și expresia feței e una de profundă blazare. Un exemplar din lumea interlopă. Din lumea interlopă a Chicago-ului.

A luat fiecare câte un scaun și se pregătesc să se instaleze la masa noastră.

— E ocupat! le spun.

— Nu-i nimic, noi ne așezăm unde nu-i ocupat, îmi aruncă replica specimenul din lumea interlopă, pe un ton protector și cu fața schimonosită din cauza fumului de țigara care îi intră în ochi.

— Ți-au întors-o, ai văzut? Jana îmi atrage atenția cu glasul coborât. Tocmai mă pregătesc să-i demonstrez că lucrurile nu stau chiar așa, când în fața mesei noastre se proțăpește încă un tip. Acesta e mult mai matur decât ceilalți doi, nu e exclus să fi împlinit chiar douăzeci de ani. Nu prea înalt, dar bine legat. Dacă facem abstracție de expresia impertinentă a feței și de strălucirea umedă a ochilor, are o figură destul de reușită. Se vede de la o poștă că noul venit e afumat bine.

— Băi, ăștia din cursul inferior! se adresează tipul cavalerului minor. Roiește-o, pînă nu te pupă mă-ta rece! În drum, nu uita s-o lași pe puștoaică la grădiniță!

Ca să dea mai multă pondere cuvintelor, repede un pumn în umărul cavalerului.

— Cum vă permiteți... se indignează nevîrstnicul, uitîndu-se în jur după un eventual ajutor.

Dar ajutoare de unde? Fumul din local e atît de des, că nu se mai vede om cu om.

— Haide, cară-te, pînă nu intră în acțiune pumnii!... repetă noul venit, apucîndu-i pe amîndoi de mîneca balonzaidului. Perechea n-are încotro și eliberează terenul. Minorii se îndepărtează, întorcîndu-se întruna spre masa noastră, dar avîntul eroic le-a fost în chip evident retezat.

Învingătorul se lasă disprețuitor pe scaunul de lângă mine, catadicsind în sfârșit să mă ia și pe mine în seamă. Face o mină surprinsă și ironică.

— Faceți cunoștință, mormăie Jana, Toma Simeonov, dar noi îi spunem, simplu, Tom și...

— Petăr Antonov, mă recomand eu. Puteți să-mi spuneți Pepi...

— N-am chef de cunoștințe, rânjește leneș Tom.

Apoi, uitându-se la Jana:

— De unde l-ai deshumat pe boșorogul ăsta?

— Tovarășul e...

O prind pe față de cot. Și ea tace. Lui Tom, deși i-e privirea împăienjenită, nu i-a scăpat gestul și pesemne că l-a tălmăcit în felul lui:

— A, am început să ne și pipăim!...

Simt pe sub masă o lovitură care îmi pune în flăcări fluierul piciorului. Pantoful lui Tom e nu numai ascuțit, dar și îndeajuns de contondent.

— Nu cumva v-am lovit din întâmplare? întrebă tînărul cu un zîmbet dulceag.

— Nu face nimic, se întâmplă! îi răspund și în aceeași clipă îi calc cu toată greutatea pe pantof și pe piciorul care se găsește în pantof.

Fața lui Tom se strîmbe de durere. Cîteva secunde, încearcă în zadar să-și tragă piciorul, în cele din urmă izbutește, și scoate un șuierat printre dinți.

— Nu face pe nebunu! Chestia asta o rezolvăm afară!

— Eu comandasem un coniac... îi explic calm. Dar ca să nu vă rețin...

Ne ridicăm aproape în aceeași clipă. Mie, ca unuia mai bătrîn, îmi revine cîstea de a merge înainte. O privire fugară aruncară peste umăr mă încredințează că Jana ne urmează și ea de la distanță.

Strada, în noapte, e pustie. Ploaia, neschimbată. Abia am făcut această constatare cînd deodată simt pumnul lui Tom abătîndu-mi-se în ceafă. Mă întorc rapid, îl prind pe măgar de gît în cleștele mîinilor mele și îl tîrăsc ca pe un sac în curtea vecină. Acolo, ca să-mi fie mai la-ndemînă, îl proptesc în zid, neslăbind nicio clipă strînsoarea.

— Ascultă, dobitoc mucos ce ești! Ți-am spus eu „să nu vă rețin”, dar acum tocmai asta văd că trebuie să fac...

— Tom, fără prostii! Te rog... strigă Jana, care a apărut deodată lîngă noi. Tovarășul este de la miliție.

Tom, care pînă în momentul acela încercase zadarnic să se elibereze, se potolește ca prin farmec. Îi dau drumul.

— A, abia acum te-ai trezit să mă informezi?... Și ce, dacă sunteți de la miliție, asta înseamnă că puteți s-o prindeți de cot pe logodnica mea?...

— Tu unde lucrezi, mă? îl întreb, fără să dau nicio atenție prostiilor pe care le debitează.

— Nu lucrez nicăieri. Sunt student.

— La ce? Facultatea la care ești tu înscris sunt sigur că nu există la Universitate. În sfîrșit, asta o lămurim noi la secția de miliție...

— Vă rog să nu mă rețineți, aproape că scîncește Tom. Îmi cer scuze pentru cele întîmplate... Vă rog!

— Mă rog, ce te deranjează așa tare să vii să ne dai o mică informație? Sau poate că va fi cazul să ne servești cu mai multe... Asta e a cîta oară cînd ai de-a face cu miliția: a zecea, a cincisprezecea?

— Îmi cer scuze. Vă rog, repetă el.

— Mai ești și laș pe deasupra! Mi-am dat seama de asta atunci cînd m-ai lovit pe la spate. Iar acum văd că n-ai niciun pic de demnitate.

— Ce demnitate!... mormăie filozofic Tom. Cu focul nu te joci...

— Dar cu cine, atunci? Cu copii, prin café-baruri, cu fluierile picioarelor pe sub mese? Hai, piei din ochii mei!... Și să nu-ți faci iluzii, îți dau drumul numai provizoriu...

Individul face smerit calea întoarsă spre „Varșovia”, fără să-i arunce măcar o privire logodnicei. Jana mă privește nehotărâtă și dă s-o ia pe urmele lui.

— Dumneata rămîi, zic. Cu dumneata n-am terminat.

— Foarte repede vi s-au stricat manierele...

— Manierele sunt de la caz la caz. Nu-mi plac tipii de genul logodnicului dumitale.

— Deocamdată nu mi-e încă logodnic. Dar s-ar putea să-mi devină.

În timpul acestui amabil schimb de replici, am pornit-o mecanic în jos pe bulevard.

— În general, la urma urmei, ce ai dumneata comun cu un asemenea individ? o întreb. Vă faceți împreună lecțiile?

— Și asta privește ancheta?

— Te privește pe dumneata. Dar poate că privește ancheta.

— Consider că fiecare e stăpîn pe preferințele sale.

— Le poate fi și rob, observ eu. Apropo, cînd ai fost ultima oară la Marinov?

— N-am fost niciodată la Marinov. Vreau să spun, singură.

— Dar cum?

— Am fost o dată, sau de două ori împreună cu mătușa mea. Ca să ascult ce pas înțelept aș face, dacă l-aș lua de bărbat.

— De ce ținea atît de mult mătușa dumitale la această căsătorie?

— E ușor de înțeles de ce: voia să-mi aranjeze viitorul. Marinov era bogat. Eh, nu ca altădată, dar oricum, primea bani de la fratele lui din străinătate, vînduse o vilă...

— În afară de banii primiți pe vilă, pe care i-a depus la casa de economii, alți bani nu s-au găsit la el.

— Asta nu mai știu. Tot ce știu e că avea întotdeauna bani. Poate că a fost jefuit...

— Și cine crezi că a făcut treaba asta?

— De unde vrei să știu? Și nici n-am cum să aflu. Nu sunt inspector de miliție.

Fata se oprește în loc și se uită la mine.

— De fapt, încotro mergem?

— Iată o întrebare pe care ar trebui să ne-o punem mai des.

— Eu am pus-o în cel mai concret sens.

— Știi eu?... Am impresia că spre locuința dumitale... Sau poate intenționezi să te înapoiezi la „Varșovia”?

— A, nu! E târziu. E timpul să mă duc acasă.

Pornim din nou.

— Totdeauna vii așa de devreme acasă?

— De obicei, da. Oricât de neverosimil vi s-ar părea.

— N-am spus așa ceva. Astă-noapte la fel de devreme te-ai întors?

— Astă-noapte nici n-am fost acasă.

— Dar unde ai fost?

— Mai aveți multe întrebări să-mi puneți? Chiar sunt necesare aceste amănunte?

— Acesta din urmă, în orice caz. Nu atît mie, cît dumitale. N-ai auzit niciodată cuvîntul „alibi”?

Jana îmi aruncă o privire scurtă, apoi iarăși lasă ochii în jos: pe trotuar sunt o mulțime de mici băltoace.

— După cîte știu, alibiul i se cere unui om care e bănuít de ceva, rostește ea trăgănat.

— Hai, să admitem și definiția asta. Prin urmare, unde spuneai că ai fost astă-noapte? Îmi închipui că ai pregătit între timp răspunsul.

— Am dormit la o prietenă.

— Când avansezi un alibi, e de dorit să indici, pe cât posibil, nume și adrese, îi explic eu cu răbdare. Formalism, dacă vrei, dar asta-i situația. Și nu scăpa din vedere că orice afirmație va fi de îndată și foarte temeinic verificată. Să nu crezi că va fi întrebată numai prietena în chestiune. Tot formalism scîrbos, dar ce vrei, așa e jocul. Vasăzică?

— Sunteți îngrozitor... oftează fata. Am fost la Tom.

Sunt neplăcut surprins. Nu de mărturisirea fetei, ci de ploaia care tocmai în momentul acela s-a pornit să se reverse furioasă peste noi. Vîntul azvîrle șiroaiele de apă în avalanșe compacte, sclipitoare în dreptul becurilor de neon, întunecate și tulburi în umbra clădirilor, dar la fel de lichide și într-o parte, și în cealaltă.

Jana, cu un gest agil, deschide umbreleuța.

— Veniți sub umbrelă, mă invită ea.

— Lasă. Nu pot suferi umbrelele. Și mai ales cele de damă.

— Prostii! Veniți, o să vă facă ciuciulete.

Mă trage spre ea cu un gest amical și mă ia de braț. Eu fac reflecții asupra evoluției moravurilor: altădată, o luare inopinată de braț se solda cu arestarea pe loc... Cît de mult s-a atenuat teama de autoritatea publică în zilele noastre!

Mergem o bucată de vreme așa și trebuie să spun că, în ciuda spațiului strîmt de sub umbreluță, fac față vitejește ispitei. Când ajungem în sfîrșit sub o streășină, îmi iau inima în dinți și îmi retrag brațul.

— Să ne oprim aici. Sub umbrelă, încerc un sentiment de înjosire, înțelegi... Ne oprim sub o streășină. Vizavi de noi strălucește becul de pe stradă, aruncînd o dîră albăstruie de lumină pe fata fetei. Prin fața streășinei apa zboară în șiroaie sclipitoare. Parcă ar fi o perdea de mărgele, dintr-acelea atîrnate pe vremuri la intrarea frizeriilor.

— Iar acum, zic, că am scăpat de potop, e cazul să-ți atrag

atenția că depoziția unui martor de genul lui Tom al dumitale nu face prea multe parale.

— Tom se bucură de toate drepturile cetățenești, îmi replică Jana.

— Calitatea sa de cetățean crezi că o să-l impresioneze grozav pe anchetator? Mai degrabă cred că o să ia în considerare anumite manifestări huliganice ale cetățeanului în cauză...

Mă uit la fața ei. La lumina albăstruie a becului, pare și mai palidă, iar buzele – și mai întunecate. Parcă sunt date nu cu ruj, ci cu lac negru.

— De fapt, nu mi-ai răspuns când te-am întrebat ce te leagă de un asemenea tip, mai bine zis de o întregă colecție de asemenea tipi, fiindcă ăștia sunt dintr-o specie care trăiește în turmă.

— Nu mă leagă nimic de nimeni.

Vocea îi este obosită. Aproape indiferentă. Iată o confesiune tristă. Tristă și nițel fățarnică.

— Nu țin să vă conving, rostește ea cu aceeași voce incoloră.

— Din tot ce mi-ai spus pînă acum, mărturisirea aceasta de credință pare a fi cea mai apropiată de adevăr. Totuși, nu poți să negi că trăiești, că te miști într-o anumită societate, așa încît...

— N-are niciun rost să vă explic. Dumneavoastră se pare că sunteți specialist în cadavre, iar eu, cel puțin pînă la ora asta, nu sunt un cadavru.

— Renunță la cuvîntul ăsta! Sună urît în gura dumitale.

Fata se uita la mine cu expresia cuiva care se trezește încet din somn.

— Dacă ați avea o cît de vagă idee despre frumos și urît, ați fi renunțat să-mi mai puneți toate aceste întrebări,

îndărătul cărora naiba știe ce se ascunde... Nici atîta lucru nu puteți pricepe, că îmi place și mie, cum le place multora, să stau la o măsuță frumos lustruită, să beau o cafea în liniște, să mă uit la lume și să fiu privită și admirată, iar în jurul meu să fie cît de cît mai multă lumină decît în casa aceea, care aduce mai degrabă cu un cavou... să simt în nări nu miros de mușgeai, ci de lucruri curate și plăcute...

Fața ei se încrețește ca străbătută de un fior. E cazul să preîntîmpin o criză de nervi:

— Haide-haide, nu-ți mai căuta justificări! Încă puțin, și ai să începi să-ți bocești soarta. Cu o oră-două în urmă, mă aflu într-o încăpere a acelei case care zici că aduce mai degrabă a cavou. E drept că n-avea neon și mobilă de plastic, dar încolo, atmosfera era destul de plăcută. Ca să nu mai vorbim de cel ce locuiește în ea.

Jana mă privește batjocoritor. Criza a trecut.

— Cît timp ați petrecut în acest rai?

— Din păcate, n-am avut prea mult timp la dispoziție. Mă cuprinsese între timp atracția pentru dumneata.

— De aceea vi s-a și părut plăcut, fiindcă n-ați avut prea mult timp la dispoziție. Dar ia să fi stat mai mult!... Fata imită niște gesturi străine, tușește ca să-și poată preface glasul: „Nu pune acolo poșeta, ai să-mi zăpăcești planșele”. „Te rog, nu te juca cu creioanele, nu poți face pasențe cu ele”, „Nu te așeza acolo”, „Nu atinge obiectul acela”, „Hai să ieșim, vrei? „N-am timp de așa ceva”; „N-ai mai fost de-o lună de zile la cinema”. „De două luni, într-adevăr, și precum vezi, trăiesc...” Încolo, e curat, aveți dreptate... Chiar mult prea curat, dacă e să-mi cereți părerea. Curat, dar plicticos de moarte.

— E plicticos, adevărat, mă dau eu bătut. Altceva e să împarți bucătura de pîine – pardon, coniacul, cu un adevărat erou... „Hai, roiește-o, pînă nu intră în acțiune pumnii”, „De

unde l-ai deshumat pe boșorogul ăsta”, „Nu face pe deșteptul...” Un adevărat leu. Numai că dintre cei fricoși.

Fata abia dacă zîmbește.

— Tom nu e un fricos. Pînă acum, cel puțin, n-am observat să fie. Nu vă grăbiți să lipiți eticheta pe un om numai după un cuvînt-două. Nici expresiile dumneavoastră nu sunt întotdeauna dintre cele mai alese...

— În schimb, nu lovesc niciodată pe la spate.

Ea se face că n-a auzit.

— Mi se pare că ploaia a stat. Să plecăm!

Plecăm. Ploaia, într-adevăr, aproape că a stat. Umbreluța e strînsă și, la drept vorbind, n-am mai avea niciun motiv să mergem lipiți unul de altul. Dar noi tocmai așa mergem, și nu știu ce îmi spune că inițiativa n-a venit din partea mea.

S-a pornit să sufle un vînt rece. Copacii și becurile de pe stîlpi fac să alterneze umbra și lumina. Momentul e prea confuz pentru a fi descris amănunțit.

— Decembrie... O lună tristă... rostește fata ca pentru sine.

— Vremea e tristă sau veselă în funcție de starea de spirit a omului, observ eu filozofic. Ca și viața, de altfel.

— Nimeni nu-și aranjează singur viața.

— Abordăm teme profunde... Mă rog, dacă un om nu e capabil să-și aranjeze singur viața, lucrul cel mai inteligent pe care îl are de făcut este să caute sprijin la cel ce e într-adevăr în măsură să i-l dea.

— V-ați greșit cariera, trebuia să vă faceți predicator.

— N-am asemenea talente. Prin gura mea vorbește pragmatismul cel mai banal.

— Ei, da, n-ar fi rău să găsești omul pe care să te poți bizui, oftează Jana.

Acum aproape că s-a vîrît în mine. Mă gîndesc să-i atrag atenția asupra faptului, dar, din motive tainice, mă abțin.

— Un bărbat... adevărat, inteligent, deschis... și, pe cât posibil, nu prea plicticos...

N-am nimic împotriva. Continui să pășesc agale, lăsând umbrele noastre să vorbească.

— Spuneți-mi, după ce m-ați năucit cu atâtea întrebări, îmi permiteți să vă pun și eu una? rostește pe neașteptate fata.

— De ce nu?

— Așa vă purtați întotdeauna cu femeile?

— Cum, „așa”?

— Așa, de parcă ar fi simple obiecte de interogatoriu. După temeale profunde, le-a venit rîndul celor ambigue. Noroc că am ajuns în fața casei. Ne oprim în întuneric.

— Eu, dacă vrei să știi, în obiectul de interogatoriu văd mai presus de orice omul, îi servesc eu răspunsul.

— Ați ieșit frumos din încurcătură, zîmbește Jana. În sfîrșit! Dacă mă gîndesc bine, nu sunteți chiar atît de îngrozitor cum păreți la prima vedere.

— Vasăzică, ți-ai dat seama? Așa e, sunt un sentimental, predestinat să țină de urît cadavrelor.

— Nu știu ce sunteți, dar în niciun caz bădăranul al cărui rol vă încăpățînați să-l jucați.

— Fiecare jucăm cîte un rol... Unii chiar mai multe.

— Eu nu! protestează fata. Cel puțin, cu dumneavoastră nu. Cu dumneavoastră mă simt bine.

Momentul e periculos, Jana s-a strîns și mai mult lîngă mine. Mîna ei, în mod inconștient pasămite, mi-a prins cotul, fața ei se ridică încet înspre a mea, ochii îi sunt mijiți. Fără să știu bine ce fac, îmi apropii și eu fața. Buzele tînjesc după buze, cum spunea poetul, nu-mi amintesc care. Cu o fracțiune de secundă înainte de a se produce sărutul, îmi aud propriul glas:

— Cu rujul ăsta... Cine te-a mințit că-ți stă bine?

— A, nu!... izbucnește Jana, retrăgându-se. Dumneata nu joci niciun rol... Ești un bătăran, și atîta tot!

— „Incoruptibil”, fată dragă, asta-i expresia exactă, o corectez eu. Hai, du-te acasă, să nu răcești! Și... fără nicio supărare!

Și o bat părintește pe umăr.

— Lăsați-mă! Nu vreau să vă mai văd...

Tocurile ei bocănesc înfuriate pe pavajul aleii.

— Asta nu pot să-ți promit, spun în urma ei. Depinde de vreo cinci-șase chestii...

Aștept pînă ce Jana intră în casă, sperînd pînă în ultima clipă că voi avea parte de o fluturare de mîna de adio. Nici gînd. Fata nici măcar nu privește peste umăr. O iau înainte pe alee, căutînd să nu fac zgomot, apoi mă abat, dar nu spre casă, ci spre un tufiș de sub copaci. Găsesc un punct de observare potrivit și mă instalez în tufiș.

Atmosferă misterioasă, lugubră... și foarte mult noroi. Cît pe ce să cad în nas pe pămîntul chiftind de apă. Cît despre umezeală, să nici nu mai vorbim! Dacă Sherlock Holmes a existat cu adevărat, atunci știu de ce boală a murit. Printre tipii de genul ăsta reumatismul a făcut ravagii. Bine că în zilele noastre romanticul obicei de a sta la pîndă prin tufișuri s-a pierdut. Deși, precum vedeți, cîteodată...

Pe asfaltul aleii se aude din nou un țăcănit de tocuri. De astă dată nu înfuriat, ci grăbit. Tocurile Janei. Văd și paltonul bej lunecînd prin dreptul fațadei negre.

Biata copilă! A bătut un kilometru întreg, ca să-mi arate că e o fată cuminte, care se culcă devreme și face nani... Uite cum se spulberă miturile! Mătușico, unde ți-i mîna de fier, oare ți-ai uitat îndatoririle pedagogice? Te pomenești că dormi! Da, bătrîna doarme. Ferestruica de la subsol e întunecată.

În schimb, inginerul e încă treaz și lucrează la planșele lui.

Și doctorul, la fel. Și venerabilul casier, cu devotata sa tovarășă de viață. Numai despre avocat n-am informații exacte. Om ascuns – fereastra lui e de cealaltă parte a casei.

Decembrie – o lună tristă. Pentru unii, poate că și iulie a fost o lună tristă. Eu însă nu mă număr printre ei, dacă e vorba de ultimul iulie.

Ieșeam cu ea în fiecare seară la plimbare, mereu pe același drumeag de pe malul mării, pe lângă același migdal singuratic între stînci. Ne așezam și tăceam – mai ales eu, sau vorbeam – mai ales ea. Despre lucruri uitate de mine în așa măsură, încît mi se părea că iau întîia oară cunoștință de existența lor. Îmi vorbea despre cărți, și îmi dădeam seama că de mult nu mai citisem niciuna, îmi vorbea despre copiii de la școală, „copiii ei”, și îmi spuneam că de ani și ani nu mă mai gîndisem la copii – știți, nu m-am ocupat niciodată de delincvența infantilă... Îmi vorbea despre felul cum își petrece zilele în orașelul ei de provincie și despre o mulțime de alte lucruri de care nu-mi mai aduc aminte, pesemne pentru că eram ocupat să-i cercetez fața în timp ce ea vorbea, dar cu coada ochiului, ca nu cumva să-și închipuie cine știe ce... Și ce față încîntătoare avea! Dacă nu mă credeți, veniți să vedeți fotografia ei, o am pe masă la mine acasă.

S-o port asupra mea nu e nevoie, căci e de ajuns să închid ochii, ca de îndată să-mi și apară chipul ei în întunericul de sub pleoape. Ce păcat că în meseria mea ești obligat să ții ochii mai toată vremea bine deschiși, nicidecum închiși!

Lumina de la fereastra doctorului s-a stins. După un timp, s-a stins și cea de la fereastra inginerului. La locuința casierului, lumina s-a stins încă mai demult. Întuneric deplin... Miezul nopții... Ora la care se comit crimele și se ferecă ușile Restaurantului unguresc. Un ceas lugubru. Toată suflarea doarme...

...În schimb, se trezește mortul. Nu glumesc – îndărătul

geamlîcului întunecat care dă în grădina de iarnă a lui Marinov a apărut o luminiță. Luminița când se pierde, când licărește din nou, lunecînd înapoi și încolo. Ei, drăcie! Mortul ăsta e în paza mea, nu-i pot îngădui să-și facă de cap!

Ies din tufiș încet și cu precauție, ca să nu mă observe vreun ochi criminal și mai ales ca să nu mă trezesc lungit în noroi. Mă furișez de-a lungul fațadei, ajung la ușa grădinii de iarnă și o descui fără zgomot, servindu-mă de instrumente speciale. Apoi deschid brusc ușa interioară și, în aceeași clipă, aprind o lanternă puternică. Lumina lanternei cade drept pe chipul unui om care cotrobăie într-un dulap.

Ca să vezi unde era omul ascuns, avocatul!

— În vizită la răposat, da? glumesc eu prietenește. Pesemne ai venit să-i prezinți condoleanțe.

Dimov se ridică tăcut, acoperindu-și cu o mînă ochii, iar cu cealaltă încercînd să-și vîre la loc lanterna în buzunar.

— Nu te mai obosi, zic, să nu-ți șifonezi cumva frumosul costum! Pe lîngă asta, lanterna tot nu-ți mai trebuiește; pune-o, uite, aici, pe masă. Așa.

Avocatul se supune în tăcere.

— Ei, și-acum ce-ai de spus? Presupun că o să-mi servești o explicație oarecare. Un sfat pentru viitor: treburile astea se cuvin gîndite cu grijă dinainte. Altfel e păcat de timpul pierdut.

În sfîrșit, Dimov își regăsește glasul:

— M-ați surprins într-o situație delicată, recunosc. Dar greșiți dacă trageți dintr-asta o concluzie pripiră.

— Nu te îngrijii dumneata de concluzii, îl liniștesc eu. Mai bine reflectează asupra explicației.

— Căutam niște scrisori.

— Colecționar de autografe... Interesant!

— Niște scrisori de-ale mele.

— Dacă sunt ale duminicilor, de ce n-ai cerut concursul oamenilor mei?

— Tocmai lucrul ăsta am vrut să-l evit, dar din moment ce m-ați surprins... E vorba de niște scrisori sau, mai exact, de niște bilețele fără prea mare importanță adresate defunctei soții a... a...

— A defunctului, îl ajut eu să nu se mai bâlbâie.

Dimov dă din cap.

— Marinov avea obiceiul, chiar destul de des, să calce pe de lături... Soția lui a luat hotărârea să se răzbune. Așa se face că între noi a început... cum să vă spun, între noi s-au stabilit niște relații mai... Și pe vremea aceea, în diferite ocazii... i-am scris scrisorile la care m-am referit. Din nefericire, după moartea soției sale, Marinov a găsit scrisorile și, de atunci, mi-a mâncat sufletul din pricina lor. Nu voia în ruptul capului să le distrugă. Mi-a fost pur și simplu rușine gândindu-mă că aceste copilării vor încăpea pe mâini străine... De aceea am intrat aici, să le caut...

— Și le-ai găsit?

Dimov îmi arată mâinile goale:

— Nu. Se pare că, totuși, le-a distrus în cele din urmă.

— A! vasăzică asta era tot! Rămășițele epistolare ale unui mic roman naiv... Și eu, care mi-am imaginat... Dar dacă toată povestea e atât de nevinovată, de ce n-ai aprins lumina și ai stat să-ți scoți ochii cu lanterna asta pentru copii?

— Din cauza lui Baev. Nu știți ce bănuitor e...

— Chiar față de dumneata? De un om mai presus de orice bănuială?...

Mă apropiu de avocat și îi plasez fascicolul de lumină drept în ochi:

— Ascultă, Dimov! Nu-mi plac mincinoșii. Așa îmi cere meseria, să nu-mi placă. Îmi creează greutate. Dar când mincinosul e și obraznic pe deasupra, atunci chiar că nu-l pot

suferi. Și când se produce coincidența ca un asemenea individ să se întâlnească cu mine, băgarea sa la răcoare devine inevitabilă!

Dimov a ridicat mîna ca să se apere de lumina puternică. Pe după ea, ochii săi privesc în lături, ca și cum dialogul l-ar purta nu cu mine, ci cu portretul lui Marinov.

— V-am spus totul. Purul adevăr. Dacă aveți o altă variantă, încercați s-o dovediți. Deși nu înțeleg la ce faceți aluzie.

— E foarte limpede la ce fac aluzie.

Dimov dă să se uite la mine, dar lumina îl orbește și el întoarce din nou capul spre poza înrămată a răposatului.

— Dar, pentru Dumnezeu, dacă eu l-aș fi otrăvit pe Marinov, aș fi luat încă de azi-noapte ce îmi trebuia și n-aș mai fi venit acum să scotocesc...

— Foarte logic, dar cu condiția ca, după ce i-ai turnat otrava, să fi rămas în cameră pînă ce și-a dat suflarea. Lucru nu întotdeauna posibil, chiar dacă momentul e cel mai prielnic. Iată de ce ești cîteodată nevoit să te întorci la locul dureroasei pierderi... Dar m-ai auzit pe mine afirmînd că dumneata l-ai omorît pe Marinov? De unde gîndul ăsta funest la dumneata?

— Hai, lăsați, că doar nu sunt copil!... dă Dimov din mînă. Ați uitat că și profesiunea mea are tangență cu procedura penală?

— În cazul ăsta, ți-e ușor să înțelegi că aș avea suficiente motive să te rețin...

Dimov tace.

— ...Numai că eu, cum ți-am mai mărturisit parcă adineaori, ca și în alte împrejurări de altfel, eu sunt un sentimental. Hai, du-te și te culcă! De arestare, dacă se va dovedi necesară, tot n-o să scapi.

Aștept să se închidă ușa și sting lanterna. N-are sens să-mi

consum bateria, cu toate că cine știe când voi mai avea ocazia s-o folosesc. Nu sunt un erou de roman dintr-aceia care la fiecare pas scot din buzunar lanterna, pistolul și guma de mestecat.

Încăperea e din nou cufundată în întuneric. Mă postez în fața ferestrei, scrutez bezna grădinii și mă simt încercat de o ușoară melancolie. Tristă lună, decembrie! Dar iată că din camera alăturată răzbat glasuri confuze, care însă cresc în intensitate și îmi risipesc melancolia. Casierul și devotata sa tovarășă de viață. S-au trezit și s-au și apucat să se certe. Natura disputei este obscură, în schimb unele epitete răsună cu o surprinzătoare claritate. Asta e! Nici măcar în camera mortuară nu ai parte de liniște. Deși trebuie să recunosc că altfel e destul de confortabil, vreau să spun, în comparație cu tufișul ud.

Glasurile de dincolo de perete amuțesc treptat. Înjurăturile, oricât de atractive ar fi, obolesc la un moment dat. La rîndul meu, resimt și eu o oarecare oboseală, așa că îmi iau permisiunea să mă așez pe patul în care, de dimineață, se afla întins răposatul Marinov. În întuneric, se aude foarte bine tic-tacul ceasului deșteptător. Merge... Timpul își urmează cursul său implacabil. Viața se scurtează cu încă o zi, dar – tot răul spre bine – tot cu o zi se apropie și salariul. Ceasurile astea deșteptătoare merg vreo douăzeci și șase de ore după ce le-ai întors, ba chiar mai mult. Dar își întoarce oare un sinucigaș ceasul înainte de a purcede la fapte, asta-i întrebarea. Deoarece e clar că deșteptătorul ăsta a fost întors cu puțin înainte de ora fatală. Dacă sinucigașul a fost un om rațional, ar fi trebuit să știe că la judecata de apoi va fi purtat și fără să-i sune ceasul deșteptător. Dar care om rațional își pune capăt zilelor? Îmi întorc frumos deșteptătorul și pe urmă iau o dușcă de cianură de potasiu. Nu, sună fals. Nu, răposatul n-a fost... un neghiob... dintr-ăștia...

Continui să ascult distrat tic-tacul ceasornicului, cînd deodată îmi dau seama că se aude și un al doilea țăcănit. S-a ivit pe nepusă masă și un al doilea deșteptător? Să fi ajuns oare în fericita epocă a ciberneticii, în care mașinile și aparatele fac pui? Dar, vai, bucuria mi-a fost prematură: țăcănitul vine de afară. Cunoscutele tocure, ciocănind pe alee. O vreme, grăbite și ferme. Apoi, furișate și rare. Acum au amuțit... în schimb, prin geamlîcul grădinii de iarnă se conturează silueta difuză a Janei.

Copilașul meu drag se întoarce. A auzit pesemne chemarea inimii mele. Un ușor zgomot metalic îmi sugerează că fata încearcă să descuie ușa. Încă un mic efort – și gata.

Mă scol cît ai bate din palme și mă ascund după șifonierul uriaș cu oglindă. E nepoliticos, desigur, să stai așa, ca un par, cînd intră o lady, dar...

Lady intră în cameră, se oprește o clipă ca să se orienteze în întuneric și se îndreaptă direct spre mine. Nu, să lăsăm gluma... nu mai încape îndoială, chemarea inimii melc a auzit-o!

Fata e acum chiar în dreptul meu. Fac ce fac și îmi înving timiditatea:

— Iubito, rostesc, avînd în glas gingășia adecvată situației.

În locul gunguritului galeș pe care-l așteptam, aud un mic țipăt de spaimă.

— Copilaș scump! insist.

Și, spre a face, în sfîrșit, lumină deplină asupra relațiilor dintre noi, aprind lanterna.

— Sadicule!... Dă la o parte lumina din ochii mei!

— O vom face și pe asta, mormăi eu cu mărînimia care mă caracterizează. Dar mai întîi să găsim banii.

— Ce bani?

— Cei după care ai venit. Banii lui Marinov.

— N-am venit după niciun fel de bani.

— Atunci, ce cauți aici? Pe văru-meu? Bătrînul a plecat mai adineaori. S-a simțit dintr-o dată obosit și m-a rugat să-l scuz față de dumneata. Sau nu... Cum de nu mi-am dat seama mai devreme: criminalul se întoarce întotdeauna la locul crimei. Chestia asta o găsești și în cărți.

— Isprăviți! O să mă faceți să-mi ies din minți, geme Jana, acoperindu-și fața cu palmele.

— Atunci, vorbește!

Fata întoarce capul într-o parte, ca să se ferească de lumină, dar întâlnește privirea sticloasă a portretului lui Marinov și lasă ochii în jos.

Aștept cu răbdare sfîrșitul pauzei ce s-a creat. Sunt momente cînd cel mai bun lucru e să aștepți.

— Pentru bani am venit... spune în sfîrșit Jana. De fapt, sunt ai mei... Mi-i promisese. Îmi promisese să-mi cumpere un palton de blană... Așa că banii sunt ai mei... De asta am venit, ca să-i iau...

— Adineaori de ce n-ai spus tot așa? De ce n-ai reclamat banii tăi?

— Mă gîndeam... mă gîndesc că veți crede cine știe ce...

— Dar acum ce crezi că gîndesc?

Tace. Apoi repetă mecanic:

— Banii sunt ai mei... Mi-i promisese...

— Ai întîrziat. Banii i-am luat noi, încă de dimineață. Erau exact acolo unde știai tu că se află. Uite, în dulapul ăsta, în despărțitura secretă, sub sertarul cu rufe. I-am luat ca să nu constituie o ispită pentru o hoață mică.

— Nu sunt hoață... Glasul ei sună aproape nepăsător. Banii erau ai mei. Mi-i promisese...

— Ca ce chestie ți-i promisese? Ca să-ți răsplătească cumînțenia? Și cum se face că tu, care n-ai avut nimic comun cu Marinov ăsta, care ai fost la el numai o dată sau de două ori și, bineînțeles, numai însoțită de mătușica, știi unde își ținea

el ascunși banii? Și cheia de la grădina de iarnă de unde o ai?
Și cine te-a silit să vii după bani?

— Stați... Am să vă explic.

— Sunt sătul de explicații mincinoase. Ai să explici în altă parte. Dar acolo, să știi, interogatoriul va fi luat din scurt, fără intimități și intermezzo-uri, cum procedez eu... Iar acum – marș jos! Și caută să fi prezentă când vei fi chemată!

Asta-i blestemul vieții mele, să rămân mereu singur! Și încă în întuneric – bateriile sunt scumpe. Mă plimb cîtăva vreme în sus și în jos, simțind cum patul mă intrigă irezistibil. Ce taină burgheză s-o fi ascunzînd în el? Hotărît să nu mă las pînă n-o descopăr, mă întind peste cuvertură moale.

Locul ăsta e extraordinar de vizitat. Ar trebui să pun mîna pe telefon și să chem pe cineva care să stea de pază. Dar ce rost ar avea să se plictisească și altul în noaptea asta? De ce n-aș rămîne eu? Odaia aceea cu patul vraiste și cu tratatele de medicină legală pe dușumea nu-i cu mult mai bună decît camera mortului...

CINCISPREZECE INȘI ÎNTR-UN SICRIU...

Hu-hu-hu!... Și o sticlă cu rom.

LIRICA ASTA DE UNDE MI-O FI RĂMAS ÎN CAP? CU siguranță că din vreo carte de citire. Nu, n-am să telefonez după nimeni. Nu sunt chiar atît de impresionabil, încît să nu mă pot culca acolo unde, ceva mai devreme, și-a avut culcușul moartea. La urma urmei, somnul e fratele morții. Liniște. S-a oprit pînă și deșteptătorul. Tăcere. Noapte bună, stimați ascultători!

. . .

ȘI IATĂ CĂ DIN NOU E DIMINEAȚĂ. O DIMINEAȚĂ CEVA MAI luminoasă decît cea de ieri. Ceața s-a ridicat. S-a risipit atmosfera londoneză, atît de propice desfășurării unor peripeții sumbre. În timp ce mă uit pe fereastră la copacii uzi și răvășiți de vînt, formez numărul ministerului și îmi chem oamenii. Sosesc atît de repede, încît nu-mi lasă timp nici să mă bărbieresc în baia lui Marinov și să mă delectez cu mirosul coloniei franțuzești. Îmi trec palma peste fața țeptoasă, învîlui într-o ultimă privire camera și îi spun locotenentului:

— Vreau să controlați totul, pînă la milimetru. Din moment ce atîta lume continuă să dea tîrcoale acestei camere, înseamnă că trebuie să descoperim ceva... Mai întîi, Baev. Apoi Dimov. Iar la sfîrșit, și aia, puștoaica. Cum ți se pare treaba asta?

— Nimic nu ne împiedică să percheziționăm. Cel puțin vom ști cum stau lucrurile.

— Tocmai. Să știm cum stau lucrurile. Chiar cu riscul de a înnebuni căutînd!

— Dumneavoastră vă arde mereu de glume...

— Care glume? Nu e nicio glumă. Vreau să faceți treabă serioasă, ai înțeleș?

— Am înțeleș, tovarășe maior.

Că treaba va fi efectuată mai mult decît serios, nu mă îndoiesc nicio clipă. Locotenentul împarte oamenilor sarcinile, și în curînd vreo patru dintre ei vor începe în mod planificat să scotocească prin cameră. Pas cu pas. Mobilă după mobilă, centimetru cu centimetru. Pereți, dușumea, tavan, rame, tocuri de uși și ferestre, candelabru, țevi de instalații electrice, totul va fi ciocănit și ascultat cu multă minuțiozitate.

Reumaticul de Holmes își închipuia că, pentru a descoperi un corp delict mai de soi, e nevoie de nu știu ce perspicacitate genială. Te duci la locul crimei, cercetezi și te apuci să faci

raționamente: ținând seama de caracterul proceselor de gândire ce au avut loc în capul ucigașului, unde ar fi mai logic, dracu să-l ia, să crezi că a ascuns corpul delict? Când colo, problema e mult mai simplă: scotocește centimetru cu centimetru, și para îți cade ca singură în gură. Ca metodă, e drept că e cam plictisitor, agasant și chiar birocratic, în schimb e mai întotdeauna eficace.

Un observator dinafară, care ar avea răbdare să urmărească modul meu de a mă manifesta, și-ar putea imagina că merg din om în om, pur și simplu așa, ca să-mi fac de lucru. Spre a preîntîmpina orice confuzie posibilă, precizez că eu acționez întotdeauna după un plan. În planul meu pentru dimineața aceasta e prevăzută, de pildă, vizitarea unor doamne. Dar cum aspectul meu exterior e departe de a fi decent, doamnele în chestiune ar putea interpreta acest fapt drept o lipsă de atenție din partea autorităților față de sexul slab; așa încît fac un mic retuș planului și îmi încep vizitele pornind de la inginer. Îl găsesc trebăluind, mai exact, făcînd cafea. Omul ăsta zău că o să deprindă apucături de fată bătrînă, dacă nu le-o fi și deprins. Nu m-ar mira să-l văd, după ce își bea cafeaua, că răstoarnă ceașca și se apucă să se chiorască în labirintul de figuri încrustate în zaț, să ghicească dacă-i cade drum, ori veste de departe.

— Poftiți, mă invită inginerul, cu cunoscuta-i amabilitate. Un moment numai, să nu dea cafeaua în foc.

Se uită în treacăt la mine, și probabil că are un ochi experimentat, căci adaugă:

— Ancheta asta văd că v-a absorbit cu totul. Dacă doriți să folosiți momentul, puteți să vă bărbieriți. În ce mă privește, nu pot suferi să fiu nebărbierit. Trusa e pe etajeră, deasupra chiuvetei... Sunt curate.

Că sunt curate, de asta nu mă îndoiesc... Totul e curat în

această cameră. Curat, dar plicticos de moarte, vorba nu știu cui.

— Eu nu sunt chiar atât de delicat, mormăi, dar ideea e bună. Sper că folosirea unei truse de bărbierit străine nu va fi interpretată drept luare de mită.

Gheorghe Slavov îmi servește, mestecînd în cafea, exact aceeași replică pe care am auzit-o mai adineaori, sus:

— Dumneavoastră vă arde mereu de glume!

— Eu glumesc, alții însă nu. Unul încearcă să-ți strecoare bani, alta îți oferă săruturi...

Îmi scot haina, dau jos cravata și încep să mă săpunesc în fața oglinzii de deasupra chiuvetei. Răspunsul lui Slavov se lasă așteptat:

— Îmi cam dau eu seama cine v-a oferit săruturi.

— Mă tem că faci o confuzie, spun, atent să nu-mi întreb săpun în gură. E vorba de o poveste veche... Într-o vară... pe un ring de dans... și cu totul în afara serviciului... Dumneata cum te descurci în materie de dans?

— Dansez, dar prost, mă informează inginerul, ușor mirat.

— Dacă vrei să mă egalezi, tinere, ar trebui să dansezi și mai prost. Cine ți-a spus că dansezi prost, Jana?

— Păi, cine alta? mormăie Slavov, turnînd cu precizie cafeaua în două ceșcuțe. Tipii de felul meu nu sunt asaltați de femei.

— Și de ce n-ar fi? întreb, întrerupînd pentru o clipă bărbieritul. Nu ești nici urît, nici prost. În linii mari, n-ai niciun cusur vizibil.

— Nu știu de ce. Și ca să fiu sincer, nici nu mă interesează din cale-afară.

Aștept să termin bărbieritul și propun:

— Aș putea să-ți dezvălui secretul, dar mi-e că o să te superi.

— Nu-s supărăcios. Spuneți.

Aplec capul sub robinet, mă spăl cu apă din belșug, dar rece ca gheața, apoi mă ridic cu sentimentul că iau viața de la început.

— Ești nițel cam... cum să-ți spun... plicticos...

— Constat că ați găsit-o totuși pe Jana aseară, observă Slavov cu o vagă amărăciune.

— Într-adevăr, în interesul anchetei, am căutat-o și am găsit-o. Dar constatarea nu-i aparține ei.

Inginerul nu manifestă dorința de a continua controversa. Îmi oferă serviabil prosopul, eu îmi termin toaleta, spăl ustensilele și le aranjez cu grijă la locul lor.

— Ești un om meticulos, constat eu. Te-am invidiat încă de ieri. Și îți asiguri un confort complet cu mijloace puține. Numai că, nu uita, oamenii nu pot fi aranjați ca și obiectele, acolo unde crezi că-ți sunt mai la îndemână.

— Nu văd legătura, mormăie inginerul.

— Cum așa? Iar eu, care eram aproape uluit de exactitatea formulării ideii! Nu-i nimic... Hai s-o lăsăm baltă și să trecem la altceva. În general, când nu înțelegi ceva, e bine să treci mai departe, la distanță de cel puțin un metru... Apropo, cam ce fel de individ e Tom?

— Nu știu. Nu l-am întâlnit niciodată și, ca să fiu sincer, subiectul îmi displace.

— Și eu m-am cam jenat să întreb, dar ce să-i faci, uneori ești nevoit... E student, sau vagabond pur și simplu?

Slavov se așază la masă și soarbe din cafea. Apoi spune, fără să ridice ochii din ceașcă:

— Cică ar fi fost... Acum probabil că-i un pierde-vară. Jana v-ar putea informa mai bine. Ea, după câte știu, îl vede în fiecare zi.

— Ce folos că-l vede? Dragostea-i oarbă.

— Poate că și eu sunt la fel de orb, rostește încet inginerul.

— De gelozie?

Inginerul tace. Și-a băut cafeaua, dar continuă să privească în ceașca goală. Nu cred că-și ghicește.

— În sfârșit!... Să nu depășim cadrul de discuție impus de îndatoririle de serviciu... Aș mai fi vrut doar să adaug că cine îl face pe omul superior, de obicei pierde. Și asta pentru că în timp ce tu-l faci pe omul superior, alții mai puțin pretențioși merg drept la ținta.

Interlocutorul meu tace cu încăpăținare, privind drept înainte. Apoi revine la realitate:

— Vi s-a răcit cafeaua.

Beau din ceașcă, fără să mai stau jos. Obiceiul de a executa totul din mers mi-a intrat în sînge. Apoi îmi aprind o țigară. După o gură de cafea, țigara se fumează cu atîta plăcere, încît ai crede că e cu adevărat nu știu ce deliciu. Ca să-i intensific și mai abitir savoarea, mai beau o gură de cafea.

— Cu riscul de a fi învinuit pentru a doua oară în dimineața asta de luare de mită, am să beau toată ceașca.

Gheorghii nu-mi răspunde. Nici măcar nu dă impresia că m-ar fi auzit. A devenit, nu știu cum, foarte absent. Poate că îl roade pe dinăuntru observația apropo de omul superior. Ori poate că fredonează în sinea sa *La donna è mobile*.

Deasupra noastră se disting foarte clar pașii locotenentului și ai oamenilor săi. Se aude și o bufnitură puternică.

— Iată, auzi? spun, ridicînd ochii spre tavan.

Gheorghii tresare și se uită și el în sus.

— Poftim?

— Ce clar se aude...

— Da, se aude. Ce importanță are?...

— În momentul de față, n-are, cad eu de acord. În schimb, pașii din seara aceea au mare importanță. La fel de

clar s-au auzit și atunci deasupra capului dumitale. Ai cui erau pașii?

— Doar v-am spus...

— Nu mă interesează ce mi-ai spus, îl întrerup. Mă interesează ce ai trecut sub tăcere. Ai cui au fost pașii?

— Dumneavoastră mă constrângeți să comit o infamie...

— Vreau să-mi spui adevărul. „Adevărul și numai adevărul, întreg adevărul” – cum sună formula stereotipă a jurământului la tribunal.

Inginerul tace. E cazul să-i viu într-ajutor. El e omul gândirii logice, așa încît se cuvine să-i servesc o mică lecție de logică.

— Nu uita, spun, că dacă ți-ai pus în gînd să aperi pe cineva, ai ales modul cel mai pueril posibil. Pueril, nu pentru faptul că dorești să ocrotești o anumită ființă, care, în treacăt fie spus, nu dă doi bani pe dumneata. Asta poate fi chiar un gest nobil. Ci pueril, fiindcă oricare altul în locul meu ar judeca astfel: „Din moment ce tînărul acesta tace, înseamnă că vrea să ascundă pe cineva. De ce vrea să-l ascundă? Pentru că acest cineva îi este drag. Care sunt oamenii care se bucură de simpatia lui? O singură ființă: Jana.” De unde și ultimul termen al silogismului: „Slavov ascunde faptul că a auzit pași, deoarece erau pașii Janei.”

— Da, însă...

— Stai! îl opresc eu cu un gest. Silogismul e confirmat și printr-o a doua circumstanță: celălalt ins care ar fi trebuit să audă pașii tace și el la rîndul său. Pentru această a doua persoană – vecina dumitale Katia – tot Jana este singura ființă apropiată. Înțelegi acum de ce tăcerea dumitale constituie pentru mine, de fapt, un răspuns cît se poate de clar? Un singur lucru vreau să știu: e sau nu clar acest răspuns?

Gheorghi tace. Trebuie să-i las răgazul să cîntărească în

minte argumentele mele. După care, mai mult ca sigur că va continua să tacă. Pedanții ăștia sunt toți niște tipi îndărătnici.

În clipa asta, dincolo de ușă răsună niște bocănituri de bocanc. O bătaie în ușă. Intră un milițian:

— Tovarășe maior, dacă se poate, numai un minut...

— Se poate, zic. De altfel, discuția, aici, s-a cam împotmolit.

Sus, camera lui Marinov e sensibil transformată, și nu în bine. Adineaori, părea înțesată cu mobilă. Acum e pur și simplu întoarsă pe dos, meticulos și sistematic. Garderobul cu oglindă, după care mi-am așteptat iubita azi-noapte, a fost tras mai în față, aplecat pe diagonală și rezemat de perete. Unul din cele două picioare din față e desfăcut în bucățele. El reprezintă ceva în genul unei labe de leu sau de alt animal mitologic și e destul de masiv ca să poată ascunde ceva în partea sa scobită. Acest „ceva” se află în momentul acesta pe masă, și într-acolo mă conduce locotenentul. Dacă v-ați așteptat la aur și pietre prețioase, sunt nevoit să vă dezamănesc. Acel „ceva” e un mic sul de hîrtii scrise. Le cercetez cu atenție, ceea ce nu mă împiedică să arunc din cînd în cînd o privire afară. Pe sub fereastră se perindă, călcînd cu avînt, oamenii muncii: inginerul, doctorul, casierul și avocatul. Ultimii doi, în ciuda privirilor neliniștite pe care le îndreaptă spre fereastra luminată, defilează cu un aer deosebit de demn.

Între timp, în cameră percheziția continuă, cu toate că, dacă m-ați întreba, v-aș spune că nu prea cred să se mai descopere ceva.

Para mălăiață de care vorbeam o și am în mîinile mele. Chiar două pere, dacă e să fim exacti. Două pere – două taine arzătoare.

Acum pot să revin la planul inițial și să mă duc să fac

vizitele matinale acelor doamne. Mai ales că sunt și bărbierit proaspăt.

Dora îmi deschide, și sunt convins că n-o surprinde defel apariția mea. Prezența mea în casă cu siguranță că n-a trecut neobservată. Cu atît mai mult cu cît fiecare ușă e prevăzută cu o broască. Femeia ține totuși să-și manifeste surprinderea:

— A!... Dumneavoastră?...

— Da... Eu...

După acest schimb de interjecții, gazda mă poștește în odaie și îmi oferă un fotoliu, iar ea se instalează în celălalt, trăgîndu-și pudic capotul deasupra genunchilor, pentru ca, numaidecît după aceea, să pună picior peste picior, dezgolindu-le pe amîndouă pînă mult peste genunchi. Afară, ploaia s-a întetit din nou și spală cu șiroaie repezi fereastra înaltă și mohorîtă. Ceea ce face ca atmosfera din odaia bine încălzită să fie cu atît mai plăcută. Mai ales dacă facem abstracție de garderobul gigantic care ocupă jumătate din încăpere.

Dora îmi zîmbește candid cu jumătate de gură, în timp ce ochii ei solicită aceeași amabilitate și din parte-mi. În tentativa mea de a mă sustrage apelului mut al acelor ochi și tentației genunchilor goi, înalț privirea către piept, care însă e atît de ridicat și de puțin acoperit, încît mă grăbesc să mă refugiez în sectorul neutru al coafurii.

— Încă de ieri, cînd v-am văzut prima oară, mi-am dat seama că nu va fi ultima noastră întîlnire, încep eu pe un ton galant. Scumpă Dora – îmi permiți să-ți spun așa? – ești teribil de încîntătoare.

Femeia e, acum, numai zîmbet.

— ...Dar și teribil de mincinoasă.

Dora ridică sprîncenele, uluită. După care, își compune pe loc o mină ofensată.

— Da, da... Destul cu teatrul! Jos cortina!

Și spunînd acestea, indic cu un gest nonșalant pulpana ridicată a capotului, pe care Dora se grăbește s-o lase în jos. Și ca să nu rămînă niciun dubiu cu privire la obiectul vizitei mele, adaug:

— Fii bună și răspunde precis și pe scurt la întrebările mele, altfel buletinul dumitale de Sofia s-ar putea preschimba lesne într-altul, poate tot de Sofia, dar rezervat special martorilor mincinoși. Să începem, deci: mai întîi, cînd te-ai căsătorit cu Baev?

— Acum doi ani, răspunde Dora, făcînd eforturi să-și regăsească demnitatea. Nu înțeleg de ce au fost necesare toate aceste amenințări...

— O să vezi de ce. Cînd anume, exact?

— La sfîrșitul lui septembrie. Prin 28 sau 29 septembrie. Cam așa ceva.

— Memorabila dată constat că nu ți s-a întipărit în minte cu litere de foc. Totuși, fă un efort.

— Cred că a fost în 29 septembrie.

— Bine. O să verificăm. Dar mobila aici prezentă și toate celelalte de cînd datează? Din preajma nunții?

— De atunci.

— Trusoul soțului dumitale, nu?

Ea face un semn afirmativ.

— Cu ce bani le-a cumpărat soțul dumitale?

— Presupun că făcuse economii, ridică din umeri femeia.

— Ascultă: ce ți-am spus adineaori n-a fost o glumă prietenească. Cu atît mai rău pentru dumneata, dacă așa ai înțeles.

— Cred că Marinov i-a dat banii, răspunde Dora ezitînd. Chipul ei ia o expresie din ce în ce mai alarmată.

— Marinov i-a dat niște bani, dar asta mai tîrziu. Acum discutăm despre perioada dinaintea nunții. Cu ce bani ați cumpărat mobilă și toate celelalte?

— Eu n-am cumpărat nimic. Isprăviți odată și nu mă mai amestecați și pe mine! Tot ce e cumpărat, e cumpărat de el.

— Cu ce bani, întreb!

— A băgat mîna în casă, dacă vreți neapărat să știți. Mai târziu, a luat bani de la Marinov și a acoperit lipsurile.

— Așa! De cînd durează relațiile dumitale cu Marinov?

De astă dată, mina ofensată nu pare să fie prefăcută.

— Mergi cam departe, inspectore...

— Cu riscul de a merge și mai departe, am să-ți atrag atenția că în cazul de față e vorba, poate, de un omor, că în această crimă e implicată și o femeie și că, așa stînd lucrurile, nu pot lua protestele dumitale, nici pe departe, drept manifestări de pudoare juvenilă. De cînd durează relațiile dumitale cu Marinov? Nu mă face să repet și pentru a treia oară întrebarea.

Dora lasă ochii în jos. Ofensa cedează locul oboselii.

— De la cîteva luni după căsătorie.

— Mai exact?

— Din a patra lună, așa cred.

— Adică, la foarte scurt timp după ce Marinov i-a dat soțului dumitale banii, nu-i așa?

— Da.

— Dar Baev cînd și-a dat seama? Și în ce fel? Și cum a reacționat? Haide, dă-i drumul, ce mai aștepți, că doar vezi că n-am venit pentru picioarele dumitale!

— Și-a dat seama, pare-se, foarte curînd, deși lăsa impresia că nu vede nimic. Dar, într-o zi, a venit acasă inopinat și ne-a prins... Între ei a izbucnit un scandal monstru. Baev amenința... Marinov, la fel... „Am să te vîr la pușcărie dacă faci pe nebunul, zicea Marinov, să nu-ți închipui că am distrus chitanța pe care mi-ai dat-o! Am să declar la procuratură cum ai delapidat banii! Pușcăria te mănîncă, dacă nu-ți vezi de

treabă...” S-au certat nu știu câtă vreme, și pînă la urmă Baev a cedat...

— Dar dumneata?

— Eu, ce?... Credeți că e o mare plăcere să trăiești cu un asemenea om?... Bătrîn, prost și pe deasupra și meschin...

— De cine vorbești acum? De Baev sau de Marinov?

— De Baev. Las' că nici celălalt nu era ușă de biserică...

Dar ăsta, cel puțin, se arăta galant, cînd avea chef, se-nțelege... M-a amăgit cu o sumedenie de promisiuni. Chipurile, voia să-mi asigure independența materială... Chipurile, voia să-mi asigure libertatea... Pe cînd celălalt tremura pentru fiecare stotincă. Pentru o leva, îmi făcea scene. Pînă la nuntă a fost și el galant, dar numai pînă la nuntă... Și ce imbecil. Doamne!... Să nu vă închipuiți că e o mare fericire să trăiești cu un asemenea om... Deși adevărul este că noi încă din a doua lună n-am mai trăit împreună, mă înțelegeți, nu-i așa; nu l-am lăsat să se culce cu mine, drept pentru care mi-a făcut viața iad... Era normal să văd în Marinov o salvare, fiindcă Baev, cît se ținea el de bățos, tremura grozav de teama lui Marinov... Doamne, ce infern, cu ăștia doi!

— Cine te-a silit să intri în infernul ăsta?

— Nimeni... Numai eu sunt de vină... Așa se întîmplă cînd n-ai pe nimeni apropiat...

— Dar părinții?

— Părinții mei?... Dora face o schimă de dispreț. Dacă n-ar fi fost părinții, poate că nu m-aș fi afundat în tot noroiul ăsta... Tata, într-altfel decît cu palma, nu știa să mă povățuiască...

Și femeia continuă să turuie pe aceeași idee. Despre ea, despre familia ei, despre strălucitele perspective ce i se deschideau rămînînd acasă: mătura, bucătăria și un soț onorabil, chiar dacă nițel trecut... Mă uit la chipul ei, care a

pierdut și ultimele urme de prefăcătorie și e acum profund alarmată, umilită, jenată, și îmi spun: „Uite-o că s-a lansat... Cine o mai oprește acum? N-o să amuțească pînă ce nu varsă din ea și ultima mizerie...”

Acceași poveste mereu: cauți criminalul și, cînd colo, dai de coșul cu rufe murdare. Așa se întîmpla, în general, în viață – găsești o sumedenie de lucruri, numai lucrul care îți trebuie, nu... Numai de nu s-ar porni pe plîns!

Și exact în clipa asta, și începe! La început, mai domol, cu sughituri mici și cu fața îngropată în palme. Dar comit o greșeală fatală: mă ridic și o bat pe umăr, ca s-o consolez, dragă-Doamne, uitînd că în asemenea momente compasiunea nu face decît să amplifice reacția. Sughiturile se transformă în hohote sfișietoare, și nu știu unde să mă ascund, fiindcă, sensibil cum sunt, nu suport să văd pe cineva plîngînd, în afară de cazul cînd acel cineva ar fi poate bătrînul Adenauer.

— Haide-haide! o bat eu din nou pe umăr. Nu-i frumos ca omul să-și plîngă soarta. Iar dumneata exact asta faci. E drept că ai destule motive. Numai că nu trebuie să uiți că vina e a dumitale, chiar dacă ți se pot acorda și unele circumstanțe atenuante. Mai bine spune-mi la ce cursuri era vorba să te înscrii?

— De soră medicală, se smiorcăie Dora. Doctorul Kolev mi-a propus... Dar eu, proasta de mine, m-am tot codit...

— Păcat! Ideea nu e rea. În orice caz, mult mai bună decît asta, observ eu, arătînd spre fotografia lui Baev. În sfîrșit, treaba dumitale!

Dora scoate batista și își șterge ochii.

— Doctorul a fost foarte bun cu mine... Am fost o proastă, repetă ea.

— Nu-i nimic, greșelile se mai și îndreaptă... Te întorci la omul cel bun, și gata!

— Nu m-ați înțeles. Kolev nu-i omul care să-și pună mintea cu una ca mine. De altfel, e logodit...

— A, da!... Biologia, știu. O știință serioasă. Dar nici domeniul sanitar nu-i de lepădat. În sfârșit, treaba dumitale!

Schițez un gest de bun-rămas și plec. Îmi spun că femeia e prea răscolită acum de cele întâmplate ca să mai suporte și alte sfaturi. Să vedem care e temperatura la cealaltă.

Cobor la subsol, dar revin sus aproape cu iuțeala săgeții. Jana nu e acasă, și figura cu stînga-mprejur m-a ajutat să evit cascada de vorbe cu care se pregătea să mă potopească mătușa Katia. După cît mi-a fost de împuiat capul în odaia familiei Baev, un nou duș verbal ar fi peste puterile mele.

Persoana care mă interesează nu e de găsit nici la „Varșovia”. Nemulțumit, tai un punct din program și mă duc la Baev. În drum, mă abat pentru cîteva minute pe la direcție, ca să arunc o privire pe materialele ce au fost strînse între timp în legătură cu personajele povestirii de față.

Ajung la Casa de Economii tocmai la timp, adică cu un minut înainte de a fi zăvorîte ușile. La fel ca și în ajun, cîteva funcționari întîrziați se grăbesc să se ducă la masă. La fel ca și în ajun, Baev zăbovește încă la ghișeul lui, aranjînd fișicuri de monede și teancuri de bancnote. Mă reazăm de placă de marmură cu degajarea unui obișnuit al casei. Baev, de data asta, ridică ochii imediat.

— Știu, știu, i-o iau eu înainte. Casa este închisă. În plus, astăzi nu se fac plăți de salarii. Astăzi se procedează la interogatorii. În care va fi vorba de alibiuri false. De abuzuri cu fondurile statului. De o chitanță pentru o sumă mare găsită în buzunarul lui Marinov. De manifestările de gelozie față de același Marinov. De amenințări, formulate în prezența unei terțe persoane, la adresa tot a lui Marinov, bineînțeles. De sentimentul de teamă încercat față de cunoscutul Marinov. De distrugerea obiectului ce se afla la baza

sentimentului de teamă... De obicei, în asemenea situații, se rostește întrebarea: „Unde ai îngropat cadavrul?” Eu însă mă voi mulțumi cu una mai nevinovată: de unde ai procurat otrava?

— Dumneavoastră... dumneavoastră glumiți... mormăie Baev cu buzele uscate.

— Atunci, de ce nu râzi?... A trecut vremea glumelor, dragă Baev. A venit vremea limbajului dur al probelor materiale.

Cu un gest larg, nițel teatral și, recunosc, nu chiar de bun gust, scot chitanța și o flutur pe dinaintea ochilor casierului.

— Aceasta-i proba numărul unu. Proba numărul doi – declarația soției dumitale. Proba numărul trei – propriile dumitale mărturisiri, pe care le aștept cu nerăbdare.

Baev se uită la chitanță și, preț de o secundă, citesc în ochii lui stupida intenție de a întinde mîna și a o rupe. Se reține, bineînțeles, și rostește cu o voce hodorogită și morocănoasă:

— Nu știu ce v-a spus mizerabila aceea... N-am nimic comun cu moartea lui Marinov... N-am nimic comun cu...

— Alta acum, „mizerabilă”!... De cînd a devenit femeia visurilor dumitale o mizerabilă? Dar să lăsăm asta. Poți să-mi spui unde te aflai în noaptea crimei? Îți aduc la cunoștință că, acum o jumătate de oră, am stabilit inexactitatea alibiului pe care mi l-ai furnizat ieri.

— La prima mea soție...

— Prima soție... Un nou alibi, o nouă minciună... Dacă ai fost într-adevăr la prima soție, de ce n-ai declarat asta din capul locului?

— M-am jenat...

— Cîtă sensibilitate! Dar ca să minți nu te-ai jenat... Ce-ai căutat la prima soție? Grozav alibi!

— N-am căutat nimic... Mă duc adesea la ea... Acolo mă

simt mai acasă decît în casa aceea, mai ales de cînd mizerabila de... mă înțelegeți, nu-i așa... După cîte am făcut pentru ea, după ce că am scos-o din noroi, că am riscat și mi-am pus în joc numele nepătat, că m-am înfundat în datorii pentru ea...

Și-a dat și ăsta drumul! Pas de-l oprește, dacă poți! Încă un coș cu rufe murdare. Ori poate același, doar că văzut din alt unghi. Și anume, prin perechea de coarne. O droaie de amănunte picante. În afară de cel esențial.

Ascult distrat, și urechile mele prind și de astă dată cuvîntul „infern”.

— Stai! zic. Mi-ai făcut capul calendar. Dacă a fost chiar un infern, de ce n-ai pus punct?

— Păi ce, parcă de mine depindea?... În casa aceea numai Marinov hotăra... Se purta ca un inchișitor cu noi toți.

— Atunci, care dintre voi a reușit să pună punct?

— Eu în niciun caz.

— Bine, să admitem că nu dumneata. Dar cine?

— Nu știu cine... În orice caz, nu eu. Cît despre Dimov, nu garantez...

MERG PE STRADĂ SUB PLOAIA MĂRUNTĂ ȘI ÎMI IMAGINEZ, CU o strîngere de inimă, cum, chiar în momentul acesta, se sleiește încet în farfurie porția mea de carne de oaie. Privind apoi filozofic problema, mă împac repede cu situația. Mîncarea fierbinte nu numai că dăunează organismului, dar eu într-atît m-am dezobișnuit de ea, încît chiar de s-ar întîmpla vreodată să mi se servească mîncarea caldă, mai mult ca sigur că aş da-o la o parte scîrbit. În schimb, fierul trebuie bătut cît e cald. Tocmai de aceea mă și grăbesc să dau ochii cu Dimov.

Îl găsesc pe avocat singur în birou. Iată un prim punct cîștigat. Omul răcește lesne cînd i se ia interogatoriul în aer

liber... Se înfierbîntă în cursul discuției, îl ia un curent și îl apucă frisoanele, pentru ca, în final, să-l vezi aiurind în cearșafuri ude.

— Am venit să-ți aduc o veste bună, mă adresez eu lui Dimov, plin de însuflețire; dar Dimov abia catadicsește să-mi răspundă la salut. Am găsit scrisorile pe care le căutai cu atîta sîrg!

Și îi flutur vesel sub nas scrisorile și denunțurile găsite în scobitura mitologicului picior de garderob. Spre surprinderea mea, Dimov nu numai că nu se repede să mă îmbrățișeze, dar se posomorăște și mai tare.

— Cum, nu te bucuri?! insist eu. Ce să-i faci, asta-i viața... Vrei să-i faci o mică bucurie unui om, și cînd colo!... Atunci, poate că o să te învioreze cît de cît vestea că alibiul dumitale s-a dovedit complet fals, domnule agent secret...

— Nu sunt agent secret, rostește Dimov aproape apatic.

— Dar denunțurile? Cred că-ți aduci aminte: rătăcite printre scrisorile de dragoste, se aflau și niscaiva denunțuri...

Și ca să-mi întăresc aserțiunea, îi flutur încă o dată pe sub nas pachetul cu documente.

— Cunosc prea bine conținutul lor, îmi răspunde Dimov cu aceeași voce moartă. Nu sunt decît niște informații mărunte, pe care mulți le furnizau poliției pe vremea aceea și pe care chiar Marinov mă punea să le culeg despre clienții noștri.

— Atunci, de ce te-ai temut atît de tare că vor fi descoperite fleacurile astea?

— Ca să nu fiu scos din barou.

— Nu e un motiv minor...

— Poate, dar o să fiți de acord cu mine că nu e nici îndeajuns de puternic ca să justifice o crimă... De fapt, dacă m-am temut că hîrtille astea vor fi descoperite, asta nu s-a întîmplat decît după moartea lui Marinov. Cîtă vreme

mizerabilul era în viață, existența lor nu m-a prea preocupat: mă putea șantaja cu ele numai cu condiția să nu fi devenit publice, așa că n-avea niciun interes să le dea în vileag...

— Și în ce consta șantajul?

Dimov își sprijină capul cu mîna și își ațintește privirea pe biroul stropit cu cerneală.

— În tot felul de treburi. Mă trata de parcă i-aș mai fi fost încă băiat la toate. Trebuia să alerg și pe la vamă... Să plasez mărfurile din pachete... Mă pune să-i fac cunoștință cu fete... Pînă ce-a crăpat, dracului!

— Ei, ei! Puțină decență – omul e totuși mort... Dar hai să trecem la alt subiect. Prin urmare, în seara în care prietenul dumitale, ca să folosesc grosolana dumitale expresie, a crăpat dracului, te aflai nu la Iambol, ci la Sofia. Mai exact, unde?

— Acasă.

— Dar ieri de ce ai mințit? Pardon, de ce te-ai abătut de la adevăr?

— Ca să evit interogatoriile la care mă supuneți.

— Ce copilărie! Omul nu poate înfrunta destinul. Dar să renunțăm, pe cît posibil, la aforismele prea uzate... Și mai exact, ce-ai făcut acasă? Ai băut coniac cu Marinov?

— N-am băut niciun coniac.

— Vasăzică el bea, iar dumneata doar îi turnai?

— N-am fost la Marinov, v-am spus. La Marinov se afla o femeie.

— „Femeie” sună destul de vag.

— Nu afirm cu siguranță, dar cînd m-am întors acasă mi s-a părut că aud vocea puștoaicei ăleia... Jana.

JANA. PUNCTUL TĂIAT TEMPORAR DIN PROGRAMUL MEU. E cazul să mă ocup și de punctul ăsta. Îmi scot din cap apetisanta carne de oaie, și din nou la fum. Merg pe stradă,

sub ploaia mărunță, și gîndurile merg cot la cot cu mine. Unele variante cad, altele se clarifică. În capul meu, parcă se face mai multă lumină. Dar am de analizat o problemă foarte serioasă: să trec sau nu pe la „Koznița”, să beau o cafea? Mă uit prin vitrină. Coada la automatul de cafea e destul de firavă. Înseamnă că n-am să-mi pierd întreaga după-amiază numai în așteptări. Am rezolvat dilema.

Cafeaua e clocotită, iar pentru alimentele fierbinți, după cum cred că am mai amintit, am o adevărată aversiune. Așteptînd-o să se răcească, îmi omor timpul studiind o pereche de tineri de la masa vecină. Iată doi oameni care cu siguranță că ar scandaliza societatea de la „Varșovia”: pulovere groase; pantofi de 15 leva; o fustă de stambă; pantaloni de doc. Și asta cînd – în decembrie! Ceea ce nu-i împiedică defel să se simtă amîndoi foarte bine. Băiatul și-a apropiat fața de obrazul fetei, iar ea, la rîndul ei, își scaldă privirile în ochii cavalerului. Vreo două degete îi mai despart de sărut și de amendă pentru ținută indecentă în public.

Scena aceasta îmi readuce în memorie o alta, petrecută cu alte două personaje, într-o seară, pe malul mării și sub foșnetul unui migdal.

Seria ei se termina a doua zi. Timpul trecuse în plimbări și în discuții abstracte. Mi se oferea ultima șansă de a ataca cîteva subiecte mai concrete, dintre care unul era de-a dreptul arzător.

Ca să-mi fac curaj, am aprins o țigară, în care timp mi-am formulat cu grijă în minte fraza-cheie, dar în loc să-i dau glas, m-am trezit spunînd:

— Deci, mîine?

— Mîine...

Noaptea era senină. O lună plină dintre cele mai banale se înălțase deasupra mării, argintînd-o aidoma ca în ilustratele pe care le cunoșteam din școala primară. Chipul fetei era de

un alb difuz, ceea ce nu-i afecta cu nimic frumusețea, iar buzele ei schițau un zîmbet vag. Mie mi se părea că rîde de lipsa mea de inițiativă. Ceea ce m-a și hotărît să-i servesc o mică lecție:

— Ce-ai zice dacă ne-am căsători, tu și eu, noi amîndoi, adică?... Ei, ce zici?

Ea rîse. Nu tare, ci mutește. Apoi se uită la mine și nu spuse nimic.

— Dacă trebuie să reflectezi asupra răspunsului, mai bine nu-mi răspunde... N-are rost.

De data asta, izbucni în rîs. Dar tot nu spuse nimic.

— Nu văd nimic amuzant în propunerea mea, am observat eu ursuz.

Abia atunci se hotărî să vorbească:

— Tot timpul m-am gîndit dacă o să spui asta și cum ai s-o spui... Și am fost sigură că ai s-o spui exact așa! Ca și cum ai zice: „Ce-ar fi să mergem să bem o bere la restaurant, vrei?”

— Ei bine, să admitem că ești extrem de perspicace.

Dar tot nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Și nici nu mă gîndesc să-ți răspund, rîse ea din nou.

— Într-adevăr, mai bine taci! N-are rost...

Ce mai, totul era clar... Ea s-a aplecat spre mine și mi-a pus mîna pe umăr. Am încercat să mi-l retrag. Nu aveam nevoie de compătimire. Dar mîna ei m-a cuprins tot mai caldă, și nu știu cum s-a făcut, dar am simțit buzele ei lipite de ale mele.

— Ești un copil mare, îmi spuse ea mai tîrziu.

— Unul destul de măricel: de vreo 40 de ani...

— Asta nu schimbă cu nimic situația. Oamenii maturi nu iau hotărîri cruciale după cinci plimbări pe faleză...

— N-au fost cinci, ci opt.

Fata zîmbi din nou:

— Știu că au fost opt. Dar nici asta nu schimbă cu nimic situația...

Mai târziu, la întoarcere, a încercat să-mi explice, ca o bună dascăliță ce era, cam ce reprezintă eu pe lumea asta, ca și cum eu nu m-aș fi cunoscut pe mine însumi nici cît negru sub unghie. Căuta să mă convingă că nici pe ea n-o cunosc, că pesemne mi-a intrat nu știu ce în cap și că am luat o hotărîre pripită; și asta fiindcă, în ultimele zece zile, ne-am aflat împreună într-un mediu deosebit față de cel cu care eram obișnuit... Sau fiindcă m-am autosugestionat că ea ar aștepta din partea mea o asemenea hotărîre, și ca să n-o dezamăgesc... Sau fiindcă așa, pe nepusă masă, mi-am dat seama cît sunt de singur...

— Dar o să te întorci în orașul și în biroul tău... Și o să-ți spui că ai fost sub înrîurirea unor împrejurări speciale. Nu vreau să-ți spui că eu și marea am fost aceste împrejurări speciale...

— N-o să mă gîndesc nicio clipă la asemenea prostii!

Drumul de întoarcere s-a terminat neașteptat de repede. Ne aflam în fața casei de odihnă în care locuia ea și urma să ne despărțim. Dar de la restaurant răzbate pînă la noi o melodie cunoscută prea bine amîndurora și fata îmi spune:

— Hai să mergem să dansăm nițel. Doar e ultima seară.

— Tocmai de aceea n-aș vrea s-o stric.

— Atunci, n-o să dansăm. Stăm și ascultăm muzica...

Cei doi de la masa de alături s-au săturat să se privească în ochi și se ridică. Cafeaua, între timp, mi s-a răcit de tot, ca de obicei. O beau în grabă și mă întorc la grijile mărunte ale acestei lumi și în special la punctul neîndeplinit din program. Ies, îndes bine pălăria pe cap, ca să capăt alura unui om foarte absorbit de gîndurile lui, și pornesc spre cavoul mortului.

Dintre toți locatarii cavoului, prezentă e numai Katia.

— Fata mea nu-i acasă, tovarășe șef. Nici măcar la prînz n-a venit...

— Dar fata asta chiar nu mai trece deloc pe-acasă?

Katia își saltă umerii osoși și mă privește cu compasiune:

— Păi, știți cum sunt fetele de azi... Nicăieri nu prind rădăcină, iar acasă mai puțin ca oriunde. Cînd o vezi, și-a și luat tălpășița... Pe vremea mea...

— Da, da, cunosc părerea dumitale în această chestiune, mă grăbesc să stăvilesc cascada de vorbe. Dar de ce mi-ai ascuns că, alaltăseară, Jana a fost la Marinov?

De uimire Katia căscă gura. Uimirea ei mi se pare chiar nițel exagerată.

— Jana, la Marinov! Dar cine v-a spus?

— Prietena dumitale Mara, limbuta aceea fără pereche...

PÎNĂ LA SFÎRȘITUL ZILEI DE LUCRU AU MAI RĂMAS DOUĂ ore. E timpul să trec pe la direcție, pentru unele informații de care am nevoie. Biroul, după cum era și de așteptat, e gol. Arunc pălăria pe una din mese, aprind o țigară și pun mîna pe telefon. N-apuc să fac primul număr, că mă și cheamă șeful.

— Ei, ce mai e nou? mă întreabă șeful după formula stereotipă și îmi arată fotoliul de lîngă birou.

— Noutăți sunt destule... Avansăm... Cel puțin în eliminarea variantelor...

— E și asta ceva... zîmbește șeful. Atunci cînd numărul suspexților se micșorează, se simplifică problema.

„Cîteodată problema se simplifică într-atît, încît te părăsește dorința de a o rezolva”, zic eu, dar în gînd deoarece asemenea fantezii, evident, nu-și au locul într-o discuție oficială.

Raportez pe scurt elementele noi ivite. Șeful ascultă cu atenție și, cu aceeași atenție, mă măsoară cu ochii săi calmi și

luminoși. Apoi se ridică și, conform obiceiului, face câțiva pași înceți și se reazemă de fereastră.

— Așa e. Ai dreptate. Deocamdată, indiciile duc într-o singură direcție. Nu știu dacă este cea mai sigură, dar deocamdată totul conduce înspre ea. Cu toate astea, repet: nu te crampona de o singură variantă! Nu acționa cu idei preconcepute!

— N-am idei preconcepute. Ca să fiu sincer, mă întreb dacă moartea unui ticălos patentat ca Marinov ăsta, pe deasupra și condamnat la moarte, bolnav de cancer...

Șeful, contrar obiceiului său, mă întrerupe, cu intenția vădită de a mă împiedica să spun ceva nepotrivit, Glasul îi este uscat și cum nu se poate mai oficial:

— Merită, asemenea întrebări nu-și au rostul. Merită, dacă nu pentru a-l răzbuna pe mizerabil, pentru principiul în sine, pe care ești obligat să-l respecti și să-l traduci în viață.

În mod normal, o asemenea frază pune capăt discuției. Dau să mă ridic. Colonelul mă oprește printr-un gest. Ochii luminoși mă ațintesc atenți.

— Aprinde o țigară...

Îmi aprind.

Ochii luminoși continuă să mă ațintească:

— Pari cam obosit, Antonov...

— Ei, asta-i!... Știți doar că mi-au trecut prin mână anchete incomparabil mai grele.

— Nu-i vorba de anchetă, ci de atitudinea pe care o ai față de ea.

Șeful se reazemă de tocul ferestrei. Expresia ochilor luminoși se schimbă treptat. Acum e iarăși aceea dinafara orelor de serviciu.

— Data trecută, am vrut să te feresc de o încrîncenare exagerată. Astăzi am impresia că pericolul vine din direcția

opusă... Încrîncenarea exagerată și indulgența sunt în egală măsură dăunătoare în profesiunea noastră.

— Nu sunt copil, rostesc, ușor iritat.

Se pare că sunt într-adevăr obosit.

Colonelul zîmbește subțire:

— Nici n-am de gînd să te tratez ca pe un copil. Vorbim așa, între noi. Există momente – le cunoști prea bine, amîndoi am trecut prin ele – cînd ne simțim îndemnați să acționăm după criterii proprii... Numai că noi, frățioare, nu suntem judecători. Și dacă ne-am apuca să împărțim dreptatea după capul nostru, în loc să anchetăm pur și simplu, nu știu, zău, unde am ajunge...

Trag din țigară și las capul în jos. Toate astea îmi sunt și mie la fel de bine cunoscute, chiar dacă am pe epolet două stelute mai puțin.

Colonelul îmi intuiește starea de spirit.

— Bag mîna-n foc că îți spui: ce l-a apucat pe șef să-mi citească abecedarul cu glas tare?... Dar una e să știi ceva și alta să analizezi lucrurile cu obiectivitate. Da, cred că ești nițel cam obosit...

Mă întorc în biroul meu, ridic din nou receptorul și rămîn așa, uitîndu-mă la el. Obosit?... Nu e exclus să fiu și obosit. Principiul ăsta pe care-l duc în spinare mă cam apasă uneori. Ai vrea uneori să-l lepezi dracului într-un ungher și să-ți îndrepti umerii... Mai ales atunci cînd o fată îți oferă adăpost sub umbrela ei, într-o noapte ploioasă, iar tu, drept mulțumire, te vezi silit s-o cazezi la loc uscat pentru o grămadă de ani... O fată plină de viață... Și un ticălos mort... Ai cuvîntul, inspectore!

Receptorul îmi atîrnă în mînă. Mă uit la el de parcă aș încerca să-mi aduc aminte pentru ce anume l-am ridicat. Apoi formez numărul:

— Aștept informațiile în legătură cu repartițiile acelea.

Sunt gata?... Dacă-i așa, ce, așteptați o cerere scrisă ca să mi le trimiteți? Se-nțelege că imediat!

Mă ridic, aprind becul și rostesc obișnuitul monolog pe tema luminii spectrale pe care mi-o oferă. Apoi mă apropiu de fereastră și privesc în stradă, care, învăluită în amurg, devine din ce în ce mai cenușie. De fapt, nici n-am la ce mă uita. Copacii, clădirile, siluetele ce trec grăbite pe trotuar, totul mi-e cunoscut de ani de zile. Un peisaj cu totul lipsit de exotism, mai ales când e învăluit în pîcla albăstruie a amurgului. Și cu toate astea, și în ciuda igrasiosului decembrie, priveliștea nu e lipsită de o anume căldură. Un grup de copii se întoarce de la școală... O fetiță se duce spre casă cu pîinea cumpărată de la brutărie și, uitîndu-se în jur, rupe un colț și-l duce la gură... Cîteva persoane sporovăiesc, așteptînd tramvaiul... Femeile se uită la vitrine... Asta nu-i lumea ta. A ta este cealaltă, cu autopsii, miros de formol, veronal și bisturiuri, cu cadavre și corpuri delict, pete de sînge, amprente digitale... De asta nici nu ești în stare să aranjezi o mică chestiune personală.

Telefonul sună din nou. Las baltă gîndurile dinafara serviciului și ridic receptorul:

— Da, eu sunt... Da, perfect, amprentele digitale... Sunteți siguri, așadar, că sunt ale ei... Nu mă grăbesc, întocmiți întîi raportul...

Închid telefonul, mă așez pe marginea biroului și-mi aprind o țigară. Treburi de-astea, fată dragă... Nu știu dacă mă înțelegei...

Apoi revin la telefon. Formez un nou număr:

— Alo, bătrîne... Ei, da, că doar n-o fi Moș Gerilă... În legătură cu autopsia, bineînțeles, și nu ca să te întreb ce mai faci. Nimic sigur? Și cînd o să fie sigur, mă rog? Ești și dumneata un...

Tocmai mă pregătesc să-i țin o prelegere despre viteza cu

care se deplasează broaștele alea țestoase, cînd se deschide ușa și intră un subofițer.

— A! În sfîrșit!

Subofițerul salută cu mîna la caschetă, se apropie și îmi pune pe birou lista pe care a venit să mi-o aducă. E un tabel al persoanelor cărora li s-a dat, cu repartiție și proces-verbal, cianură de potasiu în ultimele douăsprezece luni. Mașinăria se rotește domol și implacabil. Nu e nevoie de niciun Sherlock Holmes și nici de supoziții geniale.

Iau tabelul și arunc o privire peste șirul de nume. Nimic. Îl apropii și mai citesc o dată cu atenție. Nimic. Ei, da, fată dragă... Nu știu dacă mă înțelegi...

— Ascultă, mă adresez subofițerului. Nu e suficient. Să mi se întocmească un alt tabel, cuprinzînd aceleași date, dar începînd de acum trei ani... Și cît se poate de repede, ai înțeles? Mîine dimineață să fie aici, pe biroul meu.

ZIUA DE LUCRU S-A TERMINAT. CEL PUȚIN PENTRU CEI DIN categoria lui Paganini al autopsiilor. Pe cînd a mea continuă. Bine că măcar s-a mai limpezit cerul. Picioarele la spinare, băiete! Întîi și-ntîi, cavoul defunctului.

Subsolul. Camera Janei. Tapiseria cu leul rasat și ardeii verzi umple din plin odaia de exotism. Privirea mea se îndreaptă însă spre banala perdea de pluș din fund. Femeia-cascadă îmi surprinde privirea și clatină din cap.

— Zău că mă doare sufletul cînd văd cum bateți drumurile de pomană... oftează mătușa Katia. Nu, nici gînd să fi venit acasă mîndrețea de nepoată-mea, frumusețea pămîntului...

Punctul doi – „Varșovia”. Societatea înaltă. Animație. Dar Jana, nicăieri.

Punctul trei – „Berlin” și alte locante din împrejurimi. Apoi din nou „Varșovia”. De astă dată soarta îmi surîde, chiar

dacă numai cu jumătate de gură: n-o găsesc pe logodnică, în schimb îl descopăr pe logodnic.

Tînărul logodnic e instalat jos, la bar. Cufundat în meditație. În fața unui pahar de coniac. Mă așez lângă el, străduindu-mă să nu-l agasez cu prezența mea. Chelnerița mă privește întrebător.

— Un coniac, spun. L-am comandat încă de aseară. Cîteodată, din pricina unor zurbagii, niciun coniac nu poți să bei...

Chelnerița îmi pune în față un pahar plin, fără să dea nicio atenție vorbelor mele fără șir. În era atomului, nu mai poți epata pe nimeni cu neurastenia ta.

Gust din coniac, și asta îmi amintește că n-am mai aprins de mulțisor o țigară. După ce fac și operația asta, mă uit în oglinda care acoperă peretele barului și, spre surpriza mea, îmi înlesnesc privirea viitorului ginerică.

Ginerică lasă ochii în jos ca opărit. Apoi, dîndu-și pesemne seama că n-a avut o comportare prea politicoasă, mîriie ceva nehotărît și neclar, care aduce pe departe cu „noroc”.

— A! Studentul... îl recunosc eu. Singur? Nu-i nimic, mai bine. Prefer compania masculină. Femeile mai mult încurcă. Cu excepția cazurilor cînd vin cu părăluțe. Ce e cu Jana? A reușit să-ți aducă ceva?

— Nu vă înțeleg, mormăie Tom, în continuare indispus.

— Cum, ești aproape licențiat, și nu înțelegi! Apropo, ce facultate urmezi, dacă nu-i un secret?

— Dreptul...

— Al pumnului, sau care?

Nu primesc răspuns.

— Și unde studiezi, mai exact? La Oxford sau la Cambridge? Pentru că la Universitatea din Sofia nu ești

înscriș. Dar astea-s fleacuri. Nu mai insist. Și cum ziceai că stă chestia cu paralele?

— Nu vă înțeleg... se încăpățânează Tom.

— Părăluțele, repet. Mangoții. Biștarii babalîcului de Marinov. De cîte ori ați intrat în banii lui?

Îmi încordez auzul, dar nu înregistrez niciun sunet.

— Dacă te jenezi să vorbești, poți să te slujești și de semne. Limbajul surdo-muților mi-e ca și limbă maternă. De trei ori? De cinci? insist, arătînd cu degetele.

Nici gînd să mi se răspundă.

— Prin urmare, trebuie totuși s-o întreb pe Jana. Degeaba, tot cu femeile mă înțeleg mai bine. Deși, dacă mă gîndesc bine, nu sunt un afemeiat. Și pe unde spuneai că rătăcește mica dumitale bancă particulară?

— Dacă întrebați de Jana, nu știu unde e, se hotărăște Tom să intre în discuție.

— Nu-i nimic. O să clarificăm și lucrul ăsta. Dar vorbeam despre dumneata. Unde vrei să ajungi, cu modul ăsta de viață? La școala de corecție? La închisoare? Perseverează! Ținta finală e aproape!

După acest îndemn încurajator, dau pe gît restul de coniac, las banii pe tejghea și plec. Pe scări, mă opresc o clipă să-mi îndrept cravata, destul ca să-l pot vedea pe Tom repezindu-se la telefonul din fundul sălii. Fericitul! Știe numărul, pe care eu nici măcar nu-l bănuiesc. E drept că, în schimb, eu știu alte lucruri. Așa că n-am motive să mă simt în inferioritate.

Ies, și pentru că ploaia e pusă din nou pe șotii, mă opresc pentru o scurtă bucată de vreme în curtea unde, noaptea trecută, am fost nevoit să joc rolul de împlînzitor. Cîteva minute mai tîrziu, în cîmpul meu vizual se ivește silueta logodnicului, grăbit nevoie mare. Îi dau un avans de vreo sută

de metri, cum se procedează de obicei cu ageamiii, și pornesc pe urmele lui. Călătorie în necunoscut. Autobuzul de rigoare.

Necunoscutul nu e chiar atît de necunoscut, pe cît s-ar părea. Ia spune-mi, dragă Holmes, unde te poate duce un pierde-vară, dacă nu într-un loc unde se pierde vremea?

Nu știu ce gîndește Holmes în această problemă, dar exact așa se întîmplă. După ocoluri inutile prin zeci de străzi, ale căror nume n-am să le înșir aici, Tom pătrunde în curtea unuia din acele imobile fără personalitate care se diferențiază între ele numai prin număr. Grăbesc pasul. E momentul să scurtez distanța. Grăbesc eu pasul, dar cînd ajung în capul scării, lumina se stinge automat, și nici urmă de generică. Apuc pe scări în sus, oprindu-mă la fiecare palier și chibzuind care din cele treizeci și șase de metode posibile pentru descoperirea dușmanului s-o adopt. La etajul patru, metoda de a trage cu urechea se impune de la sine. În apartamentul din stînga, e un tărăboi atît de cumplit, încît nu e nevoie de o pregătire specială ca să-ți dai seama că e vorba de o sindrofie organizată de bipede întru totul asemănătoare logodnicului nostru. Sun lung și cu un aer familiar la ușa. Un tînăr cu o fizionomie modernă, vreau să spun, cu un păr vîlvoi și încîlcit, îmi deschide ușa larg, cu un gest cum nu se poate mai ospitalier.

— Sunt prietenul lui Tom...

— Bravo!... răcnește zbîrlitul, cu un entuziasm de om pilot. Tom a venit și el mai adineaori... Eu sunt sărbătoritul... Poftiți!

Ne strîngem mîna cordial și, fără alte formalități, sunt introdus în faimoasa adunare.

Ușile de la toate camerele apartamentului, inclusiv cea a bucătăriei, sunt larg deschise, ca să fie cît mai mult loc de acțiune. Numărul celor invitați și neinvitați este însă în continuă creștere, astfel că nici nu mai poate fi vorba de

spațiu propriu-zis. Mai degrabă ar putea fi comparat locul cu pricina cu un butoi de sardele bete-moarte. Scaunele și paturile sunt ticsite cu inși de ambele sexe, îngrămădiți claie peste grămadă. Pe podea, cu spatele lipit de perete, fel de fel de indivizi și individe, unii cu pahare, alții cu sticle în mână. Prin îngustele locuri de trecere, pe unde nu s-au așezat încă pe jos alți cheflii, se agită cei care au rămas în picioare și dansează, lovind fără milă recuzita însuflețită și neînsuflețită din jurul lor.

În apartament, fumul e atît de gros, încît mă văd nevoit să aprind și eu o țigară, ca să-mi creez iluzia că respir un aer cît de cît curat. Mă uit în jur, sperînd să-l descopăr pe Tom, dar privirea mea cade pe Jana. Fata dansează, în sectorul cel mai aglomerat, cu un tiz al sărbătoritului, tiz, dacă nu după nume, cel puțin după figură. Exact în momentul acela își croiește drum spre ea și Tom. Așa cum mă așteptam, studentul la facultatea de „dreptul pumnului” își smulge logodnica din îmbrățișarea cavalerului improvizat și se prinde el cu ea în vârtejul dansului. Dansul lor e însă vădit lipsit de pasiune. Amîndoi dansează pe loc. Fața Janei e obosită și, pe cît îmi îngăduie fumul să-i disting trăsăturile, îmi dau seama că fata e neliniștită. Tom îi șoptește insistent ceva la ureche. Ceva de genul ăsta, îmi închipui: „Babalîcul ăla de inspector se pare că a mirosit cum stă treaba și vrea să ne înfunde. Te caută și-n gaură de șarpe. Dacă îți ia un interogatoriu, tu neagă absolut totul. Cît timp negi, nu-i încă nimic pierdut. Lasă-l pe el să dovedească contrariul. Numai neghiobul ăla era la curent cu toate, dar el n-are cum să se scoale din mormînt să depună mărturie...”

Tom continuă să-i șoptească Janei la ureche cu înfrigurare, iar ea aprobă din cînd în cînd din cap resemnată. E momentul să intervin și să pun capăt frumoasei idile. Prin manevre greoaie de spărgător de gheață, izbutesc să-mi croiesc pîrtie și

să ajung în dreptul perechii care dansează. Jana mă observă prima și se uită la mine cu ochii holbați. Reacția ei îl determină pe Tom să întoarcă spre mine capul.

— Respectă regulile, tinere! îi spun. Ca de pildă, ritmul. Am spus ritmul, nu m-am referit la izbiturile de picioare pe sub mese. Cha-cha-ul ăsta...

— Dar ăsta e rock... mormăie mecanic Tom, ca și cum acest amănunt ar putea salva ceva.

— Tocmai că e rock, cad eu de acord, iar voi îl dansați ca pe cha-cha... Să-ți arăt eu cum se dansează!

După aceste cuvinte moralizatoare, îi arăt câțiva pași de dans, făcând bineînțeles niște mișcări absolut la întâmplare, dar asta îmi permite să mă apropii și mai mult de ei și să o smulg pe Jana din brațele lui Tom, care a rămas cu gura căscată. Apoi, fiindcă în general caut să evit consumul inutil de energie, învîrt fata în jurul meu, eu rămînînd mai mult sau mai puțin imobil.

— Și încă ceva, adaug, și anume principalul: lasă-ți partenera să acționeze în voie! În materia asta, de altfel, ai oarecare experiență...

După care, o trag pe Jana în mijlocul îmbulzelii de dansatori, cât mai departe de privirile geloase ale iubitului.

— Nu ne-a fost vorba să stai acasă? Mă adresez fetei, mișcînd mecanic cînd un picior, cînd altul.

— După cum vedeți, n-am trecut încă granița în Turcia, îmi răspunde Jana, continuînd și ea să danseze mecanic.

— Ai trecut granița răbdării mele!

— Sunteți un om crud... se tînguie fata.

Și continuă, fără nicio legătură cu cele dinainte:

— Dumneata nu l-ai citit pe Hemingway...

— Nu, nu l-am citit.

Fata reia, cu aceeași voce plîngăreată, și impresia mea este că se străduiește să cîștige timp:

— Hemingway are o povestire despre un bătrîn singuratic care stă mai mult prin localuri, nu fiindcă n-ar avea unde să se adăpostească, dar îi place ca în jurul lui să fie lumină și curățenie... Așa și e intitulată povestirea: Un loc curat și bine luminat... Dar ce să mai vorbim! Dumneata nu l-ai citit pe Hemingway...

— Iar tu n-ai citit tratatul de criminalistică. Dovadă că ți-ai lăsat amprente pe pahar. În general, ai comis prostii peste prostii. Ultima dintre ele, otrava...

— Nu l-am otrăvit... șoptește Jana, acum aproape în panică. Nu-i cu putință să-l fi otrăvit...

— Lasă declarațiile patetice! Povestește cum s-au petrecut lucrurile. Și în seara aceea, și înainte. Relațiile dintre tine și Marinov... Totul.

Jana se uită în toate părțile, de parcă ar cere ajutor de la cei din jur. Dar aceștia, strînși unii într-alții și învăluiți în norul de fum de țigară, continuă să țopăie și nici măcar stilul meu extravagant de a dansa nu e în măsură să le atragă atenția... Deodată, privirea fetei o întâlnește pe aceea a lui Tom. Studentul e în picioare, în pragul dintre două camere, și ne urmărește mișcările cu o figură posomorită. El descifrează apelul disperat din ochii fetei și dă să vină spre noi, dar eu ridic mâna în semn de avertisment. Leul își vîră la loc coada între picioare.

— Ți-am mai spus că răbdarea mea are o margine. Tom e în afara dansului. Acum dansezi tu. Hai, dă-i drumul!

— N-a fost nimic între noi, credeți-mă... Cum vă puteți imagina așa ceva?... Era atît de scîrbos... Dar Tom mă obliga să cochetez cu el, știți, din cauza banilor... Lui Tom îi trebuiau bani și mă puneă să-i iau de la el... În două rînduri am luat. Îl trimiteam pe Marinov să cumpere prăjituri sau coniac și... Credeam că nu și-a dat seama, avea foarte mulți bani, iar eu nu luam cine știe cîți...

Vorbind, Jana continuă să se uite la Tom, dar acum în ochii ei se citește teama, nu vreo chemare într-ajutor. Tom, pentru mai multă siguranță, a șters-o sau și-a schimbat postul, fiindcă nu reușesc să-l descopăr în mulțime.

— Apoi, într-o zi... Asta s-a întâmplat alaltăieri... Mi-a dat întâlnire pentru seara aceea, și când m-am dus la el, mi-a spus că știe totul... că-s o hoată... c-o să mă dea pe mîna miliției... dacă continui să mă încăpățînez... că nu trebuie să mă încăpățînez... că are intenții serioase cu mine, că o să-mi cumpere un palton de blană, c-o să mă poarte pe brațe și altele de genul ăsta... Că ori rămîn la el în noaptea aceea, ori mă duce direct la miliție... Dar eu eram pregătită... și i-am turnat cîteva picături din sticluța în pahar, ca să adoarmă...

Fata tace, ca și cum abia acum și-ar da seama de gravitatea celor spuse.

— Iar el a adormit pentru vreme lungă. Asta o știm. Dar cianura cine ți-a dat-o?

— Despre ce cianură vorbiți?! În glasul fetei răzbate din nou panica. Era un somnifer... Tom mi-a spus că-i un somnifer...

— Tom poate să spună multe. La proces, n-o să se prea țină seama de ce-a spus Tom...

— Tom mi-a spus că-i un somnifer, repetă fata cu insistență. Așa mi-a spus, credeți-mă... Așa că i-am turnat în pahar... Dar Marinov doar a gustat și n-a adormit. O vreme, a continuat să bodogănească despre blănuri și mătăsuri, despre miliție și așa mai departe... Apoi, deodată, s-a schimbat la față... S-a îngălbenit, s-a schimonosit la chip, l-au trecut sudorile... A amuțit, pe urmă a început să se vaite că-i e rău, foarte rău...

— Ia te uită, îl tratezi cu cianură și el se mai și plînge, ingratul! Ei, și pe urmă?

— Pe urmă, s-a ridicat și mi-a spus să mă car imediat... M-

a scos din locuința lui prin grădina de iarnă. Totdeauna își scotea musafirii pe acolo... ca să nu vadă ceilalți cine vine la el...

— Sticluța unde e?

— În grădină, într-un tufiș... Acolo am aruncat-o.

— Eh, femeile astea!... oftez. Totdeauna aleg locul cel mai ascuns...

Două minute mai târziu, magnetofonul se oprește.

— În sfârșit! În viața mea n-am dansat atît de mult... și atît de bine!

O iau pe Jana de braț și mă strecor cu ea spre ieșire.

— Încotro? mă prinde de cot zbîrlitul, sărbătoritul, care tocmai primea niște noi musafiri. Partea veselă abia de acum începe!

— Mă duc după flori, zic. Mă simt nu știu cum că am venit cu mîna goală...

— Lasă florile! Nu vezi cîte flori sunt aici, și toate în ciorapi de nylon?... Mai bine adu niște coniac. S-a cam băut ce era.

— Și coniac am să aduc, promit eu, foarte culant. Partea veselă abia de acum începe!

Mă lansez pe scări în jos ca o săgeată, trăgînd-o pe Jana după mine.

Degeaba m-am grăbit. Tom stă de pază jos, la intrare. Treceam în mare viteză pe lîngă mutra sumbră a studentului. Jana întoarce capul, vrînd să-i transmită un mesaj din priviri, dar eu o împiedic trăgînd-o de braț.

Străzile sunt pustii. Nimeni, în afară de vînt și de ploaie. Pășim alături, fata și cu mine, pe asfaltul ud, cu privirile ațintite în propriile noastre umbre, care din cînd în cînd se micșorează și dispar îndărătul nostru, ca apoi să apară iar și să se alungească. Pașii noștri răsună surd în noapte. Nu e nevoie să întorc capul ca să constat dacă Tom e sau nu pe

urmele noastre. La un colț, mă opresc și fac brusc stînga-mprejur:

— Ascultă, mucosule! Văd că vrei să-mi furi meseria. O observație numai, dacă-mi permiți: n-o face atît de prostește, atît de la vedere! Cînd urmărești pe cineva, pune distanță între el și tine, nu te lipi de spatele lui...

— Nu vă urmăream... Aștept să-i dați drumul Janei, ca să ne vedem de drumul nostru...

— A! da: tînăra familie... Dar pe la primărie cînd treceți, să vă cununați?

— O să ne cununăm...

— Da, la paștele cailor probabil. Haide, roiește-o!

— Jana... începe studentul, uitîndu-se la fată cu subînțelesuri.

— Ce „Jana”? S-a terminat cu nunta, nu vezi? De mîine începe ancheta. Marș, ți-am mai spus-o, nu mă face să număr!

Pornim mai departe, dar de astă dată pașii celui de-al treilea nu ne mai însoțesc. Jana pășește alături de mine ca un automat, căzută ca într-un soi de letargie. Eu îmi trec prin minte monologul ei din timpul dansului, mă uit la cele două umbre ale noastre, care cînd dispar îndărătul nostru, cînd se ivesc iar, și sentimentul pe care-l încerc – și nu fără o strîngere de inimă – este că o conduc pe fata aceea direct în celulă.

— Astă-seară ai ieșit fără umbrelă, zic, uitîndu-mă la fața ei udă de ploaie.

— Am uitat-o acasă... Astăzi n-am prea fost în apele mele.

— De mult nu mai ești în apele tale, fetiço... Ce vrei, dacă te-ai vîrît în mocirla asta!

Fata nu se obosește să mă contrazică. Ne urmăm drumul în tăcere. Îmi trec încă o dată prin minte monologul fetei, încercînd să-l încorporez într-una din variante.

Ploaia mă udă, nu glumă, dar pentru mine nu contează, iar Jana e clar că nici n-o simte. Vîntul ne zvîrle șuvoaiele de apă

cînd în față, cînd în spate, avînd mare grijă ca nicio bucățică de pe noi să nu rămînă neudată bine. Tristă lună – decembrie, cum spunea cineva.

— Ce-o să se întîmple acum? șoptește fata la un moment dat, ca și cum pe ea s-ar întreba, nu pe mine.

— O întrebare cît se poate de oportună. Păcat doar că ți-o pui cam târziu, mormăi.

Îi arunc o privire rapidă și îmi îndulcesc glasul:

— Ce-o să se întîmple? Nu știi. Deocamdată o să facem nani...

Dau să adaug că, îndeobște, dimineața e mai înțeleaptă decît noaptea, dar chiar în momentul acela constat că am ajuns la poarta casei, ceea ce mă scutește de debitarea unei maxime prea uzate.

Străbatem agale aleea pavată, intrăm în antreu și coborîm la subsol.

— De astă dată, chiar că nu glumesc! zic, cînd ne oprim în fața ușii mătușii Katia. Niciun fel de escapadă! Consideră că faci arest la domiciliu...

Cineva trece prin spatele nostru și se oprește nehotărît. Pesemne că a auzit ultima frază.

— Jana!... Despre ce arest e vorba?

— A! tovarășul Slavov, fac eu. Iată cine o să mă ajute. Prietena noastră, așa cum ai auzit, din acest moment e consemnată la domiciliu. Ai grijă să nu părăsească în niciun caz casa!

— N-am experiență cu asemenea treburî, mormăie inginerul, privindu-ne pe rînd, foarte alarmat.

— Nu-i nimic, zic. Nici eu, cînd eram mic, habar n-aveam ce-i aceea o crimă.

După care, plec fără grabă. Ajungînd sus, în antreu, mă opresc și trag cu urechea. Slavov întreabă ceva, îngrijorat. Jana bîiguie un răspuns. Apoi, deodată, izbucnește în hohote de

plîns. Peste hohotele de plîns se suprapune vocea inginerului: „Haide, lasă, liniștește-te, o să treacă și asta...” Dar hohotele de plîns nici gînd să contenească. Bine că am șters-o la timp.

O NOAPTE NORMALĂ DE SOMN, LUCRU RAR. CONSTAT ÎNSĂ că dimineața nu e neapărat mai înțeleaptă decît noaptea. În schimb, e mai ploioasă. Șuvoaie abundente de apă spală fereastra biroului. Am senzația că mă aflu sub cascada Niagara. Cu deosebirea că, acolo, e cu siguranță mai multă lumină.

Stau la masa mea de lucru, cu pălăria dată pe ceafă și cu țigara înfipă în gură, și aștept ca mașinăria să se pună în funcțiune. Mașinăria nu se va urni din loc mai devreme de ora opt. Deci, mai am la dispoziție cincisprezece minute, timp suficient ca să parcurg ziarul. Îl frunzăresc și mă opresc la cîte un material sau altul, dar nu-mi pot stăpîni gîndurile s-o ia razna: „L-ai citit pe Hemingway?...” Ea mă întreabă de Hemingway, cînd eu de trei zile n-am găsit timp să citesc ziarul!...

Îmi reazăm tîmpla de palmă și mă uit la pantofii mei stropiți de noroi: curățenie... Deasupra capului meu, ard cu strălucire gălbuie cei patruzeci de wați prea bine cunoscuți de noi; lumină... În linii mari, e la fel ca în povestirea aceea. Ei, da, cui nu-i place curățenia și lumina?... Numai că dacă, spre a le obține, te pretezi la fapte murdare și tenebroase, nu-i cîtuși de puțin de mirare că nimerești la curățenia și lumina din celulă.

Iarăși aforisme! Iarăși idei profunde!

Fată dragă, nu ești tu singura doritoare de curățenie și lumină. Am și eu unele amintiri pe tema asta, legate nu de Hemingway, ci de ringul de dans al unei grădini de vară. Era ultima seară, și noi ne așezasem la o masă pe terasa

restaurantului, iar dedesubt, în întuneric, vuia marea. Am așteptat chelnerul, apoi am așteptat să ne aducă vinul, după care, tot așa, am continuat să tăcem, cu toate că nu mai aveam ce aștepta.

— Adineaori ai spus o mulțime de lucruri, observ eu într-un târziu. Unele, fără doar și poate, perfect întemeiate. Dar la întrebarea propriu-zisă nu mi-ai răspuns.

Ea mă privește cu reproș:

— Ți-am răspuns...

A! Da, se referă la sărut... Dar un răspuns neformat în cuvinte limpezi e întotdeauna echivoc, cel puțin pentru mine. Deformație profesională.

— Deci, problema e hotărâtă... insist eu.

— Trebuie s-o rezolvi singur. Și nu imediat. O să-ți dai seama tot singur și când. Există prea multe lucruri care încep frumos ca să se termine rău, pentru ca omul să nu se sperie de cele care încep frumos...

— Fatalism și superstiție, mormăi eu. Rămășițe mistice. Rolul destinului în tragedia antică greacă...

Ea zîmbește cu ușoară tristețe. Apoi se îndreaptă de spate:

— Mai bine să dansăm...

Așa că tot am dansat, n-am putut depărta de la mine paharul acela, cum a spus nu știu cine. Melodia e aceeași, marea la fel vuieste acolo dedesubt, în întuneric, iar eu la fel mă mișc, ca un automat, ca și data trecută. Din fericire, uit repede cu ce mă îndeletnicesc și nu-mi mai pot dezlipi privirea de la chipul fetei, ridicat spre mine.

— Deci, când voi coborî, într-o dimineață, în gara voastră, am să te găsesc pregătită?

Ea zîmbește.

— Pregătită, cum? Cu toaletele cusute toate?

— Sufletește. Și fără idei preconceptionale în legătură cu nu

știu ce lucruri care încep frumos și se termină urât și așa mai departe.

Ea tace și privește peste umărul meu, iar eu mă uit la ea și nu mă mai satur. Dansăm în lumina albă-verzuie a ringului de dans.

Mai târziu, când ne despărțim în fața scărilor casei de odihnă, îi spun prosteste:

— Aș vrea să-mi dai ceva care să-mi amintească de tine...

— Ai dificultăți cu memoria?

— Vreau o fotografie, insist. Aceea pe care o porți în geantă.

— Miliția știe totul, oftează fata.

Dar scotocește în geantă și-mi dă fotografia.

O fotografie și o melodie sunt prea de-ajuns ca să fixeze în memorie o amintire. Cel puțin pentru mine. O fotografie. Și o melodie.

A trecut de ora opt. Ridic receptorul și formez un număr.

— Cum, n-a venit încă? Dar ce, omul ăsta s-a pus în grevă?... A! E bolnav! Bine că v-ați adus aminte să mă anunțați și pe mine...

Din moment ce și medicii legiști au început să se îmbolnăvească, înseamnă că stăm bine... Am devenit sensibili. Bem ceaiuri, bolim.

O bătaie în ușă. Intră locotenentul, care îmi aduce o mapă cu materiale.

— A! Tabelul acela!

— Încă nu l-am adus.

Locotenentul stă și se uită la mine, așteptînd desigur să fac vreo glumă. Dar astăzi nu-mi arde de glume. Iese. Mă uit distrat la dosare și le deschid la întîmplare. Toate astea le cunosc. Dar mașinăria lucrează mai departe. Verific. Mă documentez. Dau de un teanc de fotografii. Cele de la prima anchetă. De ansamblu. De plan mediu. De detaliu.

Albumul de familie e gata, prin urmare. Dar complet nu e. Altceva ar fi fost dacă obiectivul aparatului ar fi putut fi îndreptat și spre trecut. Atunci, fotografiile ar fi fost mult mai multe. Și mai dinamice. Mai picante. Marinov, cu mutra lui blajină, ținând-o pe Dora pe genunchi. Marinov și Baev, față în față la o masă. Numără bani și iscălesc chitanțe. Marinov și Dimov chefuind cu fetișcane. La dulce vita. Coniac și femei cu picioarele încrucișate. Marinov dându-i tîrcoale Janei.

Jana e prezentă și ea în dosar. Nu imaginar, ci negru pe alb. Succes în mînă o fotografie, veche de un an. O față foarte tînără și foarte candidă. Nici fard, nici pieptănătură modernă.

Nimic frapant, și cu toate astea plină de gingășie. Da, o fetiță plină de viață... care ar putea încăpea în gura lupului din pricina hoitului unui nemernic. Ce-ai de spus, inspectore?... Ce să spun? Dar bătrînul ce spunea? „Trece sinucidere”... Dar dacă bătrînul are dreptate? Așa, toate s-ar aranja. Nu va avea nimeni de suferit. Doar principiul. Dar principiile nu suferă, nu le doare...

Mă ridic și încep să măsoz încăperea de la un perete la altul. Cînd pășesc așa, și gîndurile pășesc împreună cu mine. Altă bătaie la ușă. Intră subofițerul. Era și timpul!

— Pofțiți tabelul cu repartițiile de cianură de potasiu din ultimii trei ani...

Mă așez la masă și mă apuc să răsfoiesc în grabă listele. Dacă m-am așteptat să găsesc numele lui Kolev, înseamnă că m-am înșelat. Pot să fiu liniștit. Omul ăsta mi-e cu adevărat simpatic. Nițel cam afurisit, e drept, dar nici eu nu sunt mai breaz. Partea proastă e că toată varianta se duce dracu. E suficient să lipsească ceva din vreo listă, ca totul să se prăbușească. Eh, fată dragă, nu știu dacă mă înțelegi...

Deodată, privirea mi se oprește pe un nume. Nu e cel pe care-l căutam, ci cu totul altul. Meditez asupra lui, apoi sar ca

ars, vîr listă în buzunar, smulg din mers balonzaidul din cuier și mă năpustesc afară.

Potopul biblic e în plină dezlănțuire, dar acum n-am timp de observații meteorologice. Am de făcut mai multe vizite. Prima, la un prieten bolnav.

Mă opresc înaintea fațadei afumate a casei în care locuiește Paganini al nostru și o iau pe scări în sus, sperînd că marele maestru al autopsiilor n-o fi fiind instalat chiar la mansardă. N-am mai fost la el. Ei bine, medicul legist chiar la mansardă locuiește! Îmi deschide o bătrînă, și eu o urmez, fiind sigur că voi intra într-o hrubă întunecoasă, cu cărți mucegăite și planșe de anatomie reprezentînd oameni jupuiți de piele ca să li se vadă mușchii.

Încă un fiasco! Camera în care intru e compusă din complicate linii frînte, cu lucarne sus, iar în părți prevăzută cu lămpi cu abajururi de diferite culori, montate în colțuri și toate aprinse, răspîndind belșug de lumină. Ceea ce mă frapează însă și mai tare, e abundența vegetației de toate sorturile. Flori, begonii, ficuși, lămîi și diverse alte zarzavaturi sădite în ghivece mai mari și mai mici și care se întrețes într-o junglă bogată ce se înalță pînă la tavan. În fundul junglei, în locul tigrului bengalez la care mă așteptam, îl găsesc lungit pe pat pe Paganini al nostru, învelit cu trei pături și cu o mare compresă la gît. Virtuozul se ridică în capul oaselor și îmi adresează un zîmbet de martir.

— Nu cumva visez?... exclam eu. Sau am greșit adresa? Ce înseamnă asta?... De fapt, e normal: cadavre și flori, se potrivesc de minune... Ca la cimitir. Ce te-a apucat, bătrîne?

— Mai nimic. O gripă banală, mă liniștește Paganini cu glasul stins. Nu te grăbi să începi ancheta!

— O gripă banală, spun eu pe un ton sentențios, o duci pe picioare... Și la serviciu.

— Cînd ai 39 de grade?

— Ce contează gradele? Gradele nu contează decît pentru alcoolicii înveterați! Și eu n-am venit să tragem la măsă... În sfîrșit! Ce-ai stabilit, asta vreau să știu?

— Am stabilit aproape același lucru pe care ți l-am spus de la început. Bătrînul nu se înșală niciodată – dar, știi, o doză pentru cai...

— Asta-i tot?

— Am găsit și urme de luminal. Naiba știe de unde o fi provenind. Pesemne că a înghițit tot felul de pastile.

— Care e cantitatea de luminal?

— Neînsemnată... Spre deosebire de cianură de potasiu. În general, versiunea mea se confirmă.

— Da?... Și care era versiunea ta? Că am uitat-o? îl întreb și aprind o țigară.

Paganini se uită cu jale la rotocoalele de fum care ies din gura mea.

— A! da, acum îmi amintesc: ai băut împreună cu Marinov, tu i-ai spus că are cancer și, ca să-l consolezi, l-ai tratat cu cianură... Cam așa ceva.

Medicul legist se foiește sub cele trei pături, dar nu cred că am izbutit să-l scot din sărite. Omul ăsta nu poate fi scos nicicum din pepeni.

— Dacă nu te duce capul la altceva, construiește-ți raportul pe ideea asta, mormăie el. Scrie ce vrei, băiețaș, numai nu-mi transforma nevinovata gripă în stare de comă!

Se uită din nou cu invidie la rotocoalele de fum ce ies din gura mea, apoi la măsută, unde printre doctorii, se lăfăiește o sticlă de coniac:

— Te rog, servește-te! Consideră că e un mic avans în contul viitoarelor țigări cu care ai să mă tratezi.

Dar eu n-am timp de tratații. Mai am de făcut încă două vizite, în urma cărora se va rezolva totul. Strîng mîna virtuozei și, condus de bătrîna care mi-a deschis, părăsesc

apartamentul și cobor scările în goană. Ce folos de rutina pe care ai dobândit-o, când la sfârșitul fiecărei anchete ești la fel de nerăbdător ca și cu ani în urmă, când ai debutat în profesiune!

Prima vizită îmi ia timp cam mult, din cauza distanței pînă la destinație și înapoi. Vizita în sine a fost foarte scurtă, lucru surprinzător chiar și pentru unul ca mine. Ceea ce n-a împiedicat să fie foarte fructuoasă.

Ceva mai tîrziu, iată-mă din nou la policlinică, printre gravide. Mă furișez în sala de așteptare, aștept să iasă pacienta dinăuntru, vîr capul pe ușă și întreb:

— Se poate?

— Se poate, îmi răspunde omul în halat alb.

Care, însă, nu e Kolev.

— Îl caut pe doctorul Kolev.

— Kolev e în concediu, de ieri.

Fac drumul întors. Asta mai lipsește, ca omul să fi luat trenul și să se fi cărat cine știe unde! Concediu, în decembrie!... Sunt și aiuriți dintr-ăștia. În era atomului, te poți aștepta la orice extravagantă.

Cavoul mortului. Mă informez despre Jana. Stă cuminte acasă. Deci, fie și cu întîrziere, i-a venit mintea la cap. Apoi bat la ușa doctorului și intru. Camera este identică cu cea a lui Slavov, minus curățenia și confortul. Omul e croit după tiparul meu, ce mai! Două etajere înțesate cu literatură medicală, un pat nestrîns, pe masă – manuscrise împrăștiate, la masă – Kolev în persoană. Își întrerupe lucrul și dă din cap în semn de salut.

— A! Dumneata? Poftim!

— Așa îți petreci concediul? spun, arătînd spre manuscrise.

— Cum vezi.

Deși m-a invitat să iau loc, doctorul nu pare prea mulțumit că i-am oferit prilejul unei mici pauze în lucru.

Ochii mei au rămas pe tratatele de medicină și simt cum mi se strânge inima. Degeaba, prima iubire n-o uiți niciodată. Mă uit cu jind la volumele deschise de pe masă și îmi dau seama că Kolev mă studiază. Pe față îi apare un zîmbet neașteptat, care îi descrețește cutele de pe fruntea încruntată.

— Nu e medicină legală...

— Legală sau nu, medicina e întotdeauna interesantă, mormăi eu. Aveam un prieten care visa să intre la medicină așa cum alții visează o dragoste mare... Apoi...

— Apoi, ce? întreabă doctorul.

Dau din mîna cu nepăsare.

— N-a mai dat la medicină... Dar asta-i altă poveste. Hai să ne întoarcem la ale noastre. Mă uit la dumneata, lucrezi. Probabil că e o lucrare științifică. Și cu siguranță într-un stadiu foarte avansat. Și mă întreb: nu-i păcat ca toate astea să se ducă de rîpă?...

— Aprecierile dumitale față de munca mea mă flatează, dar nu înțeleg ce vrei să spui.

— Să se ducă de rîpă, am zis... Ori pe apa sîmbetei, dacă preferi...

— De ce să se ducă de rîpă?

— Din vina dumitale. Fiindcă ai făcut o prostie mai mare ca dumneata. Fiindcă i-ai vîndut lui Marinov cianură de potasiu. Apropo, cît ți-a plătit răposatul – bineînțeles, înainte de săvîrșirea sa din viață... – pentru otrava pe care i-ai procurat-o?

Kolev se încruntă din nou.

— Nu i-am vîndut nimic. Nu mi-a plătit nimic.

— Ascultă, doctore, reiau. Sunt împrejurări cînd încăpăținarea e un lucru bun. De exemplu, cînd elaborezi o

lucrare științifică. Dar sunt împrejurări când e de preferat să te dai bătut... Vezi hîrtia asta?

Scot din buzunar tabelul cu repartițiile pentru cianură și i-l arăt.

— Nu înțeleg, se încăpățînează doctorul.

— Nici dacă îți arăt pe tabelul acesta numele logodnicei dumitale, Eftimova, de profesiune biolog, n-ai să înțelegi?

Kolev clatină din cap:

— N-am ce să înțeleg.

— Regret, zic și ridic din umeri contrariat. Înseamnă că am făcut o confuzie. Nu-mi rămîne altceva decît: cherchez la femme... Voi fi obligat s-o arestez pe Eftimova...

— Îți bați joc de mine?! strigă Kolev. Ce poate avea comun Eftimova cu... cu...

Nu știi de ce, dar toată lumea își închipuie că nu fac altceva decît să mă țin de glume!

— Cu otrăvirea lui Marinov? Ai răbdare. Cred că sunt în măsură să-ți explic. Adineaori am fost la Eftimova. I-am arătat și ei hîrtia asta. Femeia s-a dovedit mult mai rezonabilă. De altfel, m-am convins demult că cu femeile mă înțeleg mai lesne. A recunoscut că i s-a repartizat cianură de potasiu pentru niște experiențe și că o parte din otravă a rămas nefolosită, că mai tîrziu Marinov a rugat-o să-l servească cu lichidul infernal și că ea l-a servit...

— Prostii! Eftimova nici măcar nu-l cunoștea pe Marinov. Nu l-a văzut în viața ei!

— Asta era și impresia mea. Dar Eftimova susține că l-a cunoscut, și anume prin intermediul dumitale. Deci, totul coincide. Mai cu seamă că dumneata negi că i-ai dat otrava. Ce să mai lungim vorba!...

Aprind o țigară și-i dau impresia că sunt gata s-o iau din loc.

— Nu poți face una ca asta... N-ai niciun drept...

Eftimova nu-și dă seama ce vorbește... Își închipuie probabil că în felul acesta mă salvează pe mine...

— Nu-și închipuie, spun cu blîndețe, ci chiar te salvează... Vinovatul e aici de față. Ancheta s-a încheiat. Concediu plăcut, doctore!...

Kolev stă cu capul plecat deasupra mesei, părăind că recapitulează cele auzite. Ultimele mele cuvinte îl trezesc din meditație.

— Isprăvește! Eftimova nu e vinovată.

— În cazul acesta, vinovatul ești dumneata. Altă alternativă nu există. Hai să nu mai pierdem timpul: cît ți-a plătit Marinov?

Kolev se ridică încet, ca în transă, de pe scaun, și se apropie de mine, palid de mînie:

— Ascultă, inspectore! Ești obișnuit să ai de-a face numai cu borfași, de asta ai uitat că mai există și alt soi de oameni pe lume... Nu mi-a dat nimic Marinov al tău... Și nici n-aș fi primit nimic de la el. Dacă ții neapărat să afli, eu am fost cel care i-am plătit... I-am plătit lui Marinov al tău cu otrava pe care i-am dat-o, ca să se cărăbănească dracului de pe pămîntul ăsta! Înțelegeți acum?

Ia te uită: Marinov „al meu”. Ca și cum eu l-aș fi zămislit și crescut! Cine-i mai poate pricepe pe neurastenicii aceștia?

— Nu înțeleg nimic, oftez eu. Dar îți promit că am să încerc să înțeleg. Cu condiția să începi cu începutul.

Kolev își trece mîna osoasă prin păr și se străduiește să se calmeze. Accelerez procesul de calmare, oferindu-i o țigară. Doctorul o ia și trage cu lăcomie două-trei fumuri.

— De la o vreme, Marinov începuse să se plîngă de dureri de stomac. L-am dus la un coleg al meu. Am constatat că are cancer.

— Cînd se pune un diagnostic de cancer, acesta nu i se comunică pacientului. E un principiu în medicină.

— Ți-am mai spus și alaltăieri că, în anumite situații, scuipe pe principii... Din cauza principiilor, se întâmplă să uităm de oameni...

— Fără aforisme! îl întrerup. Să nu ne depărtăm de la subiect!

— Marinov mirosise ceva și mă înghesuia cu întrebările... Dar, în același timp, continua să ducă aceeași viață dezmațată, chiar cu și mai multă furie. Se ținea acum de capul puștoaicei ăleia, Jana. Într-o zi, mi-am ieșit din răbdări. „Fir-ai să fii de ticălos, i-am spus, pînă cînd mai ai de gînd să-ți faci de cap? Nu vezi că ești cu un picior în groapă?!” Atunci a înțeles. Și pentru că era fricos ca un iepure și știa că-l așteaptă niște dureri infernale, m-a implorat să-i procur otravă. În cîteva rînduri, l-am refuzat. Dar el continua să se țină de capul meu. Și continua totodată să se țină de porcării. Ideea morții îl scotea din minți... „O s-o nenorocească și pe puștoaica asta...” mi-am zis. Și, într-o zi, am aflat întîmplător că Eftimovei îi rămăsese niște cianură de potasiu de la laborator. I-am cerut-o pentru experiențele mele. Și i-am dat-o lui Marinov. Acum ai înțeles?

— Am înțeles că ai scuiapat nu numai pe principii, dar și pe profesiunea dumitale. Omul putea s-o mai ducă ani de zile. Sunt bolnavi de cancer care trăiesc vreme îndelungată.

Pe fața lui Kolev se ivește din nou o tresărire de mînie. Zvîrle mucul de țigară și își ațintește privirea într-a mea:

— Vasăzică tot n-ai înțeles nimic! Era un ticălos... Un ticălos care corupea pe toată lumea din jurul lui. Și cînd i-am făcut rost de otravă, află că chiar m-am bucurat. La urma urmei, n-aveam să i-o torn eu în gură... Avea să-și hotărască singur soarta. Un ticălos mort e de preferat unuia viu...

— Un ticălos mort... și o fetiță vie... mormăi eu.

— Despre ce fată-i vorba? întrebă Kolev răstit.

— A! Nimic... Una, așa... în rochie...

— Am impresia că vorbim limbi diferite.

— N-ai dreptate, zic. Din contră, ne-nțelegem de minune. Dumneata mi-ai fost din capul locului simpatic. Din păcate, trebuie să te previn că eu nu sunt niciodată numit președintele completului de judecată. Împărțirea puterii, cred că înțelegi, legislativă, executivă și așa mai departe. În fine, vom vedea! Ia-ți rufărie de schimb. Cât privește țigarile, nu-ți face griji.

Și iată-mă din nou în decorul familiar mie. Biroul, cele patru mese de lucru goale, fereastra scăldată de șuvoaiele ploii, faimosul bec chior. Povestea se sfârșește exact în locul unde a început – după obiceiul autorilor leneși. Nimic nu s-a schimbat, cu excepția unui singur amănunt. Nu mai aștept mașina care să mă duc la întâlnirea cu mortul, nu sunt la începutul unei anchete. Am înaintea mea o zi liberă, în care aş putea rezolva vreo cinci-șase probleme personale lăsate în restanță. Printre altele, să întreprind o scurtă călătorie în provincie. Tot se apropie sărbătorile.

Împing cu vioiciune pălăria spre ceafă și mă îndrept spre postul de observație îndrăgit – fereastra. Dincolo de șuvoaiele ploii, se conturează confuz copacii scheletici, strada. Oameni cu umbrele și în balonzaide trec prin fața vitrinelor, intră să târguiască. O cumpărătură aş avea și eu de făcut. E vremea să reflectez la un eventual înlocuitor al paltonului meu erou care poartă pe umerii săi două cincinale...

Ușa se deschide în spatele meu. Intră subofițerul.

— Vă cheamă șeful.

— Când te cheamă șeful, fii sigur că n-o face ca să-ți ofere trandafiri...

Așa și este. Bineînțeles, e satisfăcut de operativitatea cu care a fost dusă la capăt ancheta. Dar vezi că s-a ivit un nou caz... și fiindcă, așa cum știi, ceilalți inspectori sunt ocupați...

Iată-mă prin urmare din nou în fața ferestrei, așteptând să

sune telefonul. Voi coborî ca să mă urc în mașina specială, am să-mi înfund pălăria peste sprîncene, ca să mă pot izola pentru cîteva minute și să mă gîndesc la ale mele. Vin sărbătorile. Cel mai bun prilej ca să mă ocup de problemele personale. Chiar așa, de sărbători... Dar de care anume? Numai de n-ar fi de paștele cailor! În sfîrșit, pînă la sărbători mai sunt două săptămîni. Acum e cazul să mă gîndesc la lucruri mai apropiate, de pildă la noua mea misiune...

De astă dată, seara.

În spatele meu, sună telefonul.

— Gata? Cobor îndată.

Smulg din mers balonzaidul din cuier și tot din fugă îl și îmbrac, coborînd scările.

Mașinăria a pornit să se învîrtă. Începutul unei noi anchete. Nu știu dacă mă înțelegeți.

Ziua mea de lucru ia sfîrșit seara tîrziu. Cazul e foarte încurcat. Deocamdată totul plutește în ceață. Merg pe stradă, înfruntînd ploaia, și mă străduiesc să întrevăd cît de cît ceva în pîcla aceea. Pășesc cu mîinile în buzunarele bătrînului meu balonzaid și împreună cu mine pășesc și gîndurile mele.

Strada e vîrstată, ca o zebra, de umbre și de luminile ce se răsfrîng de la felinare și de la ferestre. Fac prinsoare că, în loc să-mi trec prin minte variantele posibile, număr dungile de lumină și de umbră. Asta nu-i semn bun. Nu-i nimic, o să-mi treacă...

Lumină... întuneric... Iarăși lumină... Iarăși întuneric... În general, noi aștia operăm în întuneric. Ca și fotografii.

Întunericul e lumea noastră. Paul și Virginia... Inspectorul și noaptea... Ai de lucru cu toate aspectele vieții omenești și cari în spinare un principiu. Cu toate mizeriile omenești. Numai pentru o anume problemă personală nu găsești timp...

Întuneric... Lumină... Pe ringul acela de dans era lumină berechet. Dedesubtul nostru, marea. Iar lîngă mine, o fată.

Atît de aproape de mine, că cine ne-ar fi văzut ar fi putut crede că am și pus mîna pe ea...

Drumul meu prin noapte trece pe lîngă casa aceea – cavoul lui Marinov. Dar acum casa asta nu-mi mai spune nimic. A rămas ca un obiect vechi, netrebuincios, aruncat într-un cotlon al memoriei. Trec agale prin fața porții și de-a lungul gardului înnegrit, din fier forjat. Deodată, ochii mei cad pe o pereche îmbrățișată sub o umbreluță de damă. Stau îmbrățișați fiindcă umbrela e mică și nu încap sub ea – sper că nu v-ați închipuit altceva... Fata e Jana. Tînărul... nu e Tom. Cînd mă observă, cei doi se apropie și își potrivesc pașii cu ai mei.

— Inspectorul... șoptește Slavov.

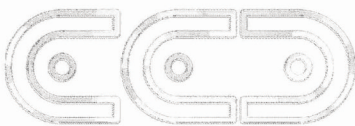
— Noapte bună, inspectore! aud vocea Janei.

Am trecut de ei și mă mulțumesc să ridic brațul spre a le răspunde la salut. Capul nu-l întorc. „Noapte bună, copii”, le spun în minte. Ce rost ar avea să strigăm pe stradă?...

Și îmi continui drumul peste întretaierile de lumini și umbre, tot așa, cu mîinile în buzunare, cu pălăria dată pe ceafă și cu țigara stinsă, uitată în colțul gurii.

Despre ce vorbeam?... A! Da – despre vreme... Înnourări accentuate, plafon coborît, averse de ploaie în zonele estice ale țării. Vă sfătuiesc să nu ieșiți fără umbrelă.

SFÎRȘIT

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și
CAT Graur

Antwerpen

2024

